

UDVIDELESSTRATEGIEN

**Rapport om de enkelte ansøgerlandes fremskridt i
optagelsesforberedelserne**

* * *

INDHOLD

Udvidelsesstrategien

I. DEN SAMLEDE BAGGRUND	3
1. Fordelene ved udvidelse	3
2. Et stærkere Europa	4
3. En strategi for fremskridt.....	5
4. Behovet for oplysning	6
5. Udvidelsesprocessen og nabolandene.....	7
a) Det vestlige Balkan.....	8
b) Mod øst.....	9
c) Mod syd.....	9
II. FØRTILTRÆDELSSESSTRATEGI.....	11
1. Fastsættelse af prioriteter.....	11
2. Finansiell bistand.....	12
3. Associeringsaftalerne	14
4. Deltagelse i Fællesskabets programmer og organer	14
5. Analytisk gennemgang af Fællesskabets regelværk	15
6. Europakonferencen.....	16
III. ANSØGERLANDENES FREMSKRIDT MED HENSYN TIL AT OPFYLDE BETINGELSERNE FOR MEDLEMSKAB.....	17
1. Politiske kriterier	17
a) Samlet udvikling.....	17
b) Konklusioner	19
2. Økonomiske kriterier.....	20
a) Samlet udvikling.....	20
b) Konklusioner	22
3. Andre forpligtelser ved medlemskab.....	23
a) Vedtagelse, gennemførelse og håndhævelse af Fællesskabets regelværk.....	23
b) Oversigt over de enkelte lande	24
c) Oversigt over de enkelte sektorer	24
d) ØMU og euroen.....	26
IV. TILTRÆDELSSEFORHANDLINGERNE.....	28
1. Udviklingen til dato.....	28
2. Mod en afslutning af forhandlingerne	28
a) Overgangsordninger	29
b) Plan for forhandlingerne.....	30
c) Åbning af de resterende kapitler	33
3. Udsigterne for afslutning af forhandlingerne.....	34
V. FORMELLE KONKLUSIONER.....	35
Bilag 1: Konklusioner af de periodiske rapporter.....	37
Bilag 2: Kandidatlande vigtigste statistiske indikatorer (1999).....	71
Bilag 3: Menneskerettighedskonventioner ratificeret af kandidatlandene September 2000.....	73
Bilag 4: Antal parvise samarbejdsprojekter, der er finansieret via Phare i 1998-2000.....	74

I. DEN SAMLEDE BAGGRUND

Opbygningen af Europa, der blev indledt efter krigen, som smadrede vores verdensdel, har ført til, at en række lande har tilsluttet sig konstruktionen af egen fri vilje. Vores integrationsmodel har haft en sådan tiltrækningskraft, at Det Europæiske Fællesskab - nu Den Europæiske Union - i størstedelen af dets eksistens har været under udvidelse.

I 1993 afgav Det Europæiske Råd i København det historiske løfte, at "de lande i Central- og Østeuropa, som måtte ønske det, kan blive medlemmer af Unionen. Tiltrædelse vil finde sted, så snart et land er i stand til at påtage sig forpligtelserne ved et medlemskab og opfylder de givne økonomiske og politiske betingelser". Denne politiske erklæring, der blev fremsat på højeste plan, var et højtideligt løfte, som vil blive opfyldt.

Tretten lande har nu ansøgt om optagelse, og andre kan forventes at fremsætte eller forny ansøgninger om medlemskab i de kommende år.

Den udvidelse af EU, der nu er på vej på grundlag af Det Europæiske Råds beslutninger i Luxembourg (1997) og Helsingfors (1999), har en politisk, historisk og moralsk dimension af hidtil uset omfang. Dette er mere end bare en udvidelse. Det er faktisk en genforening af vores verdensdel. Vi bevæger os fra splittelse til enhed, fra en tendens til konflikter til stabilitet og fra økonomisk ulighed til mulighed for bedre levevilkår i forskellige dele af Europa.

1. Fordelene ved udvidelse

Denne udvidelse vil ændre Europas udseende og vil påvirke alle Fællesskabets institutioner og politikker. De to underliggende strategiske mål - udstrækning af politisk stabilitet og styrkelse af Europa som en økonomisk magt - ser ud til at blive opnået.

Fordelene ved udvidelsen er allerede synlige. Der er opstået stabile demokratier i Central- og Østeuropa. Deres systemer er allerede så robuste, at der ikke behøver være fare for tilbagefald til totalitarisme. Dette heldige udfald skyldes hovedsagelig befolkningen i de pågældende lande. Det var dem, der alene traf beslutningen om at følge den vanskelige vej og opbygge åbne samfund, moderne demokratier og fungerende markedsøkonomier. Den hastighed, hvormed de har opnået dette, er en hyldest til deres politiske fremsynethed og deres mod.

Men processen er utvivlsomt blevet fremmet og opmuntret af udsigten til integration i EU. De politiske og økonomiske reformers retning og den vilje, hvormed de søges gennemført, afspejler behovet for at opfylde de betingelser for medlemskab af EU, som blev fastsat af Det Europæiske Råd i København i 1993.

Udviklingen har til fulde bekræftet gyldigheden af disse betingelser. Den politiske stabilitet i de central- og østeuropæiske ansøgerlande er rodfæstet i fælles europæiske værdier - demokrati, retsstatsprincippet, respekten for menneskerettighederne og beskyttelse af mindretal - og det er netop derfor, stabiliteten vil vare ved. De

umiddelbare virkninger er en dramatisk forbedring af sikkerhedssituationen i Europa og åbningen af et meget stort potentiale for økonomisk udvikling. Analysen af fremskridtene i de enkelte lande viser, at reformer kan betale sig. I flere tilfælde skaber de strukturelle ændringer af økonomien allerede hurtig vækst fra nye sunde rødder. Udvidelsen synes at være en sjælden ting, nemlig en proces der kun har vindere.

Både de nuværende EU-medlemsstater og de fremtidige medlemmer har lige stor fordel af politisk stabilitet. Det bliver mindre sandsynligt, at der opstår problemer; årsager til konflikter, såsom mindretalsspørgsmål og grænsestridigheder, fjernes, og integrationen fjerner potentialet for konflikter. Stabile politiske rammer er en forudsætning ikke blot for varig fred og sameksistens mellem naboer, men også for økonomisk styrke. Vi ser også tegn på dette, ledsaget af gode udsigter til vækst i det kommende tiår.

Dette betyder en mulighed for, at ansøgerlandene kan øge deres levestandard og forbedre deres muligheder i den globale konkurrence. Fordelene for medlemsstaterne er allerede væsentlige. De har et betydeligt overskud på deres eksporthandel med ansøgerlandene, hvilket medfører flere arbejdspladser, øgede skatteindtægter og flere penge til sociale sikringsordninger.

2. Et stærkere Europa

Udvidelsen af Unionen vil øge dens evne til at imødegå det nye århundredes udfordringer. Tidligere erfaringer viser, at de successive udvidelser ikke blot har givet nye medlemmer, men også ny politisk og økonomisk dynamik: der er sket en udvidelse såvel i bredden som i dybden. Den nuværende udvidelsesrunde vil inddrage lande, der ønsker at yde et helhjertet bidrag til det europæiske projekt, og vil medvirke til at forme fremtidens Europas institutioner og ledelse.

Dette Europa vil have en historisk set enestående mulighed for at sikre en endnu bedre gennemførelse af de projekter, som den nuværende Union er i gang med: euroen, udviklingen af en fælles europæisk udenrigs- og sikkerhedspolitik samt opnåelsen af et område med sikkerhed, frihed og retfærdighed for borgerne i Europa. De fremtidige medlemmer, der allerede er udsat for udfordringerne i forbindelse med globaliseringen, vil hjælpe os til at overvinde dem.

En optagelse af disse lande i Unionen, hvor de accepterer dens regler og politikker, vil forbedre vores evne til at beskytte miljøet i Europa, bekæmpe kriminalitet, forbedre sociale forhold og klare indvandringsspresset. Uden disse lande som medlemmer vil vores evne til at løse disse problemer være mindre.

De politiske og økonomiske kendsgerninger forklarer således fordelene ved udvidelsesprojektet, men de fortæller ikke hele historien. De mindre håndgribelige moralske og psykologiske faktorer er også vigtige. Dette er et spørgsmål om troværdighed og formulering af klare mål.

3. En strategi for fremskridt

Den komplicerede forhandlingsproces og den vanskelige forberedelse af medlemskabet giver anledning til usikkerhed hos ansøgerlandene om fremskridtene mod udvidelse.

Dette gør det af afgørende betydning, at EU giver udtryk for en stadig og utvivlsom vilje til at gennemføre udvidelsen. Ansøgerlandenes reaktioner er forståelige og må tages alvorligt. Dette står særlig klart i diskussioner om processens afslutning, dvs. fastsættelse af faste tiltrædelsestidspunkter.

EU har med rette undgået at fastlægge en stram tidsplan. At være klar til medlemskab kræver mere end en afslutning af forhandlingerne: betingelserne for tiltrædelse skal være opfyldt, og det betyder vedvarende reformbestræbelser, som ofte afhænger af indenlandske politiske og økonomiske forhold og derfor ikke kan planlægges på forhånd.

Det bør dog nu blive lettere at foretage et skøn over timingen, efterhånden som forhandlingerne skrider frem, og de enkelte lande gør yderligere fremskridt i deres forberedelser af tiltrædelsen.

Forhandlingerne er på vej ind i en meget vanskeligere og mere intensiv fase. Før dette sker, må de politiske rammer forbedres yderligere; der skal med andre ord skabes et gunstigt forhandlingsklima.

Det vigtigste element her er at holde et løfte. Det Europæiske Råd erklærede i 1999 i Helsingfors, at Unionen vil træffe beslutninger om de nødvendige institutionelle reformer ved udgangen af 2000, så nye medlemmer kan optages fra udgangen af 2002. Det er afgørende for troværdigheden af EU's udvidelsespolitik, at vi overholder denne tidsplan og ikke indfører nye betingelser for medlemskab. Med sine beslutninger om Agenda 2000 og afslutningen af den aktuelle regeringskonference på det næste Europæiske Råd i Nice vil EU have opfyldt de nødvendige betingelser. Den videre gennemførelse af reformprocessen vil ikke ændre dette forhold, for udvidelsen burde ikke afhænge af dens udfald.

Det anden afgørende element er en konstaterbar politisk vilje til at gøre fremskridt og løse en række vanskelige udestående spørgsmål i forhandlingsproces og derved bringe drøftelserne ind i en mere indholdsrig fase.

Dette er de overvejelser, der ligger til grund for Kommissionens henstillinger vedrørende den fremtidige strategi for udvidelsesprocessen.

Selv om der endnu ikke er fastsat nogen dato for afslutningen af processen, er der ikke desto mindre et tidspres. Vi må ikke foregøgle os, at EU har ubegrænset tid til at gennemføre udvidelsen. Der er en mulighed netop nu, men den vil ikke stå åben for evigt.

Gennem de seneste ti år har samfundet i ansøgerlandene i Central- og Østeuropa været udsat for en enorm belastning. Disse samfund har måttet gennemføre overgangen fra kommunistisk styre og centralt planlagte økonomier til demokrati og

markedsøkonomi, samtidig med at de har forberedt sig på de avancerede europæiske integrationsmekanismer. Det deraf følgende samfundsmæssige pres kan ikke ignoreres. Det er ganske forståeligt, at folk nu ønsker at se lys for enden af tunnelen. Lysten til yderligere indsats og reformer kan meget vel mindskes, hvis disse lande begynder at føle, at målet om EU-medlemskab aldrig vil komme inden for rækkevidde. For at forhindre en mulig bølge af tvivl og frustration er det nødvendigt, at EU udviser vilje og lederskab.

4. Behovet for oplysning

En udvidelse af det omfang, vi er i gang med, kræver en årelang informationsstrategi, der skal holde borgerne i EU og ansøgerlandene underrettet, sikre deres deltagelse i processen og endelig vinde deres støtte til den. Dette går ud over at sikre de berørte personers ret til at blive korrekt underrettet om, hvad udvidelsen vil betyde for dem. Det er den demokratiske legitimering af selve processen.

Udvidelsen vil kun lykkes, hvis den er et socialt projekt, som inddrager alle borgere og ikke kun en elite. Kun en ægte deltagelse kan sikre dette. Oplysning er ikke nok. Vi må indlede en vidtrækkende dialog i disse samfund, så risici og fordele står klart for folk, og så de ved, at deres bekymringer tages alvorligt.

Undersøgelser i medlemsstaterne og ansøgerlandene (der imidlertid bør behandles med forsigtighed) giver et skiftende billede. Der er stabilt flertal i ansøgerlandene for tiltrædelse af EU, og antallet af ja-sigere er også større end antallet af modstandere i medlemsstaterne. Men der er betydelige regionale forskelle, og bedømmelserne varierer for de enkelte ansøgerlande. I modsætning til ansøgerlandene anser offentligheden i medlemsstaterne med få undtagelser ikke udvidelsen for at være en prioritet. En effektiv kommunikationsstrategi vil ikke være begrænset til at fremhæve de objektive politiske og økonomiske fordele ved udvidelsen; den bør snarere gennem en interaktiv proces stræbe efter at fjerne folks bekymring og frygt.

Denne bekymring og frygt er velkendt. I ansøgerlandene opstår den af de økonomiske og sociale ændringer, som udvidelsen indebærer. En omlægning af hele systemer er stadig i gang i Central- og Østeuropa. En sådan omlægning medfører radikale ændringer i hver enkelt persons liv med såvel omkostninger som fordele til følge. Usikkerhed og frygt for fremtiden er de naturlige konsekvenser. Spørgsmålet om suverænitet og national og kulturel identitet spiller også en vigtig rolle. For mennesker, der først for nylig har genvundet frihed og selvbestemmelse, kan medlemskab af EU forekomme at være et tab af suverænitet, hvorimod erfaringen hos de lande, der er involveret i den europæiske integration, at det øger deres mulighed for at påvirke udviklingen. Der er selvfølgelig personer i ansøgerlandene, som er skeptiske eller endda fjendtligt indstillede over for EU, som er parat til at give Bruxelles skylden for alle problemerne i forbindelse med systemskiftet og udnytte frygten for tab af identitet til deres egne populistiske formål.

I medlemsstaterne gælder bekymringen især de eventuelle negative virkninger af udvidelsen - ukontrollabel indvandring, illoyal konkurrence, især om arbejdspladser, importeret kriminalitet, miljømæssig dumping og finansielle byrder. Det frygtes også, at EU efter en så omfattende udvidelse måske ikke vil være i stand til at nå sine mål på tilfredsstillende vis.

Navnlig er det nødvendigt at forsikre personer i de regioner, der grænser op til ansøgerlandene, om de positive følger af udvidelsen. For at behandle folks frygt vil Kommissionen i løbet af de kommende måneder udarbejde en objektiv analyse af situationen i grænseregioner og undersøge, hvordan de eksisterende instrumenter på fællesskabsplan reagerer på sådanne bekymringer. På grundlag af denne analyse vil Kommissionen undersøge, hvordan eksisterende instrumenter kan få størst mulig effektivitet, og hvordan en bedre koordination kan sikres.

Kommunikationsstrategien vil kun være troværdig, hvis forhandlingsresultaterne viser, at de formodede farer enten ikke eksisterer eller kan overvindes. I denne forbindelse er det en del af forhandlingsprocessen at opnå accept.

Allerede ved Kommissionens tiltrædelse indså den nødvendigheden af en kommunikationsstrategi, der behandler disse spørgsmål; den gik straks i gang med at skabe de finansielle og organisatoriske betingelser, som var nødvendige for at gennemføre en sådan strategi. Den styres af følgende principper:

Decentralisering. Strategien er udviklet og gennemført decentralt i ansøgerlandene og medlemsstaterne. Den er tilpasset de enkelte landes specifikke behov og situation.

Fleksibilitet. Udvidelsen er en stærkt dynamisk proces, hvis indvirkning på den offentlige mening i de enkelte lande er vanskelig at vurdere. Strategien må derfor reagere på stemningsændringer og nye spørgsmål, der måtte opstå, og dette betyder, at indholdet af programmer skal revideres år for år.

Synergi. Hvad Kommissionen foretager sig må kun supplere landenes egne bestræbelser. Der skal derfor være nær og løbende koordination med det arbejde, der gøres af regeringer, parlamenter og grupper i samfundet som sådan. Der er også behov for tæt koordination med de aktiviteter, som Europa-Parlamentet forventes at gennemføre.

Hvordan skal strategien gennemføres? De midler, der generelt er disponible, gør det ikke muligt at benytte massekommunikationsinstrumenter. Vi bør i stedet tilstræbe en multiplikatoreffekt ved at fokusere på opinionsdannere og grupper med indflydelse i samfundet, såsom politiske partier, kirker, fagforeninger, erhvervs sammenslutninger, kvinde- og ungdomsorganisationer, NGO'er og eksisterende europæiske net. Journalister og medier er et vitalt led i informations- og kommunikationskæden. Vi bør heller ikke glemme skoler og højere uddannelsesinstitutioner, der skal have mulighed for at behandle udvidelsesspørgsmålet. Det er også vigtigt at fremme direkte møder og regelmæssige udvekslinger mellem befolkningerne i medlemsstaterne og ansøgerlandene.

Denne fremgangsmåde vil kun lykkes, hvis de politiske, økonomiske og kulturelle grupper træder frem som formidlere og partnere i en dialog. Det er derfor også en del af strategien at motivere og opmuntre disse grupper. Kort sagt ønsker vi at skabe en vidtrækkende offentlig debat på grundlag af kendsgerningerne og deres implikationer.

5. Udvidelsesprocessen og nabolandene

Udvidelsen vil medføre fordele i form af øget sikkerhed, stabilitet og velstand ikke blot for Unionen, men også for det bredere internationale samfund, herunder EU's

vigtigste handelspartnere. Udvidelsen vil øge størrelsen af det indre marked, hvor handelsvirksomheder og investorer kun vil skulle arbejde med en fælles ydre toldsats og et fælles sæt regler og procedurer. En bredere Europæisk Union vil stimulere væksten og skabe nye investeringer og handelsmuligheder, og den vil kunne yde et bedre bidrag til internationale bestræbelser for at behandle sådanne grænseoverskridende problemer som indvandring, miljøforurening, smugleri og organiseret kriminalitet.

Gennem det seneste år har den fremtidige udvidede Unions nabolande i øget grad været opmærksomme på de følger, som udvidelsen vil have for dem. EU vil skulle forklare disse fordele for dens naboer og drøfte virkningerne af udvidelsen, så både disse lande og Unionen opnår fuld fordel af de nye muligheder. Nogle spørgsmål vil skulle behandles ømfindtligt. Udvidelsesforhandlingerne er et anliggende for Unionen og de enkelte ansøgerlande og rummer ingen rolle for nogen tredjepart. Kommissionen er ikke desto mindre parat til at gøre detaljeret rede for de ændringer, der vil finde sted i perioden frem til udvidelsen.

For at udvidelsen kan forløbe problemløst må EU fortsætte med at udvikle dybe og mangeartede forbindelser med sine umiddelbare naboer. De partnerskabs- og associeringsordninger, som EU har indgået med sine naboer, søger at skabe forudsætninger for politisk stabilitet og økonomisk vækst for at sikre, at Unionens fremtidige grænser ikke skaber nye skillelinjer i Europa.

a) Det vestlige Balkan

På Det Europæiske Råds møde i Santa Maria da Feira i juni 2000 var der enighed om, at alle landene i regionen er potentielle kandidater til medlemskab af Unionen. Denne udsigt burde hjælpe hvert land til at øge reformtempoet og begynde at tilpasse deres love og strukturer til situationen i EU. På mange områder vil der kunne gøres brug af erfaringerne fra førtiltrædelsesprocessen med ansøgerlandene ved overførsel af ekspertise og viden til landene i det vestlige Balkan.

Stabiliserings- og associeringsprocessen, som er rammen for EU's politik i det vestlige Balkan, forstås nu bedre i regionen og opfattes som "vejen til Europa". Den omfatter politisk dialog, vidtrækkende handelsliberaliseringer, vigtig finansiel bistand og nært samarbejde inden for mange områder af det økonomiske og sociale liv. Disse rammer gør det muligt for hvert land at gå frem i dets eget tempo med faglig og finansiel støtte fra Unionen.

Folket i **Serbien** har besluttet af gøre en ende på deres isolation og vende tilbage til den europæiske hovedstrøm. Denne betydningsfulde beslutning vil bidrage til at bringe stabilitet og velstand til hele regionen. Der er nu indledt et arbejde for at undersøge, hvordan der kan gøres fremskridt hen imod en stabiliserings- og associeringsaftale med **Forbundsrepublikken Jugoslavien**. Gennem det seneste år har Kommissionen også aktivt ydet politisk og finansiel støtte til **Montenegro** for at hjælpe det til at fastholde valget af demokrati og reformer. I **Kosovo** har Kommissionen været den førende civile donor i forbindelse med genopbygningen, hovedsagelig gennem Det Europæiske Genopbygningsagentur. Gennem sin deltagelse i EU-søjlen af FN-forvaltningen UNMIK har Kommissionen også bidraget til at forme politikken for provinsens fremtidige økonomiske strukturer.

Forhandlingerne om en stabiliserings- og associeringsaftale med **Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien** er ved at være færdige. Kommissionen har også foreslået at indlede forhandlinger med **Kroatien**. Som svar på Kommissionens rapport om mulighederne for at indlede forhandlinger med **Albanien** arbejder dette lands regering tæt sammen med Kommissionen om at indføre de reformer, der er nødvendige som forberedelse hertil. Med støtte fra det bredere internationale samfund har Kommissionen fastlagt de foranstaltninger, som **Bosnien-Hercegovina** skal gennemføre for at skabe betingelser for forhandlinger om en stabiliserings- og associeringsaftale.

b) Mod øst

Rusland har udtrykt interesse for at føre drøftelser med EU om konsekvenserne af udvidelsen. Snarere end at oprette et særligt forum til dette formål foreslår Kommissionen at benytte institutionerne i partnerskabs- og samarbejdsaftalen. Tekniske drøftelser på f.eks. handels- og energiområdet kan finde sted i Samarbejdsudvalget. En bredere diskussion af udvidelsesspørgsmål er bedre egnet til Partnerskabs- og Samarbejdsrådet, hvor den kan finde sted på ministerplan.

En russisk region, der vil blive særlig påvirket af udvidelsen, er **Kaliningrad**. Efter Polens og Litauens tiltrædelse vil Kaliningrad være en russisk enklave i EU. Unionen vil i samarbejde med Rusland, Polen og Litauen være nødt til at fastlægge en strategi for at sikre, at Kaliningrad kan drage fordel af den øgede velstand, som medlemskabet af EU vil bringe dets nabolande. Regionalt samarbejde vil være et vigtigt led i denne strategi.

Udvidelsen vil have omfattende følger for **Ukraine**, ikke mindst på grund af landets geografiske nærhed til den fremtidige udvidede Union. Her er partnerskabs- og samarbejdsorganerne de rette fora for såvel politiske som tekniske drøftelser.

En udvidet Union vil også have en øget interesse i - og være bedre i stand til - at udvikle mere omfattende forbindelser over hele kontinentet, herunder landene i **Kaukasus**.

c) Mod syd

Nabolandene i Middelhavsområdet er ved at komme tættere på Unionen gennem Euro-Middelhavspartnerskabet og indgåelsen af associeringsaftaler. Kommissionen har for nylig stillet forslag, der skal give nye impulser til Barcelona-processen, og den håber, at disse forslag vil blive taget op på ministermødet mellem EU og Middelhavslandene i Marseilles i november. Politiske og økonomiske reformer står nu højere på dagsordenen i flere Middelhavslande, og der er derfor en ny mulighed for at give fuldt udtryk for vores dybe historiske bånd til regionen. Vi tilstræber at udvikle endnu tættere politiske forbindelser og skabe et investeringsvenligt klima på grundlag af de økonomiske og handelsmæssige fordele, der tilbydes af associeringsaftalerne. Fordelene ved udvidelsen vil kunne mærkes af alle Middelhavspartnerne, og virkningerne af udvidelsen bør indarbejdes i EU's fremtidige politik over for regionen.

Som svar på anmodningerne fra Det Europæiske Råd i Helsingfors og Santa Maria da Feira har Kommissionen udarbejdet rapporter om ansøgerlandenes fremskridt med hensyn til forberedelse af medlemskab ved anvendelse af samme fremgangsmåde som i 1998 og 1999. Det Europæiske Råd i Santa Maria da Feira konkluderede: "Det Europæiske Råd i Nice vil gøre status over de fremskridt, der er sket med hensyn til udvidelsen, og drøfte, hvordan tiltrædelsesprocessen kan fremmes." I det følgende beskrives det, hvor langt førtiltrædelsesstrategien er nået (del II), og der gives et sammendrag af analyserne i hver enkelt periodisk rapport (del III). Endelig kombineres en kort analyse af den fase, hvortil forhandlingerne befinder sig, med henstillinger til de skridt, der skal tages for at fremme tiltrædelsesprocessen (del IV).

II. FØRTILTRÆDELSSTRATEGI

Førtiltrædelsesstrategien består af en kombination af prioriteter og finansiel bistand, associeringsaftaler og deltagelse i Fællesskabets programmer og organer samt forberedelse af forhandlingerne gennem en analyse af Fællesskabets regelværk. Den hjælper ansøgerlandene til at forberede sig på det fremtidige medlemskab ved at overtage Fællesskabets regelværk før tiltrædelsen.

1. Fastsættelse af prioriteter

Tiltrædelsespartnerskaberne er det centrale instrument i førtiltrædelsesstrategien. De nuværende tiltrædelsespartnerskaber blev vedtaget i december 1999 for ansøgerlandene i Central- og Østeuropa og i marts 2000 for Cypern og Malta. På grundlag af de periodiske rapporter blev der heri fastsat hvert lands kort- og mellemfristede prioriteter for opfyldelse af tiltrædelseskriterierne. De angiver også den finansielle bistand, der kan ydes af EU til at støtte disse prioriteringer, samt betingelserne for bistanden.

EU har ikke været nødt til at gøre brug af den betingelsesklausul i forordningen om tiltrædelsespartnerskabet, som omhandler utilstrækkelige fremskridt med hensyn til opfyldelse af tiltrædelseskriterierne eller manglende opfyldelse af forpligtelser i associeringsaftalerne. Alle de periodiske rapporter anfører både de opnåede resultater og konstaterede mangler. Alle kortfristede prioriteter, der ikke er fuldt opfyldt, gælder stadig og overvåges nøje. De eksisterende mellemfristede prioriteter bekræftes af konklusionerne i de aktuelle periodiske rapporter og danner grundlag for planlægningen af bistanden i 2001. Kommissionen finder det derfor ikke nødvendigt at revidere tiltrædelsespartnerskaberne på nuværende tidspunkt.

I år stilles der for første gang forslag om et **tiltrædelsespartnerskab for Tyrkiet**, i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Helsingfors. I juli 2000 stillede Kommissionen forslag til en forordning om en enkelt ramme for finansielt samarbejde med Tyrkiet med et retsgrundlag for tiltrædelsespartnerskabet. Sideløbende med dette dokument stiller Kommissionen forslag til tiltrædelsespartnerskabet med fastsættelse af kort- og mellemfristede prioriteter, som Tyrkiet skal opfylde for at gøre fremskridt hen imod opfyldelse af tiltrædelseskriterierne.

Som reaktion på tiltrædelsespartnerskabet har ti ansøgerlande revideret deres **nationale programmer for vedtagelse af regelværket**, der angiver de menneskelige og finansielle ressourcer, der er nødvendige for at opfylde tiltrædelsesprioriteterne, samt tidsplanen herfor. Cypern og Malta vedtog nationale programmer for første gang i 2000, og Tyrkiet er nu ved at forberede sit nationale program. I nogle lande er de nationale programmer nu en del af budgetlægningsprocessen. Hver periodisk rapport indeholder en bedømmelse af det nationale program.

2. Finansiell bistand

De central- og østeuropæiske ansøgerlande har draget fordel af finansiell bistand fra EU siden overgangsprocessens begyndelse. Fra 2000 har Unionen fordoblet sin førtiltrædelsesbistand til over 3 mia. EUR om året. Phare-programmet ledsages nu af to nye instrumenter, som forbereder til strukturfondene. ISPA (førtiltrædelsesstrukturinstrument) bevilger mere end 1 mia. EUR om året til investeringer i miljø og transport, og SAPARD (strukturtilpasningsprogram for landbrug og udvikling af landdistrikter) bevilger mere end 500 mio. EUR om året til udvikling af landbrug og landdistrikter.

Med et årligt budget på 1,5 mia. EUR samfinansierer Phare opbygning af institutioner og dertil knyttede investeringer i den regulatoriske infrastruktur og støtte til økonomisk og social samhørighed. Dette koncentrerer ressourcer om de vigtigste udfordringer, som ansøgerlandene står overfor, hvilket er en fremgangsmåde, der blev bekræftet i Kommissionens nylige undersøgelse af Phare. Denne undersøgelse bekræftede Phares betydning som en bro til strukturfondene og vigtigheden af at overdrage gennemførelsen af Phare til ansøgerlandene så hurtigt som muligt.

Omkring en tredjedel af Phare-midlerne tildeles **institutionel opbygning**, hvilket styrker ansøgerlandenes evne til at håndhæve og gennemføre regelværket. TAIEX (Kontoret for Informationsudveksling om Faglig Bistand) tilvejebringer eksperter, som yder kortvarig rådgivning. Parvist samarbejde omfatter langtidsudstationering af embedsmænd fra ministerier, regionale og offentlige organer samt faglige organisationer i medlemsstaterne til tilsvarende organer i ansøgerlandene for at fremme overførslen af teknisk og administrativ viden. Der er 228 parvise samarbejdsprojekter i gang, og 150 førtiltrædelsesrådgivere er allerede aktive. Der indledes yderligere 129 projekter i henhold til Phare 2000. **Bilag 4** indeholder en liste over parvise samarbejdsprojekter, der er finansieret via Phare i 1998-2000.

Parvist samarbejde blev oprindeligt anvendt inden for landbrug, finanser, miljø samt retlige og indre anliggender, og er nu blevet udvidet til at omfatte alle prioriterede områder i tiltrædelsespartnerskaberne. Parvist samarbejde på mellemlang sigt vil blive indført i 2001 for at give øget fleksibilitet. SIGMA (program for forbedring af regeringsførelse og management i central- og østeuropæiske lande) yder rådgivning om horisontale regeringsfunktioner.

En anden tredjedel af Phare-budgettet samfinansierer **investeringer**, der bidrager til at gøre ansøgerlandene i stand til at gennemføre regelværket. Den resterende tredjedel af Phare-budgettet går nu til **økonomisk og social samhørighed**. Dette bidrager til at udvikle de mekanismer og institutioner, som er nødvendige for at gennemføre strukturfondene efter tiltrædelsen, støttet af investeringer eller gavebistandsordninger med regional eller sektorspecifik fokus.

Gennemførelsen af **SAPARD** vil være fuldt decentraliseret. Modtagerlandenes planer for udvikling af landdistrikterne forventes godkendt af Kommissionen inden udgangen af 2000. På grundlag af de godkendte planer vil SAPARD samfinansiere projekter for udvikling af landdistrikterne, der udvælges af landene. Gennemførelsesstrukturen for hvert land omfatter et SAPARD-agentur med ansvar for forvaltning og betalinger. Før der kan overføres SAPARD-midler til et land, vil

agenturet skulle akkrediteres af den kompetente myndighed i det pågældende land, og gennemførelsesstrukturen skal godkendes af Kommissionen. Forberedelsen af akkrediteringen af SAPARD-agenturet er under forberedelse i alle lande.

Under **ISPA** har hvert land udarbejdet nationale strategier for transport og miljø, og Kommissionen har godkendt flere projekter. De vedrører affald, herunder bl.a. rensning af spildevand (Bydgozcz i Polen og Győr i Ungarn), affaldsforvaltning (Peatri Neamt i Rumænien), udbedring af veje (korridor IXB i Litauen) og forbedring af jernbanenettet (banelegemet mellem Bratislava og Senkvice). Det forventes, at hele tildelingen for året 2000 vil være afsat før årets udgang, og at der vil blive opnået en ligelig fordeling mellem de to sektorer.

Kommissionen og ansøgerlandene vil sikre koordineringen af Phare, SAPARD og ISPA.

Samfinansiering med de **internationale finansieringsinstitutioner** er af særlig vigtighed for omfattende infrastrukturprojekter. Aftalememorandummet fra 1998 mellem Kommissionen og de internationale finansieringsinstitutioner om øget koordination og samfinansiering med Phare blev revideret i marts 2000 til også at omfatte ISPA og SAPARD.

I 1998 og 1999 udgjorde Phares forpligtelser i samfinansierede projekter 400 mio. EUR. Den Europæiske Investeringsbanks lån til Central- og Østeuropa udgjorde 2,173 mia. EUR i 1999. Den har mulighed for at udlåne 16 mia. EUR til disse lande i perioden 2000 til 2007 (8,68 mia. EUR med budgetgaranti fra Fællesskabet og 8,5 mia. EUR i en førtiltrædelsesfacilitet uden denne garanti).

Rådet vedtog en finansforordning for både Cypern og Malta i marts 2000. Den fastsætter et finansielt bidrag på 95 mio. EUR i perioden 2000 til 2004 til opfyldelse af prioriteterne i tiltrædelsespartnerskaberne. Budgettildelingen for 2000 er 6 mio. EUR for Malta og 9 mio. EUR for Cypern. Disse to lande er berettigede til EIB's førtiltrædelsesfacilitet og til EIB-faciliteten for Middelhavslande på 6,425 mia. EUR. EIB's lån til Cypern udgjorde 200 mio. EUR i 1999.

Den finansielle bistand til **Tyrkiet** er blevet fordoblet. I overensstemmelse med fremgangsmåden for de øvrige ansøgerlande står der årligt 177 mio. EUR til rådighed for strukturelle reformer, opbygning af institutioner og investeringer i regelværket. Kommissionen vil stille forslag om en ny finansiell bistandsforordning i begyndelsen af 2001 for at bringe forvaltning og procedurer tættere på de forhold, der gælder for Phare-programmet. Denne forordning vil tilvejebringe retsgrundlaget for en enkelt budgetpost, som fastsat i Kommissionens forslag til EU's budget for 2001 og ønsket af Det Europæiske Råd i Santa Maria da Feira.

Kommissionen har stillet forslag om et EIB-lån på 450 mio. EUR til støtte for Toldunionen. Desuden er Tyrkiet berettiget til støtte fra EIB-faciliteten for Middelhavslande på 6,425 mia. EUR, og Kommissionen har anbefalet, at landet bliver berettiget til støtte fra EIB's førtiltrædelsesfacilitet. I 1999 indvilgede EIB i at yde et lån på 600 mio. EUR til genopbygning efter jordskælvet.

3. Associeringsaftalerne

Europaftalerne med de central- og østeuropæiske ansøgerlande tilvejebringer nødvendige rammer for overvågning af vedtagelsen af regelværket og gennemførelsen af tiltrædelsespartnerskabernes prioriteter. De for nylig reorganiserede underudvalg er et passende forum for dette, således at yderligere møder om en analytisk undersøgelse af regelværket er nødvendige (se nedenfor).

Efter en afgørelse truffet af Associeringsrådet i juni 2000 er aftalen med Ungarn gået ind i sin anden fase. Dette betyder yderligere liberalisering med hensyn til bestemmelserne om etableringsret. En tilsvarende afgørelse vedrørende Den Tjekkiske Republik forventes i nær fremtid. Kommissionen er ved at undersøge anmodninger fra andre associerede lande om overgang til fase to.

Forhandlinger om yderligere gensidige handelsindrømmelser for **landbrugsprodukter** har ført til aftaler med hvert af de ti central- og østeuropæiske lande. Disse indrømmelser er enten trådt i kraft den 1. juli 2000 eller vil træde i kraft inden længe på autonomt grundlag, indtil der indgås tillægsprotokoller til Europaftalerne. De er et vigtigt skridt fremad, som yderligere forbedrer handelsforbindelserne mellem parterne. Den andel af den bilaterale handel med landbrugsprodukter, som er fritaget for told, vil sandsynligvis blive mere end fordoblet, nemlig fra 36% til 81% for EU's import og fra 18% til 39% for EU's eksport. Det blev endvidere aftalt med hvert af de ti lande at fortsætte med forhandlingerne for at udvide omfanget af de bilaterale handelsindrømmelser for landbrugsprodukter.

Der er parafet rammeaftaler med Den Tjekkiske Republik og Ungarn om en protokol om **europæisk overensstemmelsesvurdering**. Der føres i øjeblikket forhandlinger med Letland og Estland. Protokollerne om europæisk overensstemmelsesvurdering har til sigte at udstrække det indre markeds regler for overensstemmelsesvurdering af industrivarer til ansøgerlandene før tiltrædelsen. Efter protokollerne vil ansøgerlandene indføre Fællesskabets regelværk for udvalgte sektorer. EU og ansøgerlandene er også enige om at anerkende de organer hos modparten, som vurderer varers overensstemmelse med lovgivningen, så det ikke er nødvendigt at foretage en teknisk kontrol ved grænserne.

For så vidt angår **Tyrkiet** indledte Associeringsrådet i april 2000 forhandlinger om en aftale, der sigter mod liberalisering af tjenesteydelser og gensidig åbning af området for offentlige indkøb. Gennemførelsen af Toldunionen er fortsat hjørnestenen i de bilaterale forbindelser.

4. Deltagelse i Fællesskabets programmer og organer

Ansøgnernes deltagelse i Fællesskabets programmer er et centralt element i førtiltrædelsesstrategien. Alle ansøgerlandene i Central- og Østeuropa deltager i fællesskabsprogrammer, især inden for uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdomsanliggender, forskning, energi, miljø, små og mellemstore virksomheder og offentlig sundhed. I de fleste tilfælde og efter anmodning fra ansøgerlandene samfinansierer Phare omkostningerne til denne deltagelse. I 1998 og 1999 drog mere

end 16 000 studerende fra ansøgerlandene fordel af ERASMUS, og 34 000 deltog i YOUTH-programmet.

Cypern deltager i visse programmer inden for det audiovisuelle område, uddannelse, erhvervsuddannelse, ungdom, videnskabelig forskning samt små og mellemstore virksomheder. Der er forhandlet en aftale med Malta om dette lands deltagelse i programmer, som vedrører uddannelse, erhvervsuddannelse og ungdom.

Tyrkiet deltager i to fællesskabsprogrammer (Life og det femte rammeprogram for forskning og teknologisk udvikling). Efter konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Helsingfors er Kommissionen ved at forberede fuld tyrkisk deltagelse i uddannelses-, erhvervsuddannelses- og ungdomsprogrammer. Der føres drøftelser med de tyrkiske myndigheder om deltagelse i andre fællesskabsprogrammer.

Deltagelse i et givet program afhænger af enten en afgørelse truffet af Associeringsrådet eller en tilsvarende aftale med Cypern og i nær fremtid Malta og Tyrkiet. Efterhånden som disse programmer udvikler sig, er der behov for talrige afgørelser eller aftaler om ansøgerlandenes deltagelse. For at forkorte disse procedurer anbefalede Kommissionen i december 1999 Rådet at vedtage en enkelt rammeafgørelse (eller aftale) for hvert ansøgerland, så det kan deltage i alle Fællesskabets programmer. Kommissionen stiller nu forslag til Rådet om ti rammeafgørelser for central- og østeuropæiske lande samt om tre udkast til forhandlingsdirektiver med henblik på at indgå bilaterale aftaler med Cypern, Malta og Tyrkiet.

Der er for nylig afsluttet forhandlinger om alle 13 ansøgerlandes deltagelse i Det Europæiske Miljøagentur. Efter ratificering af de relevante aftaler vil de fleste blive medlemmer af agenturet i 2001. Tyrkiet vil deltage i Det Europæiske Miljøagents aktiviteter fra januar 2001. Der vil i nær fremtid blive indgået tilsvarende aftaler med de fleste ansøgerlande om deltagelse i Det Europæiske Overvågningscenter for Narkotika og Narkotikamisbrug. Deltagelse i andre fællesskabsorganer er også under forberedelse.

5. Analytisk gennemgang af Fællesskabets regelværk

Den analytiske gennemgang af Fællesskabets regelværk, den såkaldte "screening", der blev indledt med ansøgerlandene i Central- og Østeuropa og Cypern i marts 1998 og med Malta i februar 1999, blev afsluttet sidst i 1999. Den har bidraget til at identificere spørgsmål, der måske vil skulle tages op under forhandlingerne.

De nye dele af regelværket, som er vedtaget i 1999, blev fremsendt til de forhandlende lande i begyndelsen af 2000. For visse emner blev der afholdt møder for at forklare de nye regler. Dette vil blive gentaget i begyndelsen af 2001 for at præsentere de nye regler, der er vedtaget i 2000. I fremtiden vil associeringsudvalgene og -underudvalgene blive benyttet til at gøre rede for de nye dele af regelværket og drøfte vedtagelsen og gennemførelsen heraf.

På samme måde nedsatte Associeringsrådet med Tyrkiet otte underudvalg i april 2000 for at forberede den analytiske gennemgang af regelværket og overvåge gennemførelsen af associeringspartnerskabets prioriteter. Tre af disse underudvalg er allerede trådt sammen: landbrug og fiskeri, transport, energi og miljø samt det indre

marked. De vil alle have afholdt møder ved udgangen af 2000 med endnu en møderække planlagt i begyndelsen af 2001. Kommissionen vil derefter aflægge rapport til Rådet om de fremskridt, der sker med forberedelsen af den analytiske gennemgang af regelværket, som ønsket af Det Europæiske Råd i Santa Maria da Feira.

6. Europakonferencen

Europakonferencen er et forum for politisk konsultation om spørgsmål af fælles interesse for EU's medlemsstater og ansøgerlandene. Tyrkiet vil for første gang deltage i Europakonferencen i Sochaux den 23. november 2000. Denne konference, der finder sted på ministerplan, vil være viet til EU's institutionelle reformer. Endnu en konference, men på stats- og regeringslederniveau, vil blive afholdt i Nice den 7. december. Tyrkiets deltagelse vil gøre det muligt for konferencen at få den nødvendige funktion.

Kommissionen foreslår, at Europakonferencens arbejdsmetoder forbedres efter Det Europæiske Råds møde i Nice, og at den fortsat benyttes som ramme for drøftelser af Unionens fremtid med ansøgerlandene.

III. ANSØGERLANDENES FREMSKRIDT MED HENSYN TIL AT OPFYLDE BETINGELSERNE FOR MEDLEMSKAB

Kommissionen fremlagde første gang sin analyse af de fremskridt, som ansøgerlandene i Central- og Østeuropa havde gjort med hensyn til at opfylde tiltrædelseskriterierne, i sine udtalelser fra juli 1997 om deres ansøgninger om medlemskab. De blev fulgt af periodiske rapporter i 1998 om disse lande samt om Cypern og Tyrkiet, og i 1999 om alle ansøgerlandene, herunder Malta.

Kommissionens vurdering af ansøgerlandenes fremskridt er baseret på de kriterier, der blev fastsat af Det Europæiske Råd i København i 1993 og i Madrid i 1995. Som i tidligere år fremhæver rapporterne fra i år retlige foranstaltninger, som rent faktisk er vedtaget, snarere end foranstaltninger under forberedelse.

Kommissionen har undersøgt, om bebudede reformer faktisk er gennemført siden oktober 1999. Den har også analyseret udviklingen i hvert ansøgerlands evne til at vedtage Fællesskabets regelværk, der nu er fremlagt i de 29 forhandlingskapitler. Kommissionen har også fortsat med at analysere de skridt, der er taget til at tilpasse administrative strukturer til regelværkets krav. Denne analyse er nu blevet integreret i afsnittet om den relevante del af regelværket i stedet for at være en særskilt del af rapporterne. Hvert kapitel indeholder nu ikke blot en vurdering af de fremskridt, der er gjort siden sidste års rapport, men også en vurdering af de samlede fremskridt.

Vurderingen er i første omgang baseret på oplysninger fra ansøgerlandene selv. Kommissionen har også benyttet oplysninger afgivet under screeningen af Fællesskabets regelværk, i forbindelse med tiltrædelsesforhandlingerne og i møder afholdt inden for rammerne af associeringsaftalerne. Den har også sammenlignet oplysninger fra disse kilder med oplysninger i de nye nationale programmer for overtagelse af regelværket, som blev fremsendt til Kommissionen i begyndelsen af 2000. Kommissionen har også trukket på Europa-Parlamentets rapporter, vurderinger fra medlemsstaterne samt internationale organisationers (navnlig Europarådet og OSCE), internationale finansieringsinstitutioners og ikke-statslige organisationers arbejde.

1. Politiske kriterier

a) Samlet udvikling

Det Europæiske Råd i København erklærede, at "medlemskab kræver, at ansøgerlandet har opnået institutionel stabilitet, som garanterer demokrati, retsstatsforhold, menneskerettigheder samt respekt for og beskyttelse af mindretal". Artikel 6 i Amsterdamtraktaten fastslår, at "Unionen bygger på principperne om frihed, demokrati og respekt for menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder samt retsstatsprincippet".

I rapporterne fra 1999 konkluderede Kommissionen, at alle de ansøgerlande, som der i øjeblikket føres forhandlinger med, opfylder de politiske kriterier, selv om nogle af dem endnu skal gøre fremskridt med hensyn til beskyttelse af menneskerettigheder og

mindretal. Ansøgerlandene er vedblevet med at styrke den måde, hvorpå deres pluralistiske demokratiske regeringssystemer fungerer. Siden de sidste periodiske rapporter er der afholdt fri og retfærdige nationale eller lokale valg i Bulgarien, Ungarn, Litauen, Polen, Rumænien og Slovenien.

Modernisering af **den offentlige forvaltning** og styrkelse af **retsvæsenet** er af afgørende betydning for gennemførelsen af regelværket og overgangsprocessen. Der er gjort en betydelig indsats for at uddanne embedsmænd og dommere og for at styrke den offentlige forvaltnings og embedsværkets uafhængighed, professionalisme og effektivitet. Disse bestræbelser skal videreføres.

I sidste års rapporter identificeredes **korruption** som et alvorligt problem, der "forværres af lave lønninger i den offentlige sektor og udbredt brug af bureaukratisk kontrol i økonomien". Denne vurdering gælder stadig. Korruption, svindel og økonomisk kriminalitet er udbredt i de fleste ansøgerlande, hvilket fører til manglende tillid hos borgerne og bringer reformerne i miskredit. Der er iværksat programmer for bekæmpelse af korruption og opnået visse fremskridt, herunder adgang til internationale instrumenter på området, men korruptionen giver fortsat anledning til alvorlig bekymring.

I sidste års sammenfatning fremhævede Kommissionen problemerne i **børneforsorgsinstitutionerne** i Rumænien. Siden da har Rumænien med støtte fra Phare gennemført lovgivningsmæssige, administrative og finansielle foranstaltninger for at behandle dette spørgsmål. Levevilkårene for mere end 100 000 børn er imidlertid ikke forbedret, og først nu er en politik for strukturelle reformer ved at blive gennemført. Der er derfor behov for en yderligere vedvarende indsats for at opnå mærkbare forbedringer samt behandle problemet med gadebørn under fuld hensyntagen til menneskerettighederne.

Trods forbud i lovgivningen er **kvinde- og børnehandel** et voksende problem i visse ansøgerlande, der er blevet oprindelses-, transit- og bestemmelseslande. Misbrug af internationale adoptionsordninger giver også anledning til bekymring. Der er behov for en betydelig indsats for at forhindre denne handel.

Den retlige beskyttelse af **ligestillingen mellem mænd og kvinder** er blevet forbedret i de fleste ansøgerlande gennem mere hensigtsmæssige lovgivningsmæssige rammer og også med undertegnelsen af den frivillige protokol til konventionen om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder. Der er også sket fremskridt med hensyn til lovgennemførelsen gennem mere effektive inspektionstjenester for arbejdsmarkedet eller særlige organer, der er oprettet i visse lande, f.eks. ombudsmanden for lige muligheder. Der er imidlertid behov for en yderligere indsats for at fremme kvinders økonomiske og sociale lighed.

For så vidt angår **mindretal** er der sket en positiv udvikling siden sidste års rapporter. Estland og Letland har gjort yderligere fremskridt med hensyn til integration af personer uden statsborgerskab og opfylder fortsat alle OSCE's henstillinger vedrørende statsborgerskab og naturalisering. I begge lande er sproglovgivningen blevet bragt i overensstemmelse med internationale standarder. Den grundlæggende traktat mellem Ungarn og Slovakiet er ved at blive gennemført for så vidt angår den ungarske minoritet i Slovakiet. I Rumænien håbes det efter afvisningen af appeller

mod regeringens beslutning om at indføre universitetsundervisning på ungarsk, tysk og rumænsk, at dette projekt snart vil blive virkeliggjort.

Sigøjnerne er fortsat udsat for udbredt diskrimination og vanskeligheder i det sociale og økonomiske liv, som fremhævet i sidste års rapport. I de fleste lande, hvor dette forekommer, er der nu blevet vedtaget foranstaltninger og programmer med støtte fra Phare-midler og, i nogle tilfælde, nationale budgetmidler. Disse programmer, der bør støttes over budgettet i alle lande, bør videreføres i nært samarbejde med repræsentanter for sigøjnerne. Med henblik herpå afholdt EU's formandskab i nært samarbejde med Kommissionen en konference i Lissabon i juni 2000 med deltagelse af ikke-statslige sigøjnerorganisationer.

I sin rapport fra 1999 konkluderede Kommissionen, at **Tyrkiet** ikke opfyldte Københavnskriterierne. Dette er stadig tilfældet. I løbet af det seneste år er der imidlertid sket vigtige ændringer: regeringen vedtog i september 2000 en række "prioriterede mål" for reformer og lovgivning med henblik på at opfylde de politiske Københavnskriterier, hvilket skete på grundlag af en rapport fra Den Øverste Koordinationsstyrelse for Menneskerettigheder. Regeringen har desuden undertegnet to vigtige menneskerettighedskonventioner. En anden positiv udvikling er den offentlige debat, der efter Det Europæiske Råd i Helsingfors er blevet indledt i Tyrkiet om betingelserne for landets tiltrædelse af EU. Denne debat er også blevet stimuleret af, at Tyrkiets Store Nationalforsamlings menneskerettighedsudvalg har offentliggjort rapporter om tortur.

Kommissionen er fortsat bekymret over mangler med hensyn til respekten for menneskerettighederne og mindretals rettigheder og over den forfatningsmæssige rolle, som hæren spiller i det politiske liv gennem Det Nationale Sikkerhedsråd.

Kommissionen hilser imidlertid de nylige initiativer velkommen. Den tilskynder kraftigt regeringen til at omsætte dens erklærede intentioner til konkrete foranstaltninger og håber, at parlamentet uden væsentlige forbehold vil ratificere de menneskerettighedskonventioner, der for nylig er blevet undertegnet. Kommissionen glæder sig også over beslutningen om at udsætte henrettelsen af Abdullah Öcalan. Den håber, at situationen i det sydøstlige Tyrkiet vil stabilisere sig yderligere.

b) Konklusioner

De krav, der blev fastsat ved de politiske Københavnskriterier, og Kommissionens periodiske vurdering af de fremskridt, der er gjort med hensyn til at opfylde dem, har ført til en positiv udvikling i alle ansøgerlande. Den samlede situation med hensyn til styrkelse af demokratiske institutioner, respekt for retsstatsprincippet og beskyttelse af menneskerettighederne er blevet forbedret siden sidste år.

Reformen eller styrkelsen af retsvæsenet bør dog fremskyndes for at sikre respekten for retsstatsprincippet og en effektiv håndhævelse af regelværket. Den fortsatte udbredte korrupsion giver grund til bekymring. Der er også behov for mærkbare resultater på dette område for at reagere på befolkningens bekymring og medvirke til at sikre et gennemsigtigt erhvervmiljø. Det voksende problem med kvinde- og børnehandel kræver virksomme modforanstaltninger. Der er behov for en vedvarende indsats for at forbedre sigøjnernes situation. Tyrkiet bør nu træffe de beslutninger,

som er nødvendige for at omsætte dets hensigter vedrørende menneskerettigheder til konkrete foranstaltninger.

Konklusionerne på hver periodisk rapport fremgår af **bilag 1**. De menneskerettighedskonventioner, som ansøgerlandene har ratificeret, er anført i **bilag 3**.

2. Økonomiske kriterier

a) Samlet udvikling

Denne rapporteringsperiodes vurdering af de fremskridt, der er gjort med hensyn til opfyldelse af de økonomiske Københavnskriterier, sker på baggrund af en stærk global vækst, hvor stigningen i væksten i Den Europæiske Union har været til særlig fordel for ansøgerlandene. Tallene for 1999 er stadig påvirket af de successive negative følger af kriserne i Asien, Rusland og Kosovo, men disse virkninger er aftaget i de disponible tal for 2000. Den samlede gennemsnitlige realvækst i BNP for de ti central- og østeuropæiske ansøgerlande forventes at blive ca. 4% og lige under 5% for alle tretten ansøgerlande.

Med få undtagelser kan ansøgerlandenes samlede økonomiske præstationer i den forløbne rapporteringsperiode derfor anses for gode. Da EU oplevede stærk vækst i samme periode, har ikke alle ansøgerlandene opnået økonomisk konvergens mod EU-gennemsnittet i reelle tal. Desuden er der tendens til en forøgelse af ulighederne inden for ansøgerlandene, navnlig mellem på den ene side hovedstæderne og de regioner, som grænser op til EU, og på den anden side de østlige regioner. Dette er ikke en usædvanlig udvikling i lande i indhentningsfasen. Fremtidige politikker bør imidlertid også sigte mod at mindske regionale økonomiske og sociale uligheder.

I 1999 havde de ti central- og østeuropæiske lande en **realvækst i BNP** på 2,2%. Fem ansøgerlande har fortsat høje vækstrater: Slovenien med 4,9%, Cypern og Ungarn med 4,5% samt Polen og Malta med 4,2%. Den økonomiske vækst i Bulgarien er fortsat positiv med 2,4%, men er faldet i forhold til 1998, hovedsagelig som følge af kriserne i Kosovo og Rusland. Slovakiets vækstrate er faldet til 1,9%. De negative følger af krisen i Rusland har fortsat med at påvirke vækstraten i tre andre lande: Letland med 0,1%, Estland med -1,1% og Litauen med -4,1%. De utilstrækkelige strukturreformer samt de vedvarende følger af Kosovo-krisen har igen ført til negativ vækst i Rumænien (-3,2%). Det ødelæggende jordskælv og krisen i Rusland har påvirket Tyrkiet, hvis vækst var negativ (-5%). Tilbageslaget er slut i Den Tjekkiske Republik, hvor den negative vækst kun var på -0,2% i 1999.

Væksten er blevet positiv og er øget i alle ansøgerlandene i første halvdel af dette år, med fra omkring 2% i Den Tjekkiske Republik, Litauen, Rumænien og Slovakiet til 5% eller derover i Bulgarien, Cypern, Estland, Ungarn, Letland, Malta, Polen, Slovenien og Tyrkiet i forhold til samme periode i 1999. De vigtigste statistiske indikatorer tal fremgår af **bilag 2**.

De **makroøkonomiske forhold** er fortsat gode i de fleste lande, men resultaterne vedrørende underskud på betalingsbalancens løbende poster, inflation og fiskale balancer er stadig ujævne.

I 1999 har ansøgerlandene haft en afdæmpet **inflation** tæt på gennemsnittet på 10% eller lavere med undtagelse af Rumænien og Tyrkiet, hvor inflationen var på henholdsvis 45,8% og 64,9%. I Ungarn og Polen giver langsomheden ved nedbringelsen af inflationen dog fortsat grund til bekymring. Der bør rettes særlig opmærksomhed mod de forholdsvis store underskud på **betalingsbalancens løbende poster** i Estland, Letland, Litauen og Polen. Med hensyn til betalingsbalancens løbende poster er situationen forbedret i Cypern, Estland, Rumænien og Slovakiet og forværret i Bulgarien og Slovenien, omend kun i begrænset omfang. Underskuddene på de løbende poster er i vidt omfang blevet finansieret af kapitaltilstrømninger i forbindelse med privatisering, men investeringer i nyetablerede selskaber er også stigende i en række lande. Selv om der i de fleste ansøgerlande er gjort en indsats for at stabilisere **den samlede offentlige balance** i rapporteringsperioden, giver de offentlige finansers bæredygtighed fortsat grund til bekymring i næsten alle ansøgerlandene, omend i forskellig grad.

Der er sket en yderligere udvikling med hensyn til **privatisering** af store virksomheder i Ungarn, Den Tjekkiske Republik, Estland og Bulgarien og i mindre grad Letland. I Polen har tempoet i privatiseringen været meget hurtigt, selv om der endnu ikke er påbegyndt en omstrukturering i stål- og landbrugssektoren. Der er gjort gode fremskridt med privatiseringen af banker i Den Tjekkiske Republik, Bulgarien, Letland, Malta og Slovakiet. Der er også gjort fremskridt med hensyn til energiforsyning og telekommunikation. I en række lande har privatiseringen imidlertid lettet fremkomsten af en ny elite, der ofte har rod i den gamle nomenklatur. Der bør gøres en indsats for at øge gennemsigtigheden i privatiseringsprocessen.

Arbejdsløsheden er øget betydeligt i de fleste ansøgerlande, både udtrykt i de registrerede arbejdsløshedstal og målt i henhold til ILO's definitioner. I de fleste lande er dette stadig resultatet af den økonomiske omstrukturering sammen med faldet i væksten som følge af eksterne kriser. I lande som Bulgarien, Letland, Litauen, Polen og Slovakiet, hvor arbejdsløsheden er forholdsvis høj, tilvejebringer strukturelle reformer et godt grundlag for fremtidig økonomisk vækst og skabelse af arbejdspladser. I Ungarn og Slovenien er arbejdsløsheden i år faldet til henholdsvis 7% og 7,6%. Cypern og Malta har en forholdsvis lav arbejdsløshed, nemlig henholdsvis 3,6% og 5,3%. Der bør i alle lande gøres en indsats for at forbedre arbejdsmarkedernes svar på vækstmuligheder ved at øge arbejdskraftens fleksibilitet og mobilitet. Når de mest smertefulde reformer og omstrukturingsbestrebelse, der er forbundet med stor arbejdsløshed, er overstået, kan skabelsen af nye arbejdspladser i forbindelse med nye økonomiske aktiviteter begynde at mindske arbejdsløsheden, således som det er set i Ungarn.

Den samlede mængde af **udenlandske direkte investeringer** i de central- og østeuropæiske ansøgerlande fortsatte med at stige i 1999. Nettotilstrømningen lå i de fleste lande på over 3% af BNP med stærke stigninger i Slovakiet (fra 2,8% til 3,7% af BNP), Den Tjekkiske Republik (fra 4,5% til 9,1%) og Bulgarien (fra 2,8% til 6,1%). De udenlandske direkte investeringer per capita siden 1989 er stadig størst i Ungarn, fulgt af Den Tjekkiske Republik og Estland. Et højt investeringsniveau er fortsat afgørende for yderligere at omstrukturere og modernisere økonomierne i alle de central- og østeuropæiske lande samt Tyrkiet. I Tyrkiet har tilstrømningen af udenlandske direkte investeringer været særlig lav siden begyndelsen af 1980erne, hvilket afspejler en forholdsvis høj grad af økonomisk ustabilitet. Som følge heraf er

de udenlandske direkte investeringer per capita betydeligt lavere end i de fleste andre ansøgerlande. Cypern og Malta har fortsat langt højere udenlandske direkte investeringer per capita.

Da investorer behøver stabile, forudsigelige og støttende regelrammer for at foretage langsigtede investeringer, skal ansøgerlandene fuldføre reformerne på dette område og foretage forbedringer, hvor sådanne er nødvendige. De skal også gøre en betydelig indsats for at bekæmpe korrupsion og skabe et gennemsigtigt erhvervs miljø. Indenlandske investeringer, især i små og mellemstore virksomheder, hæmmes stadig af den lave grad af finansiel formidling. Generelt er finanssektoren stadig underudviklet, og der bør rettes særlig opmærksomhed mod at afslutte gennemførelsen af love, forsigtighedsregler og overvågningsforanstaltninger med henblik på at tilvejebringe et godt grundlag for dens fremtidige ekspansion. Banksektoren er stadig den mest udviklede del af finanssektoren, og dens resultater er blevet bedre. Der er imidlertid stadig mangler med hensyn til leveringen af tjenesteydelser til hele økonomien.

Den Europæiske Union er langt den vigtigste handelspartner for de tretten ansøgerlande. Mellem 1993 og 1999 er den samlede værdi af **handelen** næsten tredoblet til 210 mia. EUR. Med 13,7% af den samlede handel er ansøgerlandene tilsammen EU's næstvigtigste handelspartner efter USA. EU's overskud på handelen med ansøgerlandene faldt betydeligt i 1999, men udgjorde alligevel 25,8 mia. EUR, hvoraf 45% stammer fra handelen med Polen og 20% fra handelen med Tyrkiet. Den mere end opvejede EU's samlede handelsunderskud (13,7 mia. EUR, hvilket svarer til ca. 0,2% af EU's BNP). Den handelsmæssige integration af de central- og østeuropæiske lande med EU øges fortsat. Den højeste andel kan findes i Ungarn, hvor 64,4% af importen kommer fra EU og 76,2% af eksporten går til EU, og i Estland, hvor tallene er henholdsvis 65% og 72,7%. Handelsintegrationen er øget yderligere med de øvrige lande, herunder med de lande, der havde den laveste andel i 1998, såsom Letland og Litauen.

Frihandelsbestemmelserne i Europaaftalerne med de ti central- og østeuropæiske lande har klart banet vejen for økonomisk integration med EU. De yderligere landbrugsprotokoller, der for nylig blev opnået enighed om inden for rammerne af Europaaftalerne, er et vigtigt skridt fremad, som yderligere vil forbedre handelsforbindelserne mellem EU og de central- og østeuropæiske lande (se ovenfor under "Associeringsaftaler"). Forhandlingerne vil fortsætte med henblik på at udvide omfanget af de bilaterale handelsindrømmelser for landbrugsprodukter.

Som meddelt i sidste års sammenfatning er situationen vedrørende reglerne om konkurrence, statsstøtte og det indre marked i hvert ansøgerland blevet undersøgt af Kommissionen i 2000, herunder i forbindelse med tiltrædelsesforhandlingerne. Denne undersøgelse har vist, at der endnu ikke er gjort tilstrækkelige fremskridt til at anbefale, at EU afstår fra at bruge handelsforsvarsinstrumenter for industrivarer. Kommissionen vil fortsætte med at undersøge dette spørgsmål.

b) Konklusioner

Hvert lands fremskridt er blevet vurderet på grundlag af underkriterierne i de økonomiske Københavnskriterier - en fungerende markedsøkonomi og evnen til at

klare konkurrencepresset og markedskræfterne i Unionen. Disse underkriterier blev nærmere defineret i Kommissionens meddelelse om Agenda 2000:

En fungerende markedsøkonomi forudsætter, at priser og handel liberaliseres, og at der findes et velfungerende retssystem, som også indbefatter ejendomsrettigheder. Makroøkonomisk stabilitet og konsensus omkring den økonomiske politik styrker en markedsøkonomis præstationer. En veludviklet finanssektor og fraværet af enhver væsentlig hindring for markedsadgang og -afgang forbedrer økonomiens effektivitet.

Det andet kriterium ("evnen til at klare konkurrencepresset og markedskræfterne i Unionen") afhænger af tilstedeværelsen af en markedsøkonomi og stabile markedsøkonomiske rammer, der tillader økonomiske aktører at træffe beslutninger på et forudsigeligt grundlag. Det kræver også en tilstrækkelig stor menneskelig og fysisk kapital, herunder infrastruktur. Statsvirksomhederne skal omstruktureres, og alle virksomhederne er nødt til at investere for at forbedre deres effektivitet. Og jo mere adgang virksomhederne har til udefra kommende finansieringskilder, og jo større held de har med at omstrukturere og forny sig, desto større vil deres evne til at tilpasse sig være. Jo højere grad af økonomisk integration et land og dets økonomi opnår med Unionen forud for tiltrædelse, desto bedre vil det som helhed betragtet være i stand til at overtage forpligtelserne ved medlemskab. Dette kommer klart til udtryk i den række og det antal af varer, der handles med EU's medlemsstater.

Hvis de to kriterier betragtes samlet, kan det siges, at to af ansøgerlandene, nemlig Cypern og Malta, er fungerende markedsøkonomier, som burde kunne klare konkurrencepresset og markedskræfterne i Unionen. Estland, Ungarn og Polen er fungerende markedsøkonomier, som skulle kunne opfylde det andet kriterium i nær fremtid, hvis de fortsætter deres nuværende reformbestrebelse. Den Tjekkiske Republik og Slovenien kan betragtes som markedsøkonomier og burde også kunne opfylde det andet kriterium på kort sigt, hvis de fuldfører og gennemfører de resterende reformer. Letland, Litauen og Slovakiet kan betragtes som markedsøkonomier, men vil skulle gøre forholdsvis betydelige fremskridt for at opfylde det andet kriterium på mellemlang sigt. Bulgarien opfylder ingen af kriterierne, men har klart gjort fremskridt hen imod dette mål. Rumænien har gjort for få fremskridt hen imod en opfyldelse af kriterierne. Tyrkiet bør fortsat forbedre markedernes funktion og øge konkurrenceevnen for at opfylde kriterierne.

De detaljerede konklusioner om opfyldelsen af hvert underkriterium i hver enkelt periodisk rapport fremgår af **bilag 1**.

3. Andre forpligtelser ved medlemskab

Det Europæiske Råd i København konkluderede, at medlemskab forudsætter "evne til at påtage sig forpligtelserne ved medlemskab, også tilslutning til målene for politisk, økonomisk og monetær union".

a) Vedtagelse, gennemførelse og håndhævelse af Fællesskabets regelværk

Evnen til at påtage sig forpligtelserne ved medlemskab kræver vedtagelse, gennemførelse og håndhævelse af Fællesskabets regelværk. Det Europæiske Råd i Madrid fremhævede vigtigheden af, at regelværket ikke blot inkorporeres i den nationale lovgivning, men at der også sikres en effektiv gennemførelse heraf ved

hjælp af passende administrative og retlige strukturer. Dette er et centralt led i forberedelsen til medlemskab. Det Europæiske Råd i Santa Maria da Feira mindede om vigtigheden heraf ved at erklære, at ud over at finde løsninger på forhandlingsspørgsmålene forudsætter fremskridtene i forhandlingerne især, at ansøgerlandene er i stand til effektivt at gennemføre og håndhæve regelværket. Dette kræver en væsentlig indsats fra ansøgerlandenes side med hensyn til at fortsætte deres nationale reformer, navnlig gennem en styrkelse af de administrative og retlige strukturer.

For effektivt at gennemføre og håndhæve regelværket skal de eksisterende strukturer styrkes, og der skal oprettes nye strukturer, hvortil der skal afsættes de nødvendige menneskelige og finansielle ressourcer. De nationale programmer for vedtagelse af regelværket er afgørende i denne forbindelse. Selv om der er sket fremskridt med hensyn til vedtagelsen af regelværket, er ansøgerlandenes evne til at gennemføre og håndhæve det ordentligt fortsat utilstrækkelig, i mange tilfælde på grund af svage administrative strukturer.

Forberedelse og gennemførelse af regelværket er ikke kun et anliggende for regeringer og forvaltninger, men også for erhvervslivet, regionale og lokale organer samt erhvervsorganisationer. Europa-Parlamentet, Det Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget har opfordret til, at det civile samfund inddrages mere i denne proces. Ansøgerlandenes nationale myndigheder vil skulle øge dialogen med repræsentative institutioner med henblik på at redegøre for regelværket og lette vedtagelsen og gennemførelsen heraf på nationalt plan.

b) Oversigt over de enkelte lande

Samlet set er vedtagelsen af lovgivning med henblik på tilpasning til regelværket forløbet godt i de fleste ansøgerlande siden de seneste periodiske rapporter. Derimod har der været en ujævn udvikling med hensyn til oprettelse og styrkelse af de institutioner, der er nødvendige for at gennemføre og håndhæve regelværket. Konklusionerne på hver periodisk rapport fremgår land for land af **bilag 1**.

c) Oversigt over de enkelte sektorer

Ligesom national lovgivning udvikler regelværket sig for at tage hensyn til skiftende behov og krav på områder såsom telekommunikation, elektronisk handel, miljøbeskyttelse og søfartssikkerhed. I de fleste tilfælde bygger den nye EF-ret på eksisterende lovgivning. Ansøgerlandene bør derfor ikke udskyde vedtagelsen af det gældende regelværk på områder, hvor nye tekster er under forberedelse. Vedtagelse og gennemførelse af det eksisterende regelværk vil lette enhver efterfølgende ændring.

For de fleste ansøgerlande kan der meldes om betydelige fremskridt med hensyn til tilpasning til regelværket om **det indre marked**, særlig på standardiserings- og certificeringsområdet. Der er endnu ikke gjort en tilsvarende indsats for markedsovervågning. De fleste lande har gjort gode fremskridt vedrørende tjenesteydelser, kapitalbevægelser og selskabsret.

Flere lande opnåede mærkbare lovgivningsmæssige resultater med hensyn til beskyttelse af intellektuel og industriel ejendom. Håndhævelse er imidlertid stadig et problem i mange lande, hvor kampen mod piratkopiering og varemærkeforfalskning bør styrkes. Der er også behov for en yderligere indsats på området for offentlige indkøb. Der er fortsat gjort fremskridt vedrørende konkurrencereguleringen, men der bør gøres en seriøs indsats med hensyn til statsstøttekontrol, der stadig giver anledning til bekymring i flere lande. En andet problemområde er toldområdet, hvor der er behov for betydelige bestræbelser med hensyn til såvel tilpasning som gennemførelse af regelværket.

Inden for **landbrug** samt **dyrs og planters sundhed** har flere ansøgerlande gjort betydelige fremskridt med hensyn til vedtagelse og gennemførelse af regelværket og konvergens mellem aktuelle nationale politikker og den fælles landbrugspolitik. Ikke desto mindre skal der stadig gøres meget på disse områder. Udviklingen med hensyn til landbrugets struktur (f.eks. brugen af størrelse, forarbejdningssektoren, salgskanaler og jordmarkedet) er stadig utilstrækkelig. Dette bør være en prioritet i lande, hvor der er størst behov for en sådan udvikling, f.eks. Polen og Rumænien.

Indenfor områderne dyre- og plantesundhed, skønt fremskridt kan noteres hos flere ansøgerlande, er det nødvendigt at fremskynde vedtagelse af lovgivning indenfor disse vigtige områder af regelværket i god tid inden tiltrædelse. Indenfor fødevarer sikkerhed er det nødvendigt at ansøgerlandene sikrer sammenhæng mellem lovgivningsindsats, gennemførelse og kontrol af hele fødevarekæden.

I **transportsektoren** er der gjort gode fremskridt i en række ansøgerlande. Søfartssikkerhed er fortsat et problem i flere lande, hvor søfart er af relevans. Der er taget vigtige skridt i nogle lande, men ikke altid på de mest presserende områder. Det er vigtigt for de pågældende lande, at der gøres en væsentlig indsats, da Fællesskabets nuværende regelværk om søfartssikkerhed sandsynligvis vil blive styrket i nær fremtid ligesom i sektorerne for luft- og jernbanetransport.

Med få undtagelser sker vedtagelsen af regelværket stadig langsomt i sektoren for **socialpolitik og beskæftigelse**, herunder dialog mellem arbejdsmarkedets parter. Den sociale samhørighed er i fare, hvis der ikke gøres fremskridt på disse områder sideløbende med reformer og vedtagelse af regelværket i de øvrige dele af dette område. Det er derfor afgørende, at ansøgerlandene fremskynder deres bestræbelser.

I **energisektoren** er der gjort visse fremskridt i ansøgerlandene. Det er imidlertid nødvendigt, at forberedelserne fortsættes energisk, navnlig vedrørende det indre marked for energi (elektricitets- og gasdirektiverne). Der forventes ny fællesskabslovgivning på disse områder, efter at Det Europæiske Råd i Lissabon opfordrede til at fremskynde liberaliseringen med henblik på at opnå et fuldt funktionsdygtigt indre marked.

For så vidt angår **nuklear sikkerhed** har successive Europæiske Råd mindet om behovet for at sikre en høj grad af nuklear sikkerhed. Topmødet i Helsingfors opfordrede Rådet til at overveje, hvorledes spørgsmålet om nuklear sikkerhed kan behandles inden for rammerne af udvidelsesprocessen i overensstemmelse med Rådets relevante afgørelser. Kommissionen støtter fuldt ud dette igangværende arbejde. Endvidere overvåger den fortsat aktivt den effektive gennemførelse af

tilsagnene om nedlukning af visse kernereaktorer i Bulgarien, Litauen og Slovakiet, der ikke kan moderniseres til en rimelig pris.

I modsætning til sidste år er gennemførelsen af **miljø**regelværket begyndt at gå hurtigere i en række lande. Der skal imidlertid stadig gøres meget, både med hensyn til tilpasning til regelværket og gennemførelseskapaciteten. Der er især behov for en indsats med hensyn til vand, bekæmpelse af industriforurening, kemiske stoffer samt naturbeskyttelse, hvor alle lande vil skulle afsætte flere administrative ressourcer til gennemførelse af regelværket. Det igangværende arbejde for at forberede specifikke gennemførelsesprogrammer med ledsagende finansieringsplaner skal fremskyndes.

De fleste ansøgerlande har gjort støtte fremskridt på området for **retlige og indre anliggender**. I flere lande er der vedtaget ny lovgivning om visumpolitikken, asyl og regler for indrejse for borgere fra tredjelande. Der bør imidlertid rettes mere opmærksomhed dels mod grænseforvaltning, hvor der stadig skal gøres meget for at sikre, at den fremtidige Unions ydre grænser vil blive forvaltet i henhold til Unionens standarder, og dels mod retligt samarbejde om strafferetlige anliggender, især korruption, hvor nye love og internationale konventioner skal omsættes til effektive administrative ordninger. Der skal desuden fortsat gøres en vigtig indsats for at sikre, at der reageres på regelværket, herunder gennem oprettelse af specialiserede administrative organer og videreuddannelse af embedsmænd.

Ansøgerlande har fortsat med at tilpasse sig til Unionens **fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik**, navnlig ved at tilslutte sig EU's fælles holdninger. De deltager fortsat i den politiske dialog.

d) ØMU og euroen

Økonomisk og Monetær Union, ØMU, udgør en integrerende del af Fællesskabets regelværk. Der skal dog sondres klart mellem deltagelse i ØMU - som er obligatorisk for alle medlemsstater - og deltagelse i euro-området. Ansøgerlandene forventes ikke at antage euroen straks ved tiltrædelsen. Konvergenzkriterier er ikke tiltrædelseskriterier. Forud for tiltrædelsen bør ansøgerlandene først og fremmest koncentrere sig om at fremme den strukturelle og økonomiske reformproces og samtidig udvikle den administrative kapacitet. Deltagelse i euro-området kan kun være det sidste skridt i, hvad der har været og fortsat vil være en langvarig og vellykket økonomisk integrationsproces med EU.

Den proces, hvorved ansøgerlandene vil indføre euroen, vil bestå af tre faser: først den nuværende førtiltrædelsesfase, hvor landenes overgang til at blive velfungerende konkurrencedygtige markedsøkonomier skal fuldføres og gøres uigenkaldelig, og hvori der skal sikres en vedvarende makroøkonomisk stabilitet; dernæst en mellemfase mellem tiltrædelsen og indførelsen af euroen med fuld deltagelse i det indre marked sammen med gradvis monetær integration hen imod euro-området og på et tidspunkt med deltagelse i valutakursmekanismen; og endelig deltagelse i euro-området.

For nye medlemsstater samt for de oprindelige deltagere i euro-området vil beslutningen om indførelse af euroen blive truffet efter undersøgelse af, om der er opnået en høj grad af vedvarende konvergens, jf. proceduren i EU-traktatens artikel 121.

Ansøgerlandene bør derfor i den nuværende fase koncentrere sig om at opfylde de økonomiske Københavnskriterier fuldt ud. For så vidt angår førtiltrædelsesregelværket om ØMU er der for øjeblikket behov for en betydelig indsats for at tilpasse lovgivningen i Rumænien, Slovakiet og Tyrkiet og i mindre grad i Cypern. De øvrige ansøgerlandes lovgivning er enten i vidt omfang i overensstemmelse med denne del af regelværket, eller de har gjort betydelige fremskridt med hensyn til tilpasning.

IV. TILTRÆDESESFORHANDLINGERNE

1. Udviklingen til dato

Forhandlingerne blev indledt den 31. marts 1998 med Cypern, Ungarn, Polen, Estland, Den Tjekkiske Republik og Slovenien og den 15. februar 2000 med Malta, Rumænien, Slovakiet, Letland, Litauen og Bulgarien.

I overensstemmelse med de retningslinjer for forhandlingerne, der blev godkendt af Det Europæiske Råd i Luxembourg og bekræftet af Det Europæiske Råd i Helsingfors, går hvert ansøgerland frem i sit eget tempo, alt efter graden af forberedelse. Hvert ansøgerland bedømmes efter dets egne resultater og vil tiltræde Den Europæiske Union, når det er i stand til at opfylde forpligtelserne i forbindelse med medlemskab.

Forhandlingerne føres i bilaterale tiltrædelseskonferencer mellem medlemsstaterne og hvert ansøgerland. I forbindelse med forhandlingerne er Fællesskabets regelværk blevet opdelt i 31 kapitler.

Den første runde forhandlinger med Cypern, Ungarn, Polen, Estland, Den Tjekkiske Republik og Slovenien fandt sted den 10. november 1998. Den første runde forhandlinger med Malta, Rumænien, Slovakiet, Letland, Litauen og Bulgarien fandt sted den 14. juni 2000.

Efter to års forhandlinger med de første seks lande er der åbnet 29 kapitler (alle kapitler vedrørende regelværket undtagen "institutionelle spørgsmål" og "andre spørgsmål"), og mellem 11 og 16 kapitler er afsluttet på foreløbigt grundlag. Ved udgangen af i år vil der være åbnet indtil 17 kapitler med de lande, som indledte forhandlinger i 2000, og mellem 6 og 10 kapitler vil være foreløbigt afsluttet.

En foreløbig afslutning afhænger af troværdige tilsagn om en tilpasning af lovgivningen til Fællesskabets regelværk og den administrative kapacitet til at anvende det korrekt. Sådanne tilsagn overvåges nøje af Kommissionen. Hidtil har dette ikke ført til, at den har anbefalet, at noget kapitel genåbnes. Visse kapitler er fortsat åbne, da der ikke er afgivet tilstrækkelige tilsagn, eller fordi der er anmodet om overgangsperioder.

Forhandlingerne har fulgt princippet om differentiering, hvilket giver de lande, som der blev indledt forhandlinger med i anden omgang, mulighed for at indhente de øvrige.

2. Mod en afslutning af forhandlingerne

På grundlag af de hidtidige fremskridt finder Kommissionen, at tiden er inde til at skitsere en strategi, der kan føre forhandlingerne ind i en mere substantiel fase og pege frem mod deres afslutning. Denne strategi vil gøre det muligt for medlemsstaterne og ansøgerlandene at drøfte de centrale spørgsmål i

tiltrædelseskonferencerne, som skal løses, for at forhandlingerne kan afsluttes på en tilfredsstillende måde.

Hovedelementerne af den strategi, der beskrives mere detaljeret herunder, er:

- En opfordring til medlemsstaterne og ansøgerlandene om i forhandlingerne at drøfte de substantielle spørgsmål, der følger af anmodninger om overgangsordninger
- En analyse af sådanne anmodninger, hvor der skelnes mellem tilfælde, som Kommissionen finder acceptable, forhandlelige eller uacceptable
- En detaljeret plan med en klar angivelse af den rækkefølge, hvori disse spørgsmål skal behandles i løbet af 2001 og 2002
- Et forslag om at lette forhandlingerne ved at "tilsidesætte" kapitler med et begrænset antal uløste problemer
- En angivelse af den tid, som er nødvendig for at afslutte forhandlingerne.

Denne strategi er baseret på de principper, der blev fastsat ved indledningen af forhandlingerne, og på de allerede opnåede resultater. Den vil bekræfte Unionens vilje til at tilføre forhandlingerne ny dynamik og bringe dem fremad i henhold til en ambitiøs, men realistisk tidsplan. Dette vil opmuntre ansøgerlandene til at forstærke deres forberedelser og øge tilliden til tiltrædelsesprocessen.

a) Overgangsordninger

Tiltrædelsesforhandlingerne er baseret på princippet om, at ansøgerlandene accepterer Fællesskabets regelværk og anvender det effektivt ved tiltrædelsen. Overgangsordninger, hvorved anvendelsen af dele af regelværket udskydes i en nærmere angivet periode, accepteres kun i velbegrundede tilfælde. Kommissionen har indtil nu modtaget over 170 anmodninger om overgangsperioder fra ansøgerlandene på andre områder end landbrugsområdet og over 340 anmodninger på landbrugsområdet.

I den generelle holdning, som Unionen forelagde for ansøgerlandene ved indledningen af forhandlingerne, hed det, at deres accept af regelværket kan give anledning til tekniske justeringer og undtagelsesvis til overgangsforanstaltninger. Sådanne overgangsforanstaltninger skal være af begrænset varighed og omfang og være ledsaget af en plan med klart definerede stadier for anvendelsen af regelværket. De må ikke indebære ændringer af Unionens regler eller politikker, forstyrre deres rette funktion eller føre til væsentlig konkurrenceforvridning. I denne forbindelse skal der tages hensyn til Unionens, ansøgerlandets og de øvrige ansøgerlandes interesser.

I sidste års sammenfatning gav Kommissionen udtryk for, at "for de områder, der er forbundet med udvidelsen af det indre marked, kan regulatoriske foranstaltninger hurtigt gennemføres. Overgangsperioder bør derfor være få og korte. For de områder af regelværket, hvor betydelige tilpasninger er nødvendige, og som kræver en særlig indsats, herunder betydelige udgifter (f.eks. miljø, energi og infrastruktur), kan der i en afgrænset periode fastsættes overgangsordninger, hvis ansøgerlandene kan bevise,

at der foregår en tilpasning, og at de vil gennemføre detaljerede og realistiske tilpasningsplaner, der også omfatter de nødvendige investeringer".

Kommissionen vil basere sin vurdering af ansøgerlandenes anmodninger på disse kriterier. Hvert enkelt tilfælde vil blive analyseret for sig under hensyntagen til landets interesser og de sandsynlige virkninger af hver anmodning på Unionens funktion og de øvrige ansøgerlandes interesser. Godkendelse af en overgangsperiode i et tilfælde vil ikke danne præcedens i andre tilfælde. Overgangsordninger, der er indrømmet ved tidligere tiltrædelser, danner heller ikke nødvendigvis præcedens i forbindelse med de aktuelle forhandlinger.

Ved udarbejdelsen af fælles holdninger til ansøgerlandenes anmodninger vil Kommissionen skelne mellem tre tilfælde:

1) *Acceptable anmodninger.* Denne kategori omfatter overgangsordninger af teknisk art, der ikke medfører væsentlige problemer. Kommissionen har siden september 2000 foretaget en positiv behandling af anmodninger om overgangsordninger af begrænset varighed og omfang, som ikke anses for at have væsentlige virkninger for konkurrencen eller det indre markeds funktion. Accept af sådanne anmodninger har allerede fremmet forhandlingerne i visse kapitler og vil fremdeles gøre det.

2) *Anmodninger, der kan forhandles om.* Denne kategori omfatter anmodninger, der har større virkninger for konkurrencen eller det indre marked, eller som er af længere varighed og større omfang. Kommissionen kan anbefale, at overgangsordninger kan accepteres i denne kategori på bestemte betingelser og inden for en bestemt tidshorisont. En accept kan være betinget af, at andre dele af regelværket gennemføres uden overgangsordninger, eller af tilslutning til veldefinerede planer for gennemførelse og investeringer.

Anmodninger i denne kategori vil blive undersøgt under hensyntagen til ikke blot konkurrence og det indre marked, men som fornødent også til virkningerne for økonomien, sundhed, sikkerhed, miljøet, forbrugerne, borgerne, andre fælles politikker og Fællesskabets budget.

3) *Uacceptable anmodninger.* Anmodninger om overgangsordninger, der medfører fundamentale problemer, vil ikke blive imødekommet.

Ved at tilkendegive, at der kan forhandles om visse anmodninger, lader Kommissionen ikke forstå, at den vil anbefale, at de imødekommes helt eller delvist, men snarere at der kan findes en løsning på visse betingelser.

Kommissionen forbeholder sig muligheden for at foreslå overgangsordninger, når dette er hensigtsmæssigt af hensyn til Unionens interesser.

b) Plan for forhandlingerne

For at fremme forhandlingerne på grundlag af de eksisterende principper og efter den ovenfor beskrevne metode for håndtering af overgangsordninger foreslår Kommissionen en plan, der består af en etapevis fremgangsmåde for kapitlerne under

forhandlingerne. Kommissionen foreslår, at tiltrædelseskonferencerne i løbet af 2001 i videst muligt omfang inddrager de fleste uløste væsentlige spørgsmål i forhandlingerne, dog ikke de spørgsmål der har de største budgetmæssige konsekvenser. Disse spørgsmål vil sammen med det "institutionelle" kapitel og de resterende uløste spørgsmål blive behandlet i første halvdel af 2002.

De prioriterede planer, der foreslås herunder, vil gøre det muligt at gøre fremskridt i forhandlingerne om kapitler, der fortsat er åbne navnlig på grund af anmodninger om overgangsordninger. Denne plan er vejledende og kan i en række tilfælde blive fremskyndet: som det fremgår af den faktiske status for forhandlingerne er nogle af de nedenfor anførte kapitler allerede blevet afsluttet foreløbigt med nogle af ansøgerlandene, og det vil måske være muligt at lukke andre kapitler foreløbigt tidligere end planlagt. Omvendt vil planen ikke nødvendigvis blive gennemført for alle ansøgerlande for alle kapitler inden for de givne frister. Denne fremgangsmåde bevarer princippet om differentiering og burde gøre det muligt at gøre hurtige fremskridt i forhandlingerne med velforberedte lande.

Planen identificerer prioriteterne for forhandlingerne i de næste tre halvår. Fastlæggelsen af prioriteterne er baseret på Kommissionens analyse af mulighederne for at gøre fremskridt med forhandlingerne på bestemte områder. Forslaget går ud på, at en række spørgsmål i forbindelse med det indre marked hurtigt skal behandles, at der gås videre med sociale spørgsmål, og at der gøres en indsats for at nå frem til et ambitiøst miljøprogram i første halvår, mens indsatsen i andet halvår koncentrerer om foreløbigt at lukke kapitler, hvor der behøves en længere forberedelsesperiode. Timing'en afhænger også af en evaluering af de respektive bestræbelser, som er nødvendige for at nå frem til endelige svar vedrørende overgangsperioderne og for at udarbejde detaljerede og realistiske tilpasnings- og investeringsplaner.

Forhandlingernes udvikling og den foreløbige lukning af forhandlingerne om bestemte kapitler vil afhænge af, at alle parter yder de nødvendige bidrag. Planen har til formål at sikre, at alle parter i forhandlingerne forpligter sig til en realistisk tidsplan. Kommissionen forpligter sig til, når det er muligt, at fremsætte de nødvendige forslag i forbindelse med endnu åbne kapitler i så god tid, at Rådet kan udarbejde fælles holdninger, der kan fremlægges for ansøgerlandene i henhold til denne plan. Den opfordrer medlemsstaterne til at være rede til at formulere deres forhandlingspositioner vedrørende de væsentlige spørgsmål, som skal løses i bestemte kapitler, senest i den periode, der er angivet i planerne. Ansøgerlandene bør også være klar til at afgive de nødvendige underbyggede svar og tilsagn i denne periode.

I tilfælde, hvor et kapitel ikke kan lukkes foreløbigt, men hvor antallet af uløste problemer er meget begrænset, vil Kommissionen foreslå, at den hidtil benyttede fremgangsmåde ændres. I stedet for at lade et sådant kapitel forblive på forhandlingsbordet, kan kapitler "lægges til side" med en bemærkning om, at det på et hensigtsmæssigt tidspunkt vil blive taget op igen med henblik på at finde en løsning på de få uløste problemer. Dette vil nedbringe antallet af åbne kapitler betydeligt og føre til en klarere identifikation af de problemer, der mangler at blive løst.

Planen vedrører hovedsagelig kapitler, hvor ansøgerlandene har anmodet om overgangsperioder. Det vil muligvis blive nødvendigt at identificere visse yderligere kapitler, efterhånden som forhandlingerne udvikler sig. I overensstemmelse med fremgangsmåden om at indføre en plan for forhandlingerne foreslår Kommissionen

også at ændre fremgangsmåden for åbning af kapitler (se nedenfor), så velforbredte ansøgerlande, som indledte forhandlingerne i år, kan indhente de øvrige ansøgerlande.

Der vil fortsat ske en overvågning af alle kapitler for at kontrollere, om forpligtelserne med hensyn til vedtagelse og gennemførelse af Fællesskabets regelværk er opfyldt. Hvor den faktiske gennemførelse af regelværket i de enkelte ansøgerlande skønnes at være afgørende for den endelige lukning af et kapitel som i tilfældet af konkurrence, kan det være nødvendigt at forstærke overvågningsprocessen og Kommissionen forbeholder sig ret til at anbefale genåbning af det relevante kapitel.

Prioritetsplan for første halvår 2001

I denne periode vil Unionen prioritere en fastlæggelse af fælles holdninger, herunder holdninger til anmodninger om overgangsordninger, med henblik på en foreløbig lukning af følgende kapitler:

Fri bevægelighed for varer

Fri bevægelighed for personer

Fri bevægelighed for tjenesteydelser

Fri bevægelighed for kapital

Selskabsret

Kultur og audiovisuel politik

Socialpolitik og beskæftigelse

Miljø

Eksterne forbindelser

Spørgsmål af substans, der skal behandles i denne periode, omfatter for eksempel koordinering af sociale sikringsordninger, anerkendelse af eksamensbeviser, erhvervelse af jord, lægemidler, fri bevægelighed for arbejdstagere, sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen, vandkvalitet, forurening og behandling af affald, præferentielle handelsordninger osv. samt generelle spørgsmål i forbindelse med evnen til at gennemføre og håndhæve Fællesskabets regelværk.

Prioritetsplan for andet halvår 2001

Udover de punkter, der ikke blev behandlet i den foregående periode, vil Unionen i denne periode prioritere en fastlæggelse af fælles holdninger, herunder holdninger til anmodninger om overgangsordninger, med henblik på en foreløbig lukning af følgende kapitler:

Konkurrencepolitik

Transportpolitik

Energi

Beskatning

Toldunion

Landbrug (spørgsmål i forbindelse med planters og dyrs sundhed)

Fiskeri

Retlige og indre anliggender

Finanskontrol

Spørgsmål af substans, der skal behandles i denne periode, omfatter for eksempel en korrekt gennemførelse og håndhævelse af statsstøttelovgivningen, landtransport, søfartssikkerhed, det interne gas- og el-marked, nuklear sikkerhed, toldkodeksen, moms, punktafgifter, fødevarerikkerhed, visumpolitikken, Schengen-reglerne osv. samt generelle spørgsmål i forbindelse med evnen til at gennemføre og håndhæve Fællesskabets regelværk.

Prioritetsplan for første halvår 2002

I denne periode vil Unionen koncentrere sig om alle de vigtige spørgsmål fra andre kapitler, som endnu ikke har fundet en løsning, og fastlægge fælles holdninger, herunder holdninger til alle anmodninger om overgangsordninger, med henblik på en foreløbig lukning af følgende kapitler:

Landbrug (øvrige spørgsmål)

Regional- og strukturpolitiske instrumenter

Finansielle og budgetmæssige bestemmelser

Institutioner

Andre anliggender

c) Åbning af de resterende kapitler

Over halvdelen af kapitlerne vil være åbnet ved dette års udgang med de bedst forberedte af de lande, hvormed der blev indledt forhandlinger i 2000. Det Europæiske Råd i Santa Maria da Feira fandt, at "det skulle være muligt at indlede forhandlinger inden for alle områder af gældende fællesskabsret med de kandidatlande, der er længst fremme i forberedelserne, så tidligt som muligt i 2001".

I betragtning af dette mål anbefaler Kommissionen, at Bulgarien, Letland, Litauen, Malta, Rumænien og Slovakiet hurtigt udarbejder holdningsdokumenter for de kapitler, hvor de anser sig for klar til at føre forhandlinger, idet de også baserer sig på analysen i de periodiske rapporter og i den ovenfor skitserede plan for forhandlingernes forløb. Disse holdningsdokumenter skal være klar i tide til, at

Kommissionen kan fremlægge udkast til fælles holdninger i begyndelsen af det kommende år.

Kommissionen minder om, at reelle fremskridt i forhandlingerne afhænger mere af kvaliteten af hvert enkelt ansøgerlands forberedelser end af antallet af åbnede kapitler. Kommissionen vil derfor basere sin vurdering af, hvorvidt et kapitel bør åbnes og et udkast til fælles holdning udarbejdes, på indholdet af hvert holdningsdokument, som fremlægges.

3. Udsigterne for afslutning af forhandlingerne

Den foreslåede strategi for tiltrædelsesforhandlingerne giver sammen med henstillingerne om prioriteterne for hvert ansøgerland i tiltrædelsesparkerskaberne et klart perspektiv for fremtidige tiltrædelser. Ovennævnte fremgangsmåde burde gøre det muligt at nå de mål, som Det Europæiske Råd, Europa-Parlamentet og Kommissionen har fastsat i en række centrale erklæringer.

Det Europæiske Råd erklærede på sit møde i Helsingfors i december 1999, at Unionen, når de nødvendige institutionelle reformer er gennemført, bør "være klar til at modtage nye medlemsstater fra udgangen af 2002, så snart de har vist, at de er i stand til at påtage sig de forpligtelser, der følger med et medlemskab, og forhandlingsprocessen er afsluttet med et positive resultat".

Europa-Parlamentet opfordrede i sin resolution fra oktober 2000 medlemsstaterne og ansøgerlandene til at gøre alt, hvad der står i deres magt, for at sikre, at Europa-Parlamentet kan godkende de første tiltrædelsestraktater før valget til Europa-Parlamentet i 2004, så de pågældende lande kan have mulighed for at deltage i dette valg.

Kommissionen er fortsat af den opfattelse, som den gav udtryk for i sin sammenfatning fra 1999, at det skulle være muligt at afslutte forhandlingerne i 2002 med de ansøgerlande, der er nået længst.

De tre betingelser, som er nødvendige for at virkeliggøre de første tiltrædelser, er de finansielle rammer, institutionelle reformer og en afslutning af forhandlingerne med et positivt resultat.

For så vidt angår de finansielle betingelser skulle den fremgangsmåde, som Kommissionen forudser, gøre det muligt for Unionen at holde sig inden for de rammer, der blev besluttet af Det Europæiske Råd i Berlin.

For så vidt angår institutionelle reformer opfordrer Kommissionen Det Europæiske Råd til at træffe de nødvendige beslutninger på dets kommende møde i Nice.

For så vidt angår tiltrædelsesforhandlingerne og forberedelserne til medlemskab finder Kommissionen, at hvis den strategi, der er skitseret i dette dokument, følges effektivt, vil der blive skabt betingelser for, at forhandlingerne i løbet af 2002 kan afsluttes med de ansøgerlande, der opfylder alle kriterierne for medlemskab, således at det bliver muligt at optage nye medlemmer fra udgangen af 2002.

V. FORMELLE KONKLUSIONER

I betragtning af ovenstående henstiller Kommissionen til Det Europæiske Råd, at det træffer følgende konklusioner:

- tiltrædelsesforhandlingerne bør føres i henhold til de vejledende prioriterede planer for 2001 og 2002 i den foreslåede plan, hvorefter alle anmodninger om overgangsordninger og andre uløste spørgsmål senest i juni 2002 vil være behandlet af Unionen med de lande, der er nået længst i deres forberedelser;
- planen for forhandlingerne vil gøre det muligt at behandle anmodninger om overgangsordninger, som er acceptable eller som kan forhandles, og kan omfatte anmodninger om overgangsordninger i Unionens interesse;
- for at tillade fortsatte fremskridt i tiltrædelsesforhandlingerne, når et begrænset antal problemer ikke kan løses hurtigt, vil sådanne problemer blive lagt til side og behandlet senere, så det bliver lettere klart at identificere uløste spørgsmål og gøre det muligt at lukke de tilsvarende kapitler foreløbigt;
- samtidig med at fastholde princippet om differentiering skulle denne fremgangsmåde gøre det muligt at afslutte forhandlingerne i løbet af 2002 med de ansøgerlande, der opfylder alle betingelserne for medlemskab, således at det bliver muligt at optage nye medlemsstater fra udgangen af 2002;
- Bulgarien, Letland, Litauen, Malta, Rumænien og Slovakiet bør udarbejde holdningsdokumenter for de kapitler, hvor de mener at være klar til at føre forhandlinger, idet de bør tage hensyn til deres forberedelsesniveau og den foreslåede plan for forhandlingernes videre forløb. På dette grundlag vil Kommissionen vurdere, om det kan anbefales, at der indledes forhandlinger om disse kapitler. Dette vil gøre det muligt for de lande, der er nået længst, at indlede forhandlinger om alle områder af Fællesskabets regelværk så tidligt som muligt i 2001;
- det er fortsat af central betydning for, at der kan gøres fremskridt i forhandlingerne, at Fællesskabets regelværk inkorporeres i ansøgerlandenes lovgivning, og at der sker en tilpasning af deres kapacitet til effektivt at gennemføre og håndhæve det. Kommissionen vil derfor vedblive med at overvåge de forhandlende landes tilsagn;
- tiltrædelsespartnerskaberne er fortsat de centrale instrumenter i førtiltrædelsesstrategien. Kortfristede prioriteter i partnerskaberne for 1999, som endnu ikke er virkeliggjort, bør gennemføres hurtigt, mens de mellemfristede prioriteter finder anvendelse. De vil danne grundlag for planlægningen af førtiltrædelsesbistanden i 2001;
- der bør indledes forhandlinger om yderligere gensidige handelsindrømmelser for landbrugsprodukter inden for rammerne af Europaaftalerne med henblik på at forbedre de handelsmæssige forbindelser og forberede tiltrædelsen på dette vigtige område;

- for at lette alle ansøgerlandes deltagelse i Fællesskabets programmer bør der vedtages rammeafgørelser for de central- og østeuropæiske lande og indgås bilaterale aftaler med Cypern, Malta og Tyrkiet;
- selv om Tyrkiet endnu ikke opfylder betingelserne for en indledning af forhandlinger, er følgende aktioner nødvendige for at gennemføre førtiltrædelsesstrategien:
- fortsat politisk dialog i overensstemmelse med konklusionerne fra Det Europæiske Råd i Helsingfors;
- overvågning af gennemførelsen af tiltrædelsespartnerskabet i forbindelse med de associeringsaftaleordninger, der nu er på plads;
- en fortsat forberedelse af den analytiske gennemgang af Fællesskabets regelværk og beslutning om yderligere skridt efter aflæggelse af rapport til Det Europæiske Råd om de fremskridt, der er gjort;
- forberedelse af en enkelt finansiell ramme for bistand så hurtigt som muligt;
- forberedelse af en bilateral aftale, der skal lette landets deltagelse i Fællesskabets programmer;
- Europakonferencen skal fortsat benyttes som forum for drøftelser om Unionens fremtid med ansøgerlandene;
- Kommissionens foreslåede informationsstrategi bør gennemføres som et prioriteret anliggende for at mindske frygten for udvidelse, informere om fordele derved og vinde befolkningens støtte.

* * * * *

KONKLUSIONER AF DE PERIODISKE RAPPORTER

Bulgarien

Bulgarien opfylder fortsat de politiske kriterier fra København.

Bulgarien har gjort fremskridt med at vedtage den nødvendige afledte lovgivning til at gennemføre tjenestemandsløven og tillige at anvende denne. Vedtagelsen i juni 2000 af loven om beskyttelse af børn, hvorved der oprettes et statsagentur for beskyttelse af børn, er et positivt skridt fremad.

Dog er der gjort meget lidt for at modernisere retsvæsenet, som stadig er svagt. Korruption er også fortsat et meget alvorligt problem, og en overordnet, gennemskuelig korruptionsbekæmpelsesstrategi med opbakning fra regeringens og parlamentets side ville være nyttig. Siden vedtagelsen sidste år af rammeprogrammet for integreringen af romaerne, er der sket et vist fremskridt, men det nationale råd for etniske og demografiske anliggender har endnu ikke den fornødne administrative kapacitet til at gennemføre programmet, og de begrænsede finansielle midler, der er stillet til rådighed til gennemførelsen, vanskeliggør dets opgave.

Der er gjort meget for at udvikle et stærkt, uafhængigt, effektivt og professionelt retssystem. Bekæmpelsen af korruption skal forstærkes. På linje med prioriteten på kort sigt i tiltrædelsespartnerskabet vedrørende romaerne skal der endnu sættes ind med konkrete tiltag og passende finansielle ressourcer.

Bulgarien har tydeligvis gjort yderligere fremskridt mod at blive en fungerende markedsøkonomi. Det er endnu ikke i stand til at modstå konkurrencepresset og markeds kræfterne i Unionen på mellemlang sigt.

Bulgarien har opnået tilfredsstillende resultater med makroøkonomisk stabilisering og makroøkonomiske præstationer. Der er sket gode fremskridt med privatisering, særlig af banker, og der er indledt en større reform af sundheds- og pensionssystemerne.

Der må dog sættes yderligere gang i strukturreformerne og virksomhedsomstruktureringen. Den finansielle formidling er stadig for ringe, og der skal endnu gøres meget på områder som et fungerende marked for jord eller fuldbyrdelse af konkurssager.

Der vil skulle tages skridt til at afhjælpe svaghederne ved gennemførelsen og håndhævelsen af lovgivning for at forbedre erhvervsklimaet. De bureaukratiske barrierer for udenlandsk og lokal virksomhedsskabelse vil skulle fjernes. En støt gennemførelse af det eksisterende reformprogram og større investeringer er nøglen til vedvarende vækst, udvikling af den private sektor og opbygning af konkurrenceevnen.

Siden foregående periodiske rapport har Bulgarien holdt gang i tilpasningen af lovgivningen til Fællesskabets regelværk, men opmærksomheden skal nu rettes mere

mod, hvordan den gennemføres og håndhæves. Fremskridtet med reformen af den offentlige forvaltning, særlig med gennemførelsen af tjenestemandsløven, er et positivt tegn. Men der er ikke gjort meget for at modernisere retssystemet, som fortsat er svagt og vil skulle styrkes, navnlig for at garantere den fremtidige effektive deltagelse i det indre marked.

Med hensyn til *det indre marked* har Bulgarien gjort yderligere fremskridt på de fleste områder. Det gælder særlig de frie varebevægelser med fremskridt inden for standardisering med indførelsen af principperne for den nye og globale metode. Bulgarien har haft gode resultater med liberalisering af kapitalbevægelserne med vedtagelsen af lovgivning om udenlandsk valuta og værdipapirer. Markedet for jord fungerer dog fortsat dårligt, hvilket er en hindring for potentielle investorer. Der er gjort gode fremskridt med lovtilpasning vedrørende industrielle ejendomsrettigheder. Det gælder også forbrugerbeskyttelse og statistikker. Dog kræves der en yderligere indsats med hensyn til databeskyttelse, hvor Bulgarien mangler bestemmelser, der er forenelige med regelværket. Statsstøtte er fortsat et problem, og Bulgarien er først lige begyndt med at udforme og gennemføre lovgivning på dette område, og det er et anliggende, der skal behandles som en prioritet. Bulgariens fremskridt med tilpasningen til Fællesskabets regelværk på det audiovisuelle område er gode.

Inden for landbruget har Bulgarien gjort betydelige fremskridt med lovgivningstilnærmelse og et vist fremskridt med gennemførelsen, men som nævnt sidste år er der stadig problemer til dels på grund af manglende finansieringsmidler. Der kræves et yderligere arbejde inden for veterinær inspektion. Bulgarien har forberedt sig godt på lanceringen af SAPARD-programmet og har hurtigt taget skridt til akkreditering af sit udbetalende organ. På det regionalpolitiske område har Bulgarien indført en ny territorial organisation for seks planlægningsregioner svarende til statistiske enheder på niveau II. Der skal dog sættes mere ind på koordination og implementering både på nationalt og regionalt plan. Bulgarien er nået videre med overtagelsen af Fællesskabets regelværk på miljøområdet og med forberedelserne til gennemførelse af EF-miljødirektiverne.

Situationen inden for transport har udviklet sig hurtigt sammenlignet med situationen i de seneste år. Der er taget skridt inden for alle sektorer, og der er gået arbejde i gang med at forbedre sikkerheden til søs. Det længe verserende problem med en anden bro over Donau til Rumænien er blevet løst med en aftale mellem Rumænien og Bulgarien i februar 2000.

Omstruktureringen af energisektoren har taget fart i 2000. Opmærksomheden skal rettes mod nuklear sikkerhed. Den bulgarske regerings tilsagn om at hurtigt at ville lukke reaktor 1 til 4 på Kozloduy-kraftværket i henhold til aftalememorandummet af november 1999 er et vigtigt skridt fremad i Bulgariens forberedelse på tiltrædelse.

Inden for retlige og indre anliggender er der sket yderligere fremskridt på lovgivningsområdet, og der er blevet fokuseret mere på implementering. Der er behov for flere ressourcer og investering i moderne udstyr for at sikre et heldigt udfald.

Bulgariens forvaltnings og retssystems evne til at sikre anvendelsen af Fællesskabets regelværk er i almindelighed endnu begrænset. Der fokuseres på udarbejdelse og vedtagelse af lovgivning, men ikke i tilstrækkelig grad på, hvordan den skal gennemføres og håndhæves. Dette betyder, at der på områder, hvor der er vedtaget

passende lovgivning, stadig er lakuner med hensyn til lovgennemførelse og -håndhævelse på grund af svagheder ved forvaltningen og retsvæsenet og manglende forberedelser til gennemførelse.

Bulgarien har til dels realiseret størstedelen af prioriteterne på kort sigt for tiltrædelsespartnerskabet med berøring til Fællesskabets regelværk. Med hensyn til den administrative kapacitet har Bulgarien gjort fremskridt med prioriteterne, med undtagelse af opbygning af kapacitet til at vurdere de finansielle og institutionelle konsekvenser af ny lovgivning og styrkelse af retsvæsenet, hvor der ikke er sket meget.

Bulgarien har allerede givet sig i kast med nogle af prioriteterne på mellemlang sigt for tiltrædelsespartnerskabet.

Cypern

Cypern opfylder fortsat de politiske kriterier fra København. Det fremtrædende politiske problem er øens vedvarende deling, men i det forløbne år er der gjort en større indsats for at finde en politisk løsning på linje med tiltrædelsespartnerskabet. Fra den fjerde runde af samtaler i september er der kommet opmuntrende tegn på, at de to parter er gået ind i substansdrøftelser.

Cypern har en fungerende markedsøkonomi og skulle være i stand til at modstå konkurrencepresset og markeds kræfterne i Unionen.

Den cypriotiske økonomi vokser fortsat stærkt, og der er fuld beskæftigelse. Der er sket et vist fremskridt med liberalisering og strukturreformer. Efter mange års forsinkelse har parlamentet vedtaget lovgivning med en tidsplan for afskaffelse af renteloftet pr. januar 2001. De cypriotiske myndigheder har indledt en større reform af sundhedssektoren.

Dog er den makroøkonomiske stabilitet blevet svækket for nylig, og den budgetpolitiske stilling er ikke holdbar på mellemlang sigt. Tilsynet med den kooperative banksektor må forbedres. Prisliberaliseringen skal også føres til ende. Konkurrenceevnen hæmmes af stive strukturer på visse områder og et udtalt statsligt engagement i økonomien.

Det er nødvendigt at tage en troværdig og sammenhængende tilgang til budgetkonsolidering. Pengepolitikken skal med sigte på en gradvis kapitalliberalisering gøres mere effektiv og markedsorienteret ved hjælp af indirekte virkemidler snarere end direkte interventioner. Cypern må forberede sin private sektor på at operere i et åbent miljø, som en integration i EU forudsætter. Der er behov for en større politisk konsensus om en alsidig strukturreformdagsorden, som vil skulle føre til en begrænsning af statens engagement i erhvervsvirksomhed, åbne nøglesektorer for udenlandsk konkurrence og løse vigtige miljøproblemer.

I det seneste år er der sket fremskridt med vedtagelse af lovgivning på nøgleområder inden for det indre marked. Der er ganske vist vedtaget ny lovgivning på nogle områder med berøring til de frie varebevægelser, men der er endnu behov for en indsats inden for standardisering og certificering og i forbindelse med direktiverne om den nye metode. Inden for finansielle tjenesteydelser er der sket yderligere fremskridt med vedtagelsen af passende national lovgivning og forbedring af den administrative

kapacitet. Der er taget skridt til en liberalisering af kapitalbevægelserne, men der er stadig behov for en rettidig og ordnet fjernelse af de resterende restriktioner for kapitalbevægelserne inden tiltrædelsen. Den allerede fremskredne tilpasning vedrørende antitrust-bestemmelserne er fortsat med ændring af lovgivningen om offentlige virksomheder og virksomheder med særlige og eksklusive rettigheder i forholdet til konkurrencereglerne. Med hensyn til statsstøtte er situationen dog fortsat utilfredsstillende, og der findes endnu ikke nogen egentlig statsstøttekontrol eller noget retsgrundlag herfor. Cypern er nået vidt på området indirekte beskatning, idet standardmomssatsen er blevet hævet fra 8% til 10%, og der er blevet vedtaget lovgivning om en yderligere tilpasning til Fællesskabets regelværk på momsområdet.

I det forløbne år iværksatte Cypern harmoniseringslovgivning på landbrugsområdet, men der er dog kun tale om forberedelsesarbejde, så harmoniseringen med Fællesskabets regelværk på sundheds- og plantesundhedsområdet er fortsat ikke afsluttet. Der kræves en yderligere indsats med hensyn til veterinærkontrol ved grænsestederne.

I den periode, som denne periodiske rapport dækker, har Cypern gjort betydelige fremskridt på forskellige områder af Fællesskabets regelværk og fortsat med harmoniseringsforanstaltninger. Med hensyn til den administrative kapacitet har landet fortsat med at modernisere eksisterende infrastruktur, også hvad angår personaleansættelse.

Inden for fiskeri har Cypern gjort en stor indsats for en yderligere tilpasning til Fællesskabets regelværk med lovgivning og styrkelse af den administrative kapacitet.

Med hensyn til tilpasning til Fællesskabets regelværk på miljøområdet er der blevet vedtaget flere love med gennemførelsesbestemmelser, men vægten ligger endnu på forberedelsesstadiet. Der afsættes ganske vist flere budgetmidler og administrative ressourcer til miljøsektoren til at garantere gennemførelse af Fællesskabets regelværk, men i betragtning af, hvor stor opgaven med tilpasning er på dette område, er den stadig højt prioriteret.

Cypern har på området retlige og indre anliggender gjort fremskridt med vedtagelse af lovgivning om asyl og tillige med henblik på retssamarbejde om straffe- og civilretlige anliggender. Der skal dog sættes ind på at styrke grænsekontrollen, særlig fordi Cypern bliver en af Fællesskabets ydre grænser, samt på effektivt at gennemføre den eksisterende lovgivning om hvidvaskning af penge, idet der dog allerede er sket meget på dette område.

Cypern har yderligere styrket sin *administrative kapacitet*. Flere institutioner har allerede indhøstet erfaringer på flere felter i Fællesskabets regelværk, f.eks. departementet for social sikring i tilfældet med koordination af social sikring. Med hensyn til regionalpolitik og finanskontrol er de fornødne strukturer allerede i vid udstrækning på plads. Der er truffet forskellige foranstaltninger til at styrke kapaciteten til at gennemføre Fællesskabets regelværk og til at modernisere materiel; det gælder f.eks. de frie varebevægelser, selskabsret, fiskeri og retlige og indre anliggender. I nogle af disse sektorer og i forbindelse med beskæftigelses- og socialpolitikken bliver der også tale om administrativ omstrukturering og omorganisering. Som et konkret eksempel kan nævnes bestræbelserne inden for søtransport, hvor der med henblik på at forbedre sikkerheden om bord på cypriotiske

skibe sidste år blev inspiceret dobbelt så mange skibe, og det verdensomspændende net af inspektører af cypriotiske skibe blev udvidet. Desuden er der blevet ansat/uddannet mere personale eller i det mindste budgetteret herfor på områder som beskatning og bekæmpelse af hvidvaskning af penge.

Landet står stærkt med hensyn til administrativ kapacitet, men der skal endnu oprettes tilsynsmyndigheder og opbygges institutioner på områder som frie varebevægelser, landbrug, energi, telekommunikation og retlige og indre anliggender. Der skal rekrutteres mere personale på flere områder som f.eks. selskabsret, transport, beskatning, miljø og retlige og indre anliggender.

I det forløbne år opfyldte Cypern prioriteterne på kort sigt i tiltrædelsespartnerskabet, hvad angår fiskeri og transport. På de fleste andre områder er prioriteterne til dels realiseret. Men på nogle områder af Fællesskabets regelværk såsom statsstøttesektoren på konkurrenceområdet og gennemførelse og håndhævelse af Fællesskabets regelværk på miljøområdet er det stadig nødvendigt med harmoniseringsforanstaltninger.

Cypern har gjort fremskridt med prioriteterne på mellemlang sigt i tiltrædelsespartnerskabet og har til dels realiseret en del af dem, f.eks. på området for indre marked, energi og retlige og indre anliggender.

Den Tjekkiske Republik

Den Tjekkiske Republik opfylder fortsat de politiske kriterier fra København. Blandt de vigtigste udviklinger i den seneste tid kan nævnes et mere effektivt samarbejde mellem regeringen og parlamentet.

Der er sket fremskridt med lovgivningsarbejdet om regionalforvaltning. Reformen af den offentlige forvaltning er dog ikke skredet nævneværdigt frem, og prioriteten på kort sigt i tiltrædelsespartnerskabet er således ikke blevet realiseret. Reform af retsvæsenet er ligeledes en prioritet på kort sigt i tiltrædelsespartnerskabet. Der er sket fremskridt, men det er beklageligt, at visse centrale dele af reformen endnu ikke er vedtaget. Den administrative reform og retsreformen er begge af betydning for en effektiv anvendelse af Fællesskabets regelværk og bedre forvaltningsskik. Der må derfor sættes yderligere ind på disse områder i tråd med prioriteterne på mellemlang sigt i tiltrædelsespartnerskabet.

Indsatsen for bekæmpelse af korruption og økonomisk kriminalitet har tillige hidtil været utilstrækkelig. Offentligheden ønsker håndgribelige resultater på dette område, således at der kan skabes et gennemsigtigt erhvervsklima.

Den Tjekkiske Republik overholder fortsat menneskerettighederne og frihedsrettighederne og har udviklet sine interne institutioner på området. Dog er der fortsat visse problematiske områder, navnlig hvad angår overbelægningen af fængselssystemet og den vedvarende handel med kvinder og børn.

Der er gjort en yderligere og på nogle felter en betydelig indsats siden sidste år for at forbedre roma-samfundets situation, navnlig i uddannelsessystemet. Men en varig forbedring af romaernes stilling forudsætter en vedvarende indsats gennem tiden. Yderligere fremskridt er nødvendige som nævnt i prioriteterne på mellemlang sigt i tiltrædelsespartnerskabet.

Den Tjekkiske Republik kan betragtes som en fungerende markedsøkonomi og skulle være i stand til at modstå konkurrencepresset og markedskræfterne i Unionen på kortere sigt, forudsat at landet fastholder og fuldfører strukturreformerne.

Siden den foregående periodiske rapport er der kommet skred i Landet har nået en større makroøkonomisk stabilitet. Økonomien er i fremgang, og de positive resultater med inflationen og den eksterne balance er blevet opretholdt. Der gøres en indsats for at øge gennemsigtigheden i de offentlige regnskaber. Der er sket fremskridt med en yderligere omstrukturering og privatisering af banker.

En styrkelse af konkurrencen og tilsynet med den finansielle sektor er imidlertid en forudsætning for en yderligere underbygning af den makroøkonomiske politik og fremme af erhvervsaktiviteten. Der er endnu ikke sikret bæredygtighed i de offentlige finanser på mellemlang sigt. Der skal stadig sættes ind på at privatisere og omstrukturere offentlige virksomheder, og forretningskulturen skal forbedres.

Myndighederne vil skulle koncentrere sig om at skabe et klima, der kan befordre erhvervsaktiviteten - særlig i små og mellemstore virksomheder. En yderligere forbedring af lovgivningen, anvendelse af forsigtighedsregler for den finansielle sektor og fortsat udvikling af sektoren er af stor betydning. Omstrukturering og privatisering af statsejede virksomheder og omstrukturering af andre virksomheder skal gå hånd i hånd med styrkelsen af forretningskulturen.

lovgivningstilpasningen til Fællesskabets regelværk, men der er stadig behov for en indsats på en række nøgleområder. Der er også sket en vis udvikling med styrkelsen af den administrative kapacitet, omend forsinkelserne med reformen af forvaltningen og retsvæsenet har hæmmet denne indsats.

Der er sket gode fremskridt med lovgivningstilpasningen på nøgleområder i regelværket vedrørende det indre marked. Der er for de frie varebevægelser vedtaget lovgivning for en lang række sektorer fra legetøj til lægemidler. Hvad angår de frie kapitalbevægelser, er loven om hvidvaskning af penge blevet strammet, men der mangler stadig en klar tidsplan for ophævelse af eksisterende anonyme bankkonti. På området fri bevægelighed for tjenesteydelser skal kapitalmarkedstilsynet styrkes yderligere. Der er gjort betydelige fremskridt på området intellektuel ejendomsret med tilpasning til Fællesskabets regelværk, omend tilsynsorganernes effektivitet endnu skal forbedres. I konkurrencelovgivningen findes der endnu nogle lakuner vedrørende antitrust-reglerne, men lovgivningen om statsstøtte er blevet yderligere tilpasset.

På området *innovation* er der gjort gode fremskridt med overtagelsen af Fællesskabets regelværk, hvad angår liberalisering af telemarkedet, gennem en styrkelse af tilsynsorganet og afskaffelse af den aktuelle operatørs eksklusive rettigheder. På det audiovisuelle område skal der gøres en yderligere indsats for tilpasning til Fællesskabets regelværk, og det er især nødvendigt at styrke tilsynsmyndigheden.

På det sektorpolitiske område er der også sket en udvikling. For industriens vedkommende har regeringen arbejdet til fremme af virksomhedsomstrukturering og fremskyndet privatisering, særlig gennem revitaliseringsorganets arbejde, dog med undtagelse af stålsektoren. På transportområdet er tilpasningen skredet frem i alle sektorer, både højhastighedstog, landevejstransport, lufttransport, transport ad indre vandveje og søtransport.

På området *økonomisk og social samhørighed* er der registreret gode resultater. Hvad angår socialpolitik og beskæftigelse, er beskæftigelsesstrategien på linje med EF-principperne og -politikken, og dialogen mellem arbejdsmarkedets parter er blevet styrket. På det regionalpolitiske område er den territoriale organisation på linje med EF-klassifikationen, der er vedtaget en ny lov om regionaludvikling, og de institutionelle rammer er blevet tydeliggjort.

Inden for *landbruget* er der sket fremskridt med forberedelserne til foranstaltninger til gennemførelse af *den fælles landbrugspolitik*, særlig med ny lovgivning om oprettelse af den statslige landbrugsinterventionsfond. Der er sket fremskridt med tilpasningen af lovgivningen på *sundheds- og plantesundhedsområdet*.

Inden for *miljø* skal der sættes ind på at overtage Fællesskabets regelværk vedrørende luftforurening, affaldsforvaltning og vandkvalitet og vurdering af virkningerne på miljøet. Desuden vil der skulle fastlægges mere sammenhængende mellemfristede finansieringsstrategier.

På området *retlige og indre anliggender* er grænsekontrollen endnu mangelfuld, og der kræves en bedre koordination mellem det ordinære politi og grænsepolitiet og med toldmyndighederne. Der er ikke sket væsentlige fremskridt med bekæmpelsen af korruption og organiseret kriminalitet.

Med hensyn til den administrative kapacitet fungerer de organer, der har ansvaret for standarder og certificering af varer i almindelighed godt. På området tjenesteydelser skal værdipapirkommissionen dog styrkes yderligere. På konkurrenceområdet skal statsstøttetilsynsmyndigheden styrkes, medens kontoret for konkurrencebeskyttelse på sin side er vel etableret. På landbrugsområdet er der sket fremskridt med indførelsen af en administrativ struktur for de fælles markedsordninger, navnlig med vedtagelsen af loven om den statslige landbrugsinterventionsfond. Inden for regionalpolitikken er forberedelserne til strukturfondene skredet frem med inddelingen i territoriale enheder i overensstemmelse med klassifikationen i Fællesskabets regelværk. På miljøområdet er der givet tilladelse til en udvidelse af personalet i miljøministeriet og det tjekkiske miljøinspektorat, men uddannelsen skal forbedres og de finansielle ressourcer øges. Hvad angår retlige og indre anliggender, varetages visaspørgsmål nu af det nyoprettede departement for immigration og grænsekontrol, og der er taget et første skridt til reform af organisationsstrukturene med henblik på at forbedre grænsekontrollen. Dog er situationen på området i almindelighed betragtet ikke tilfredsstillende på grund af manglende personale og ringe materiel samt organisatoriske svagheder.

Størstedelen af prioriteterne i tiltrædelsespartnerskabet er blevet behandlet, men der bør bygges videre på indsatsen hidtil til at realisere målene fuldt ud. Resultaterne har været særlig positive i forbindelse med varebevægelser, beskæftigelse og sociale anliggender og telekommunikation. På nogle områder er der dog ikke arbejdet nok med prioriteterne på kort sigt. Det gælder selskabslovgivning, hvad angår minoritetsaktionærer, og fri bevægelighed for tjenesteydelser, hvor kapitalmarkedstilsynet ikke er blevet udbygget på passende måde. I den audiovisuelle sektor er tilpasningen meget beskedent. Fremskridtene på området miljø og retlige og indre anliggender har været begrænsede.

Den Tjekkiske Republik er allerede gået i gang med flere af prioriteterne på mellemlang sigt i tiltrædelsespartnerskabet.

Estland

Estland opfylder fortsat de politiske Københavnskriterier. Landet har arbejdet på at realisere de fleste prioriteter på kort sigt i 1999-tiltrædelsespartnerskabet på dette område. Der er således blevet indført ændringer i sprogloven, der er blevet vedtaget et statsintegrationsprogram for ikke-estere, dommeruddannelsen er blevet forbedret, og antallet af ledige dommerembeder er blevet nedbragt. Der er endvidere taget skridt til at forbedre Borgerrets- og Indvandringsnævnets kapacitet til at behandle ansøgninger om opholdstilladelse og statsborgerskab. Der er kun sket begrænsede fremskridt med moderniseringen af den offentlige forvaltning, og der må udarbejdes en global strategi på dette område for at rette op på de nuværende mangler. De foranstaltninger, der hidtil er blevet indført til forbedring af retssystemet, må videreføres, specielt hvad angår uddannelsen af dommere. Koordineringen mellem de forskellige retsinstanser må styrkes, og reformen af de straffe- og civilretslige systemer må fremskyndes.

Hvad angår integrationen af mindretal må Estland sikre, at sprogloven gennemføres i overensstemmelse med internationale standarder og Europaaftalen. Ombudsmandens beføjelser må udvides, specielt hvad angår beskyttelsen af mindretal.

For at opfylde prioriteterne på mellemlang sigt i 1999-tiltrædelsespartnerskabet på disse områder må Estland fortsætte arbejdet med integrationen af ikke-statsborgere, styrkelsen af kapaciteten i den offentlige forvaltning og forbedringen af retssystemet.

Estland har en fungerende markedsøkonomi og skulle være i stand til at klare konkurrencepresset og markeds kræfterne i Unionen i nær fremtid, forudsat at de nuværende reformbestrebelse fortsættes.

Landet har gjort betydelige fremskridt med styrkelsen af den makroøkonomiske stabilitet, omstruktureringen af virksomhederne og af finanssektoren og med gennemførelsen af strukturreformer i energi- og forsyningssektorerne. De lovgivningsmæssige, institutionelle og regulerende rammer er blevet oprettet og håndhæves i det store og hele effektivt. Virksomhederne har tilpasset sig de økonomiske forhold og bevaret deres konkurrenceevne udadtil.

Ikke desto mindre er underskuddet på de løbende poster stadig stort, og der er ikke sket tilstrækkelige fremskridt med begrænsningen af de offentlige udgifter, specielt hvad angår reformen af pensionsordningerne og sundhedssystemet, kontrollen med de lokale myndigheders udgifter og gældspolitik. De øvrige strukturreformer må fuldføres, specielt omstruktureringen af olieskifersektoren og jordreformen.

Estland må fortsat tilpasse og konsolidere sin finanspolitik og forbedre udgiftsforvaltningen, herunder kontrollen med de lokale myndigheders udgifter og gældspolitik. Der må træffes foranstaltninger til at styrke reguleringssystemet i den finansielle sektor, fuldføre privatiseringen af jord og sikre landbruget og de små- og mellemstore virksomheder bedre adgang til markedsbaseret kredit. Der må udvikles initiativer til forbedring af arbejdsmarkedets reaktion på den økonomiske vækst med fokus på undervisning og uddannelse.

Generelt er det gået støt fremad med tilpasningen af Estlands lovgivning på de fleste af *regelværkets* områder. Skønt der er taget skridt til at etablere administrative strukturer på de fleste områder, må Estland dog stadig gøre en betydelig indsats i den henseende.

For så vidt angår *det indre marked* er der gjort betydelige fremskridt med vedtagelsen af en rammelovgivning og oprettelsen af de administrative strukturer til standardisering og overensstemmelsesvurdering. Der må dog fortsat arbejdes på indførelsen af et markedstilsyn. Der er også sket betydelige fremskridt med tilpasningen af lovgivningen inden for *telekommunikation* og på *det audiovisuelle område*. Estlands lovgivning er i det store og hele allerede på linje med regelværket på områderne *fri bevægelighed for kapital, fri levering af finansielle ydelser* og *selskabslovgivning*. Den administrative kapacitet må imidlertid fortsat styrkes på disse områder. Der må især fokuseres på at sikre effektiv beskyttelse af industriel og intellektuel ejendomsret, herunder specielt bekæmpelse af piratkopierede og varemærkeforfalskede varer. Skønt det går fremad med tilpasningen af lovgivningen, må der stadig gøres en indsats inden for statsstøttekontrol og gensidig anerkendelse af erhvervsmæssige kvalifikationer.

Inden for *beskatning* er der sket fremskridt med tilpasningen af lovgivningen for moms- og punktafgifter. Der må stadig arbejdes intensivt på at styrke skatteadministrationen. Det må i den forbindelse betragtes som et tilbageskridt, at tidsplanen for den gradvise tilpasning af punktafgifterne på brændstof er blevet trukket tilbage. På *toldområdet* er der kun sket begrænsede fremskridt med etableringen af de retlige og administrative rammer. Estland må hurtigst muligt vedtage en tidsplan for en progressiv og effektiv gennemførelse af toldtariffer og toldrelaterede foranstaltninger. Det vil stadig kræve en betydelig indsats at få styrket landets administrative og operationelle kapacitet til gennemførelse af *regelværket*.

På *transportområdet* har Estland gjort yderligere fremskridt med etableringen af de retlige rammer. Det er i år gået fremad med gennemførelsen af normer for sikkerhed til søs, men arbejdet må videreføres. Der kan kun konstateres begrænsede fremskridt med tilpasningen af lovgivningen på *energiområdet*.

På *landbrugsområdet* er der sket betydelige fremskridt med etableringen af de retlige rammer og administrative strukturer til den fremtidige gennemførelse af den fælles landbrugspolitik. Arbejdet med at indføre kvalitets- og handelsnormer for de forskellige produkter og oprette markedsinterventionssystemer på linje med *regelværkets* må imidlertid videreføres. Tilpasningen af lovgivningen på *dyre- og plantesundhedsområdet* er skredet fremad, men arbejdet hermed må fremskyndes. Der kan konstateres visse fremskridt med tilpasningen af lovgivningen i *fiskerisektoren*, idet landet har etableret de retlige rammer for udviklingen af en markedspolitik og gennemførelsen af foranstaltninger til ressourceforvaltning, inspektion og kontrol samt strukturel støtte. Her må stadig gøres en stor indsats, specielt for at styrke de administrative strukturer og vedtage og gennemføre den eksisterende rammelovgivning.

Selv om fremskridtene har været spredte, er der sket en udvikling i Estland på de fleste områder inden for *socialpolitik*. Arbejdet må videreføres, idet der bør fokuseres på at gennemføre og håndhæve den eksisterende lovgivning og styrke de håndhævende organer.

Inden for *regionalpolitik* har udviklingen været begrænset. Skønt der har været tiltag til at oprette de relevante strukturer på dette område, er der stadig en række vanskeligheder, der må overvindes, og arbejdet med at etablere de retlige og administrative rammer for indførelsen af EF's regional- og samhørighedspolitik må videreføres. Estland har gjort betydelige fremskridt med indførelsen af en lovgivning og oprettelsen af de relevante administrative strukturer til sikring af *finanskontrol*. Den interne finanskontrol er dog stadig svag og arbejdet hermed må fortsættes.

Estland har accelereret gennemførelsen af den eksisterende lovgivning i de fleste sektorer på *miljøområdet*. Arbejdet med at opbygge den relevante kapacitet til at gennemføre og håndhæve lovgivningen må dog videreføres, specielt på lokalt plan. Finansieringsplanerne for miljøinvesteringer må udvikles yderligere.

Siden den periodiske rapport fra 1999 har Estland fortsat gjort fremskridt med tilpasningen af lovgivningen for *retlige og indre anliggender*. Arbejdet må imidlertid videreføres, specielt hvad angår asyl, bekæmpelsen af organiseret kriminalitet, herunder narkotikahandel, bekæmpelse af korruption i politiet og toldvæsenet, opgradering af politistyrken og modernisering af udstyr og infrastruktur til kontrol ved grænserne.

Hvad angår den *administrative kapacitet* har Estland taget skridt til at oprette de relevante strukturer på de fleste af *regelværkets* områder. Der må dog stadig gøres en betydelig indsats for at sikre, at de eksisterende strukturer har den nødvendige kapacitet til at håndhæve og gennemføre *regelværket* korrekt. Det bør derfor især prioriteres, at de pågældende institutioner har tilstrækkelige beføjelser til at påtage sig deres opgave, at koordineringen mellem de kompetente instanser fungerer effektivt, og at personalet bliver bedre uddannet.

Estland har fortsat sit arbejde med de forskellige aspekter i alle de sektorer, der blev prioriteret på kort sigt i 1999-tiltrædelsespартnerskabet, om end indsatsen har været spredt. Estland har især opfyldt prioriteterne på det audiovisuelle område og inden for telekommunikation, standardisering og overensstemmelsesvurdering, dyre- og plantesundhed, transport, sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen samt beskæftigelse og arbejdsformidling. Prioriteterne inden for offentlige indkøb, arbejdslovgivning, straffelovgivning, told og markedstilsyn er ikke blevet realiseret.

Estland er allerede begyndt at realisere nogle af de opgaver, der er prioriteret på mellemlang sigt.

Ungarn

Ungarn opfylder fortsat de politiske Københavnskriterier.

Der er sket yderligere fremskridt med moderniseringen af den offentlige administration som et resultat af den gradvise gennemførelse af udviklingsprogrammet for 1999.

Skønt retssystemet fungerer tilfredsstillende, og der er sket fremskridt med uddannelsen af dommerne i at anvende EF-regelværket, er det store antal sager, der venter på at blive behandlet af højesteret, til hindring for udviklingen af en ensartet retspraksis og fast jurisprudence. Der må rettes op på denne situation. De

længerevarende uddannelsesprogrammer for statstjenestemænd og dommere, som er blandt prioriteterne på mellemlang sigt i tiltrædelsespartnerskabet, må fortsættes.

Skønt der er blevet indført en række væsentlige foranstaltninger til bekæmpelse af korrupsion, er dette fortsat et problem, og indsatsen for at løse denne opgave må fornys.

Ungarn respekterer fortsat de grundlæggende menneske- og frihedsrettigheder. De overfyldte fængsler er imidlertid et voksende problem, som bør løses.

Som en af prioriteterne på mellemlang sigt i tiltrædelsespartnerskabet er Ungarn begyndt at gennemføre det mellemsigtede handlingsprogram for sigøjnerbefolkningen, som modtager finansiel støtte på nationalt og lokalt plan. Programmet skal fremme integrationen af sigøjnerne og støtte dem i deres kamp for lige ret til undervisning, kultur, beskæftigelse, bolig, sundhed og sociale ydelser. Der må imidlertid fortsat arbejdes på gennemførelsen af dette program, hvis der skal opnås konkrete resultater på mellemlang sigt.

Ungarn har en fungerende markedsøkonomi og skulle være i stand til at klare konkurrencepresset og markeds kræfterne i Unionen i nær fremtid, forudsat at de nuværende reformbestrebelse fortsættes.

Der er gjort betydelige fremskridt med hensyn til at konsolidere den makroøkonomiske stabilitet, gøre de løbende poster mere bæredygtige og styrke det institutionelle grundlag for en markedsøkonomi. Landet har videreudviklet sin infrastruktur og realiseret virksomhedsomstruktureringer. Der har været kraftig vækst i oprettelsen af nye virksomheder, specielt ved direkte udenlandske investeringer.

Den langsomme fremgang med stabiliseringen af priserne giver imidlertid anledning til bekymring, og der må for at bevare konkurrenceevnen udadtil anvendes en veldoseret policy-mix, bl.a. må finanspolitikken fortsat konsolideres, specielt inden for sundhed, transport og lokaladministration. Skønt arbejdsløsheden har været faldende, er der betydelige regionale forskelle og mangel på kvalificeret arbejdskraft i visse højvækstsektorer. Den finansielle sektor må i kraft af sin rolle som finansielt mellemlid sikre en bedre service til landets små og mellemstore virksomheder.

De ungarske myndigheder må forsat føre en velafbalanceret policy-mix og en forsigtig og fleksibel monetær politik. Tilsynet i finanssektoren må forbedres yderligere, specielt hvad angår pensionsfondene. Der må tages foranstaltninger til at reducere de regionale forskelle og forbedre arbejdskraftens fleksibilitet og mobilitet. De ovennævnte strukturelle reformer må fuldføres med henblik på at konsolidere finanspolitikken.

Ungarn har fortsat gjort fremskridt med at tilpasse sin lovgivning og gennemføre regelværket på de fleste områder og er således nået langt i sine forberedelser på medlemskab. Denne udvikling er generelt blevet fulgt op af relevante foranstaltninger til opbygning af institutionerne.

I den forløbne periode er der konstateret gode fremskridt med *lovgivningen for det indre marked*, specielt hvad angår den harmoniserede lovgivning og lovgivningen efter den ny metode, forsikrings- og regnskabslovgivning og med gennemsigtheden

og tilpasningen af visse statsstøtteordninger. Der må stadig gøres en indsats på dette område, specielt med etableringen af et effektivt markedstilsyn og tilpasningen af statsstøtte i form af skattefordele. *Regelværkets* grundstrukturer for moms og punktafgifter er allerede på plads i Ungarn, men der må fortsat foretages tilpasninger på *skatteområdet* for så vidt angår skattelempelser, undtagelser og direkte beskatning. Det centrale forbindelseskontor må endvidere styrkes, ligesom det administrative samarbejde og den gensidige bistand med skatteadministrationerne i medlemsstaterne må udbygges. Der er gjort betydelige fremskridt på *toldområdet*, og den nye toldlov tager i stor udstrækning sit udgangspunkt i EF-toldkodeksen. På *telekommunikationsområdet*, hvor markedet i princippet er åbent for konkurrence, må Ungarns lovgivning fortsat tilpasses forskrifterne for forsyningspligtige ydelser.

I *landbrugssektoren* er regelværkets grundlæggende strukturer på plads, men de administrative strukturer, der er nødvendige for gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, er endnu ikke etableret. Tilpasningen til regelværket må fremskyndes, specielt inden for dyre- og plantesundhed.

Der kun sket begrænsede fremskridt med tilpasningen af lovgivningen på *miljøområdet*, og det er nødvendigt at forbedre miljøministeriets administrative kapacitet på grund af manglen på kvalificerede medarbejdere og spredningen af ansvarsfordelingen for miljøspørgsmål.

Tilpasningen af lovgivningen på *transportområdet* må fremskyndes, specielt i vej- og lufttransportsektorerne, og der må oprettes nye institutioner for at sikre, at regelværket gennemføres effektivt. I *energisektoren* er hovedprincipperne for det indre energimarked blevet indført, men de skal nu implementeres, og det ungarske energikontors kompetence må styrkes, således at det kan udføre de opgaver, det vil få pålagt i det nye indre energimarked.

Der har derimod kunnet konstateres gode fremskridt med tilpasningen af lovgivningen inden for *socialpolitik og beskæftigelse*, skønt der stadig må arbejdes på mange fronter. Ungarn har gjort betydelige fremskridt med udviklingen af de strukturer, der er nødvendige for at iværksætte *regionalpolitikken* efter tiltrædelsen, selv om de regionale strukturer endnu synes for svage til at kunne styre programmerings- og beslutningsprocessen effektivt. På området *finanskontrol* vil det være nødvendigt at styrke de interne og eksterne kontrolorganer, som har været oprettet et stykke tid, for at sikre sund økonomisk forvaltning og kontrol af EF-midlerne på regionalt plan. De *finansielle og budgetmæssige bestemmelser* må fortsat udbygges for at opfylde fællesskabsbetingelserne for samfinansiering og flerårig programmering.

for at gennemføre *regelværket* om sundhed og sikkerhed, som skal indføres gradvis. De nye strukturer, der er blevet etableret for den sociale dialog, kunne udnyttes bedre. For så vidt angår *den økonomiske og monetære union* er det vigtigste uløste spørgsmål nødvendigheden af at konsolidere nationalbankens uafhængighed. På området *industripolitik* er situationen med hensyn til omstruktureringen af Ungarns stålindustri stadig utilfredsstillende, og den plan, som Ungarn har vedtaget for omstruktureringen af stålsektoren, må igen revideres. På området *retlige og indre anliggender* er der især konstateret fremskridt inden for visapolitik, grænseforvaltning, indvandring og asyl.

Ungarn har arbejdet støt med opbygningen af sin administrative kapacitet til at gennemføre *regelværket* på de fleste områder. Der er gjort yderligere fremskridt med

reformen af den offentlige forvaltning, og der er fortsat blevet lagt vægt på at uddanne personalet i administrationen og retsvæsenet i EU-anliggender. De fleste af de institutioner, der er af central betydning for deltagelsen i det indre marked, er på plads. Det er dog fortsat nødvendigt at konsolidere den administrative og juridiske kapacitet på visse specifikke områder som statsstøttekontrol, markedstilsyn, transport, miljø og dyre- og plantesundhed.

Ungarn har gjort en tilfredsstillende indsats for at opfylde de fleste prioriteter på kort sigt i tiltrædelsespartnerskabet med undtagelse af landbrug, miljø, visse aspekter i det indre marked, industripolitik og den økonomiske og monetære union. Ungarn er allerede begyndt at realisere visse af prioriteterne på mellemlang sigt.

Letland

Letland opfylder fortsat Københavnskriterierne i politisk henseende. I det forløbne år er der gjort fremskridt i arbejdet med reformen af den offentlige forvaltning, bl.a. med vedtagelse af en ny lov om den offentlige sektor; med forbedring af retsvæsenets funktion; og med udarbejdelse af rammerne for bekæmpelse af korruption. Der blev taget flere vigtige skridt til at støtte integrationen af ikke-statsborgere i det lettiske samfund, herunder vedtagelse af en sproglov og gennemførelsesforordninger hertil, der i alt væsentligt er i overensstemmelse med Letlands internationale forpligtelser og Europaaftalen, samt af et program for integration af det lettiske samfund. Letland har derved gjort fremskridt med hensyn til at behandle de kortfristede prioriteter i tiltrædelsespartnerskabet fra 1999.

Det vil være nødvendigt at fortsætte og fremskynde reformerne af den offentlige forvaltning, især med vedtagelse af central lovgivning; at styrke retsvæsenet yderligere; og at fortsætte kampen mod korruption på bredt grundlag. På basis af den nye lov om den offentlige sektor vil Letland skulle udvikle en professionel og stabil offentlig tjeneste og forbedre den offentlige forvaltnings evne til at gennemføre og forvalte regelværket, således som det blev henstillet i de relevante mellemfristede prioriteter i tiltrædelsespartnerskabet fra 1999.

For at lette og fremme integrationen af personer uden statsborgerskab vil naturaliseringsprocessens effektivitet skulle bevares, og sprogundervisningen i lettisk skal videreføres og udbygges i overensstemmelse med de relevante mellemfristede prioriteter i tiltrædelsespartnerskabet fra 1999. Det vil også være vigtigt at sikre, at der tildeles tilstrækkelige ressourcer til foranstaltninger, der fremmer integrationen af personer uden statsborgerskab. Sprogloven og de dertil hørende gennemførelsesforordninger behøver kun at blive anvendt og håndhævet i den udstrækning, der er påkrævet af en legitim offentlig interesse, samt under hensyntagen til proportionalitetsprincippet og i overensstemmelse med Letlands internationale forpligtelser og Europaaftalen.

Letland kan anses for at være en fungerende markedsøkonomi og skulle kunne klare konkurrencepresset og markedskræfterne i Unionen på mellemlang sigt, forudsat at landet realiserer strukturreformerne og opretholder gennemførelsestempoet.

Letland har bevaret den makroøkonomiske stabilitet. Der er også gjort fremskridt med hensyn til strukturreformer. De lovgivningsmæssige rammer for en markedsøkonomi

er stort set på plads, og mekanismerne for markedsadgang og -afgang fungerer stadig mere tilfredsstillende. Den finansielle sektor er i øjeblikket lille, men fungerer godt.

Underskuddet på de løbende poster skal dog holdes under kontrol. Virksomhedsprivatiseringen er endnu ikke afsluttet. Der er behov for betydelige bestræbelser for at tilskynde til private og offentlige investeringer og for at forbedre arbejdsstyrkens markedsorienterede færdigheder.

Myndighederne skal fortsat føre en politik med finansdisciplin, og en konsolidering af statsfinanserne bør tilstræbes. Privatiseringen af de resterende store selskaber bør gennemføres uden yderligere forsinkelser. Letland bør fortsat fremme oprettelsen af virksomheder i landet ved at gøre procedurene for adgang til markedet enklere og mere gennemsigtige, ved at forbedre klimaet for udenlandske investorer yderligere og ved at forbedre infrastrukturer og adgangen til finansiering. Den finansielle formidling skal øges. Flexibiliteten på arbejdsmarkedet skal også forbedres.

I det seneste år er Letland støt vedblevet med at gøre fremskridt med hensyn til at tilpasse landets lovgivning til regelværket på de fleste områder. De samlede fremskridt med hensyn til at styrke den administrative kapacitet har været mere begrænsede, men Letland udfoldede ikke desto mindre bestræbelser for at omstrukturere og styrke landets institutioner i flere sektorer og besluttede at oprette flere nye organer i overensstemmelse med regelværkets bestemmelser.

Der kunne igen noteres gode fremskridt vedrørende det *indre marked*, især med vedtagelse af lovgivning om overensstemmelsesvurdering, markedstilsyn og offentlige indkøb, samt love om beskyttelse af personoplysninger og ophavsrettigheder, handelsloven og liberaliseringen af mange begrænsninger på kapitalbevægelser. På dette grundlag og i overensstemmelse med regelværkets krav vil det nu være vigtigt at udvikle de nødvendige institutionelle strukturer yderligere, herunder reformere markedstilsynsmyndighederne og etablere et kontor for tilsyn med offentlige indkøb samt et uafhængigt databeskyttelsesinspektorat. I det seneste år er der gjort få synlige fremskridt med hensyn til håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder, der fortsat giver anledning til alvorlig bekymring. På området for *told og beskatning* er der taget opmuntrende skridt til at styrke de administrative strukturer, og disse bestræbelser bør videreføres.

På *landbrugsområdet* er der i det seneste år taget skridt både med hensyn til tilpasning og styrkelse af forvaltningen, men samlet er der kun gjort begrænsede fremskridt, og forberedelserne til integrationen af Letlands landbrugssektor i Fællesskabet er stadig i en tidlig fase. For så vidt angår *transport* fortsatte fremskridtene sidste år med hensyn til tilpasning af bestemmelser og navnlig også vedrørende styrkelse af forvaltningen, bl.a. ved oprettelse af en uafhængig undersøgelsesmyndighed for civile flyulykker og ved omstrukturering af de myndigheder, der er ansvarlige for søfartssikkerhed, hvor der fortsat skal gøres en indsats for at opnå konkrete resultater. På *miljøområdet* er der gjort yderligere fremskridt med vedtagelsen af lovgivning, navnlig med hensyn til miljøoplysning, naturbeskyttelse, affaldsbehandling og genetisk modificerede organismer, og der blev også gjort en vis indsats for at styrke forvaltningen. Der skal imidlertid stadig gøres meget arbejde. Der blev også gjort gode fremskridt med hensyn til at tilpasse lovgivningen på området for *forbruger- og sundhedsbeskyttelse*.

For så vidt angår *retlige og indre anliggender* blev der opnået fremskridt med hensyn til visumbestemmelser og modernisering af lovhåndhævelsesorganer. Letland udfoldede også betydelige bestræbelser med hensyn til grænsekontrol i det forløbne år, og disse bestræbelser bør videreføres. Tilpasningen bør fuldføres for indvandring og asyl, og Letland mangler stadig at tilslutte sig flere internationale konventioner. Det vil også være nødvendigt med væsentlige yderligere skridt for at sikre, at alle bestemmelser håndhæves fuldt ud. På området for *finanskontrol* har Letland gjort en særlig indsats i det forløbne år, navnlig vedrørende intern finanskontrol, for hvilken de administrative strukturer også er blevet styrket. Indsatsen bør videreføres, navnlig på området for kontrolmekanismerne for førtiltrædelsesmidlerne.

På visse områder har fremskridtene med hensyn til tilpasning været langsommere. Disse omfatter *fri bevægelighed for personer* samt *telekommunikation og informationsteknologier*, hvor de fleste af regelværkets krav endnu ikke er gennemført. For så vidt angår *socialpolitik og beskæftigelse* blev der gjort en vis indsats, men central lovgivning er endnu ikke vedtaget. Med hensyn til *regionalpolitik* vil Letland stadig skulle øge forberedelserne af tiltrædelsen af EU.

Letland har allerede haft forholdsvis vellykkede resultater med hensyn til at opbygge sin forvaltning på nogle få af regelværkets områder. Disse omfatter det indre marked, hvor f.eks. de institutioner, der er ansvarlige for banksektoren, konkurrencepolitikken og statsstøtte, allerede har gjort vigtige indledende erfaringer. I de fleste sektorer ligger der dog vigtige udfordringer forude. På områder såsom landbrug, miljø, socialpolitik, retlige og indre anliggender samt regionalpolitik kan de ansvarlige lettiske myndigheder endnu ikke forvalte regelværket tilfredsstillende. Generelt vil den lettiske forvaltning fortsat skulle styrkes på alle områder sideløbende med og som supplement til den generelle reformproces for den offentlige forvaltning.

I det seneste år er Letland begyndt at behandle næsten alle de relevante kortfristede prioriteter i tiltrædelsespactens fra 1999 og har i de fleste tilfælde allerede opnået en vis grad af succes. Dette omfatter især vedtagelse af flere centrale love om det indre marked og af rammelovgivning i miljøsektoren samt arbejde på moderniseringen af skatte- og toldforvaltningerne, bestræbelser vedrørende søfartssikkerhed og modernisering af grænsestederne. Arbejdet med alle kortsigtede prioriteter bør nu fortsætte, så de kan opfyldes så hurtigt som muligt. Indsatsen bør først og fremmest rettes mod de områder af de kortsigtede prioriteter, hvor der hidtil ikke er sket mærkbare fremskridt. Bortset fra nogle få specifikke aspekter vedrørende det indre marked omfatter dette f.eks. prioriteter vedrørende beskæftigelse og sociale anliggender samt retlige og indre anliggender.

Letland er allerede begyndt at arbejde hen imod at opfylde nogle af de mellemfristede prioriteter i tiltrædelsespactens fra 1999, herunder prioriteter på området for audiovisuel politik, forbrugerbeskyttelse, energi og transport.

Litauen

Litauen opfylder fortsat Københavnskriterierne i politisk henseende.

For så vidt angår reformer af den offentlige forvaltning har Litauen i overensstemmelse med den relevante mellemfristede prioritet i tiltrædelsespactens gjort fremskridt med hensyn til at gennemføre lovgivningen

om den offentlige forvaltning og embedsværket. Ved fortsættelsen af denne reform skal yderligere spørgsmål behandles, nemlig lønniveauet, efteruddannelse og forbedret koordinering mellem ministerierne.

Der er sket betydelige fremskridt med reformen af retsvæsenet med vedtagelsen af civilloven og straffeloven. Denne reform skal fuldføres gennem vedtagelse og gennemførelse af ny lovgivning på civil- og straffeprocess området, hvilket bl.a. bør bidrage til en hurtigere domstolsbehandling. Bestræbelserne vedrørende reformer af retsvæsenet skal fremskyndes, navnlig med hensyn til uddannelse af dommere og anklagere, besættelse af alle ledige stillinger og forbedring af domstolens funktion, navnlig de administrative domstole.

For så vidt angår kampen mod korruption skal de vigtige foranstaltninger, der allerede er truffet, suppleres med vedtagelsen af en national strategi for bekæmpelse af korruption. Håndhævelsen skal forbedres væsentligt ved at styrke de relevante organer og sikre, at de koordinerer deres arbejde effektivt.

Litauen kan anses for at være en fungerende markedsøkonomi og skulle kunne klare konkurrencepresset og markedskræfterne i Unionen på mellemlang sigt, forudsat at landet fortsætter med at gennemføre det igangværende strukturreformprogram og gennemfører yderligere nødvendige reformer.

Litauen har bevaret den makroøkonomiske stabilitet og har reduceret de finansielle og eksterne ubalancer og statens indblanding. De beskyttelsesforanstaltninger, som blev indført efter krisen i Rusland, er stort set blevet ophævet. Der er sket betydelige fremskridt med privatiseringen af banksektoren. Der er også gjort fremskridt med vedtagelsen af vigtige love med henblik på omstrukturering og liberalisering af energimarkedet. Tilbagegivelsen af jord er næsten afsluttet.

Der er imidlertid behov for at bevare finansdisciplinen og holde underskuddet på de løbende poster under kontrol. De offentlige finansers bæredygtighed på mellemlang sigt er endnu ikke sikret. Konkursprocedurerne fungerer stadig ikke ordentligt. Den fysiske og menneskelige kapital skal udvikles yderligere, og finanssektoren er fortsat svag. Der er plads til yderligere handelsintegration med EU.

Myndighederne vil skulle vedtage ændringerne af konkurs- og omstrukturingslovene og skal derefter sikre, at de håndhæves effektivt. Finansdisciplinen må opretholdes, og de offentlige finansers bæredygtighed på mellemlang sigt skal sikres. Den planlagte pensionsreform må nu gå ind i gennemførelsesfasen. Reformerne vedrørende forbedring af finanssektoren skal afsluttes, så moderniseringen af produktionskapaciteten kan fremmes. Arbejdsmarkedet skal gøres mere fleksibelt.

Litauen har samlet set gjort betydelige fremskridt med hensyn til gennemførelse og, i mindre grad, anvendelse af regelværket. Der er behov for yderligere fremskridt, navnlig på områder såsom beskatning, landbrug, regionalpolitik og finanskontrol. Styrkelsen af den administrative kapacitet, der delvis har været hæmmet af budgetmæssige begrænsninger, bør fortsætte på en vedvarende og mere sammenhængende måde.

Med hensyn til det *indre marked* har Litauen gjort fremskridt, navnlig vedrørende *fri bevægelighed for varer* (standardisering og markedstilsyn), selv om vedtagelsen af europæiske harmoniserede standarder bør fremskyndes. Gennemførelsen af lovgivningen om *offentlige indkøb* er fortsat, men der bør ske en yderligere styrkelse af den administrative kapacitet og uafhængigheden hos kontoret for offentlige indkøb. Der har været betydelige fremskridt på *konkurrenceområdet* med vedtagelse af statsstøtteleven, men der skal fortsat sikres en effektiv håndhævelse og styrkelse af de relevante administrative strukturer. Der er noteret yderligere fremskridt i retning af en total tilpasning på området for *fri bevægelighed for kapital*, men nogle tilbageværende begrænsninger skal ophæves. Tilpasningen vedrørende intellektuelle ejendomsrettigheder er skredet frem; håndhævelsen er imidlertid stadig meget ringe. Der er gjort fremskridt med hensyn til at styrke den administrative kapacitet på *beskatningsområdet*, men der kan kun meldes om meget begrænsede fremskridt med hensyn til tilpasning. Litauen har gjort fremskridt på *toldområdet*. Der er imidlertid behov for en yderligere indsats med hensyn til gennemførelse og administrativ kapacitet.

Der er sket betydelige fremskridt med hensyn til en tilpasning til regelværket for *det audiovisuelle område*. Der er sket en udvikling i *telekommunikationssektoren* med beslutningen om at etablere en uafhængig tilsynsmyndighed. Denne myndighed vil skulle være fuldt funktionsdygtig.

Litauen har gjort visse fremskridt med hensyn til at etablere det retlige og administrative fundament med henblik på at forberede deltagelsen i *den fælles landbrugspolitik*, men der er stadig behov for store fremskridt med hensyn til tilpasning og administrativ kapacitet. Tilpasningen vedrørende dyre- og plantesundhedsmæssige anliggender er fortsat, og veterinærforvaltningen er blevet reorganiseret. Litauen er begyndt at tilpasse sin lovgivning til regelværket med hensyn til forvaltning af *fiskeriressourcer* og har delvist strømlinet den relevante institutionelle struktur. De retlige rammer for markedsregulering og strukturstøtte skal udvikles.

Litauen er vedblevet med at gøre fremskridt på *miljøområdet* og har nu gennemført en rimelig grad af tilpasning, skønt der stadig er store forskelle mellem forskellige sektorer. På grund af de store nødvendige investeringer giver anvendelsen af reglerne stadig anledning til alvorlig bekymring, navnlig vedrørende vand, affald og industriforurening samt risikostyring.

På *transportområdet* er Litauen fortsat med at tilpasse sin lovgivning og har gjort betydelige fremskridt, navnlig på området for vejtransportsikkerhed, lufttransport og søfartssikkerhed. En gennemførelse vil imidlertid stadig kræve betydelige ressourcer. For så vidt angår *energisektoren* har Litauen gjort betydelige fremskridt med hensyn til at gennemføre den nationale energistrategi, navnlig gennem vedtagelse af loven om nedlukning af reaktor 1 i Ignalina-kernekraftværket og andre vigtige love; dette giver et grundlag for omstrukturering af sektoren og liberalisering af markedet.

Der er gjort visse fremskridt med gennemførelsen og anvendelsen af regelværket for *det sociale område*, navnlig med hensyn til sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen. Der er behov for en yderligere indsats for så vidt angår arbejdsmarkedslovgivning og dialogen mellem arbejdsmarkedets parter. Gennemførelse og håndhævelse giver stadig anledning til bekymring. Den aktive rolle, der spilles af ombudsmanden for lige

muligheder, skal bemærkes. På området for *industripolitik* har Litauen yderligere udviklet de politiske og retlige rammer for en dybtgående omstrukturering af landets industri. Indsatsen har imidlertid været rettet mod konceptuelle aspekter, og der er ikke sket meget med hensyn til gennemførelse. Den nye lovgivning om konkurser og virksomhedsomstrukturering er stadig ikke vedtaget.

På området for *regionalpolitik* er der gjort fremskridt vedrørende etablering af de retlige rammer, selv om der er alvorlige svagheder med hensyn til den administrative kapacitet. Trods betydelige bestræbelser er *finanskontrollen* i Litauen endnu ikke i overensstemmelse med internationalt accepteret praksis, navnlig vedrørende intern revision. Der er gjort fremskridt med hensyn til reformen af *budgetsystemet*, og disse bestræbelser skal videreføres.

Der er gjort fremskridt inden for de fleste områder i forbindelse med *retlige og indre anliggender*, både med hensyn til tilpasning af lovgivningen og den administrative kapacitet. En generel og alvorlig svaghed på de fleste områder i forbindelse med retlige og indre anliggender er imidlertid den manglende evne til at sikre en effektiv koordination mellem relevante institutioner og organer.

Efterhånden som der gøres fremskridt med tilpasningen af Litauens lovgivning, skal opmærksomheden i stigende grad rettes mod at styrke den administrative kapacitet, så der sikres en effektiv gennemførelse og håndhævelse af regelværket. Der er udfoldet visse bestræbelser i denne forbindelse. Særlig er visse eksisterende institutioner blevet reformeret, såsom veterinær- og markedstilsynsorganer, og der er fastlagt et retsgrundlag for oprettelse af nye institutioner, f.eks. forbrugerbeskyttelsesrådet. De budgetmæssige begrænsninger, som Litauen har været ude for i rapporteringsperioden, har imidlertid indskrænket nye institutioners evne til at fungere effektivt samt hæmmet den nødvendige styrkelse af eksisterende strukturer.

Samlet set har Litauen gjort tilfredsstillende fremskridt med hensyn til at opfylde tiltrædelsespartnerskabets kortfristede prioriteter, især for så vidt angår økonomiske reformer. På nogle områder, som f.eks. landbrug, beskatning og administrativ kapacitet (herunder forvaltning af og kontrol med EU-midler), er der dog stadig behov for yderligere fremskridt. Litauen er allerede begyndt at behandle en række af tiltrædelsespartnerskabets mellemfristede prioriteter.

Malta

Malta opfylder fortsat de politiske kriterier, der blev fastsat i København. Maltas institutioner er demokratiske og velfungerende, og der er ingen særlige problemer på menneskerettighedsområdet. Kravene til grundlæggende borgerlige og politiske rettigheder er stadig opfyldt. Den generelle situation er tilfredsstillende, såvel i økonomisk, social som kulturel henseende.

Det er dog et problem, at et større antal civilretlige sager stadig afventer behandling ved domstolene. Landet bør fortsat arbejde på en mere effektiv gennemførelse af flygtninge- og ligestillingspolitikken og reformen af den offentlige administration.

Malta har en velfungerende markedsøkonomi og forventes at kunne klare konkurrencepresset og markedskræfternes frie spil i Den Europæiske Union.

Landets økonomi begynder at vise de første tegn på en kraftigere makroøkonomisk aktivitet. Statens flerårige budgetplanlægning har allerede bevirket et første fald i det offentlige underskud. Der er gjort fremskridt med hensyn til tilrettelæggelsen af omstrukturings- og privatiseringsprogrammer og igangsættertiltag.

Statens underskud er dog stadig meget højt; det må reduceres yderligere, hvis det makroøkonomiske miljø skal forbedres. Priskontrollen er endnu ikke helt afskaffet, og dette medfører en fordrejning af de relative priser samt en ineffektiv ressourceallokering. Staten har stadig for stor indflydelse på flere dele af økonomien. Omstrukturen af offentlige værker og tabsgivende offentligt ejede virksomheder trækker ud.

Myndighederne må sørge for at få afsluttet konsolideringen af de offentlige finanser - og herunder også reformen af socialvæsenet - hvis man skal opnå et holdbart budget på længere sigt. De markedsfordrejende elementer må fjernes, og man må gå i gang med at føre den planlagte strukturreform ud i livet. Statens indflydelse på økonomien må neddrøles yderligere; med henblik herpå må man færdiggøre planerne for liberalisering af handels- og kapitalområdet, sænke statsstøtten endnu mere, stimulere til mere konkurrence inden for en række forskellige sektorer, og føre statens privatiseringsplaner ud i livet.

Siden forrige rapport er der blevet sat gang i arbejdet på at tilpasse lovgivningen til Fællesskabets regelværk, og der er gjort fremskridt på de fleste områder, omend ikke i samme omfang på alle. Landet har også sat gang i arbejdet på at styrke administrationens kapacitet til at varetage opgaverne i forbindelse med tiltrædelsen, og de første resultater heraf begynder at vise sig.

Der er gjort et vist fremskridt med hensyn til overtagelsen af regelværkets bestemmelser for det indre marked. Der har været god fremgang med hensyn til tilpasning af lovgivningen til Fællesskabets regelværk for så vidt angår industriel og intellektuel ejendomsret, og Maltas lovgivning er nu tæt på fuldstændig overensstemmelse for så vidt angår selskabslovgivningen. Landet har vedtaget en ny lov om standardisering, men der kræves endnu en indsats, inden lovgivningen er bragt helt i overensstemmelse med den nye og globale metode og de sektorspecifikke direktiver er omsat i national lovgivning. Lovgivningen om offentlige indkøb må også justeres på visse punkter, inden den svarer til regelværket. På trods af visse fremskridt med hensyn til etablering af fri bevægelighed for kapital og tjenesteydelser, mangler der endnu meget, inden landets lovgivning stemmer overens med regelværket på disse felter. Hvad angår fri bevægelighed for personer, må der gøres endnu en kraftig indsats for at sikre, at alle bestemmelser i Maltas lovgivning stemmer overens med Fællesskabets regler. På konkurrenceområdet må der gøres en større indsats for at etablere et ordentligt kontrolsystem for statsstøtte.

Der er offentliggjort to hvidbøger om industriudvikling og privatisering, og oprettet et institut til fremme af små virksomheder; dette har givet bedre rammer for udarbejdelse af en politik for industrien og de små og mellemstore virksomheder. Gennemførelsen af privatiseringsprogrammet trækker imidlertid i langdrag.

Landet har gjort fremskridt inden for socialpolitikken, men det er påkrævet med et yderligere tilpansningsarbejde på dette felt, ikke mindst hvad angår arbejdsmarkedslovgivningen samt sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen.

På skatteområdet kan det nævnes, at der med genindførelsen af moms er skabt grundlag for en tilpasning af skattelovgivningen. Der må imidlertid gøres endnu et stykke arbejde inden for moms og punktafgifter. Selv om der er arbejdet kraftigt på toldområdet, må der gøres endnu en indsats, både for i højere grad at tilpasse lovgivningen til Fællesskabets regelværk på området, og for at forbedre administrationens kapacitet til at håndhæve bestemmelserne.

Der er gjort gode fremskridt på telekommunikations-, kultur- og AV-området. Forudsat at arbejdet fortsættes, kan det forventes, at lovgivningen i løbet af ganske kort tid vil være bragt i overensstemmelse med Fællesskabets regelværk, efter vedtagelsen af sekundær lovgivning.

På statistikområdet fortsætter landets statistiske kontor, der allerede har gjort store fremskridt, arbejdet på at bringe sine metoder i overensstemmelse med EF's standarder. Hvad styringen af finanserne angår, har man nu skabt det fornødne institutionsgrundlag ved at styrke rigsrevisionen og gennemføre en reform af statens interne revisionssystem. Dette fremskridt bør underbygges med en passende personaleuddannelse.

Med hensyn til retsvæsen og indre anliggender er der gjort kraftige fremskridt, idet der bl.a. er vedtaget en ny asyllov. Der mangler endnu en del arbejde med hensyn til databeskyttelse, indvandring, visumpolitikken, samarbejde på retsområdet og styrkelsen af administrationens kapacitet.

Inden for landbrug, miljø og regionalpolitik er der kun sket meget lidt. Landet mangler stadig at overtage de meste af regelværkets mange bestemmelser på landbrugs- og miljøområdet. Specielt hvad angår miljøet mangler man endnu at opstille en overordnet politik for vedtagelse og gennemførelse af bestemmelserne i Fællesskabets regelværk på dette område. Inden for regionalpolitikken har Malta endnu ikke truffet skridt til at forberede sig på, hvordan strukturfondene skal administreres. Det er nødvendigt med en kraftig og højt prioriteret indsats på disse tre felter.

Det ser ud til, at Maltas administration har det fornødne personale, men der er stadig behov for en stor omstrukturering og mere personaleuddannelse, hvis landet skal kunne iværksætte regelværket på de enkelte områder. Man arbejder herpå. I løbet af det sidste år er der sket en kraftig forbedring af administrationens kapacitet inden for statistik og finanskontrol. Med henblik på at forbedre landbrugsadministrationen og styrke skatte- og toldadministrationen har man igangsat forskellige store projekter, bl.a. et integreret administrationskontrollsystem. Arbejdet på disse felter må videreføres.

Det gælder generelt, at Malta må sørge for en væsentlig styrkelse af kapaciteten til at administrere bl.a. markedsovervågning og -certificering, håndhævelsen af den intellektuelle og industrielle ejendomsret, og varetagelsen af søfart og sikkerhed til søs. Der kræves også en kraftig indsats inden for miljø og regionalpolitik. Med hensyn til retsvæsen og indre anliggender bør man forbedre administrationens kapacitet til at behandle asylsager og til at varetage samarbejdet på politi- og domstolsområdet. Det bør sikres, at det nyoprettede statsstøttetilsyn og tilsynsmyndigheden for telekommunikation fungerer efter hensigten.

De fleste af de punkter, der i henhold til tiltrædelsespartnerskabet skulle tages op til behandling først, er helt eller delvist blevet bragt i orden. Der er navnlig gjort fremskridt inden for industripolitik og inden for retsvæsen og indre anliggender. Det er påkrævet med en yderligere indsats på statsstøtte- og miljøområdet.

Malta er allerede gået i gang med at tage fat på flere af de punkter, der skal løses på mellemlangt sigt.

Polen

Polen opfylder fortsat de politiske kriterier, der blev fastsat i København.

Polen har taget de første skridt til en reform af retsvæsenet og er gået i gang med at søge at afvikle de værste flaskehalse på de felter, hvor man sidste år påpegede, at en indsats var nødvendig. Foranstaltninger på disse felter er vigtige, da eksistensen af et effektivt retsvæsen er et nødvendigt element i gennemførelsen og håndhævelsen af Fællesskabets regelværk. På samme måde har man taget de første skridt til bekæmpelse af korrupsionen, men det er påkrævet med en yderligere indsats, idet der bl.a. må vedtages den fornødne lovgivning. Udviklingen har været mindre markant med hensyn til ligestillingsproblematikken.

Det er nødvendigt at gå videre med og intensivere indsatsen på disse felter, hvis man skal være sikker på, at alle foranstaltninger er vedtaget inden tiltrædelsen. Dette gælder navnlig for reformen af retsvæsenet, hvor de punkter, der blev prioriteret på mellemlangt sigt i tiltrædelsespartnerskabet, endnu ikke er bragt i orden.

Polen har en velfungerende markedsøkonomi og forventes på kort sigt at kunne klare konkurrencepresset og markedskræfternes frie spil i Den Europæiske Union, forudsat at landet fuldfører den igangværende reform.

Landet har formået at opretholde en passende makroøkonomisk stabilitet, og dets vækstresultater har igen været imponerende. Privatiseringen forløber med opmuntrende fart, og man har videreført omstruktureringen inden for følsomme sektorer såsom kul- og forsvarsindustrien.

På en række punkter må der dog konstateres en vis økonomisk skævhed: inflationen er høj, og underskuddet på betalingsbalancens løbende poster er forværret i en sådan grad at det er et spørgsmål om situationen er holdbar. Det er stadig en udfordring at sikre den budgetpolitiske holdbarhed. Der er forsinkelser i privatiseringen af stålsektoren og i omstruktureringen af landbruget. Store del af den statsejede virksomhedssektor mangler stadig at blive omstruktureret.

Der er brug for både makroøkonomiske og strukturpolitiske foranstaltninger. Der må ske en budgetmæssig tilpasning og bestræbelserne på at sikre de offentlige finansers holdbarhed må fortsættes. Man mangler endnu at gennemføre forskellige reformer til forbedring af markedets funktion, således bør konkursprocedurerne forbedres, og man må afslutte arbejdet med at fastsætte lovgivnings- og tilsynsrammer for finansinstitutioner uden for banksektoren. Der må stadig træffes foranstaltninger til at forbedre landets infrastrukturer og arbejdsmarkedets respons på ændringerne i de økonomiske forhold.

De tiltag, der er truffet siden debatten i parlamentet om europæisk integration i februar, og herunder oprettelsen af et parlamentsudvalg for EU-lovgivning, begynder allerede at bære frugt i form af en hurtigere vedtagelse af regelværket, end hvad der var tilfældet i foregående rapportperiode. Selvom der allerede er gjort meget for at sætte skub i tingene, må dette arbejde intensiveres yderligere, og lovgivningsrytmen bør fremskyndes. Behovet for en yderligere indsats gør sig især gældende i forbindelse med arbejdet på at forbedre administrationens kapacitet til at iværksætte regelværket. Der er gjort et vist fremskridt i denne henseende, bl.a. hvad angår den konkrete gennemførelse af lovgivningen på statsforvaltningsområdet, men gennemførelsen holder ikke trit med lovgivningsarbejdet.

Set i forhold til 1999-rapporten har der været fremgang med hensyn til vedtagelse af love på centrale områder af Fællesskabets regelværk såsom markedsforhold, standardisering, certificering og statsstøtte. I disse tilfælde har man vedtaget den fornødne rammelovgivning. Vægten må nu lægges på den sekundære lovgivning, der kræves for at gennemføre regelværket på disse felter, samt den hertil fornødne administrationskapacitet. Det er en velkommen udvikling, at der er vedtaget en ny lov om intellektuel ejendomsret; derimod er loven om industriel ejendomsret stadig ikke vedtaget på grund af forskellige vanskeligheder. Der har også været fremgang i lovgivningsarbejdet vedrørende forbrugerbeskyttelse. Det er stadig nødvendigt at styrke tilsynsinstansernes kapacitet og kompetence og at informere bedre om de nye love.

Med hensyn til fri bevægelighed for varer og tjenesteydelser har Polen tidligere udvist fine resultater, men der har kun været beskedent fremgang i løbet af rapportperioden. Også inden for offentlige indkøb og fri bevægelse for personer er der et presserende behov for en hurtig indsats hvis Polen skal integreres i det indre marked uden problemer.

Der har været nogen fremgang inden for industripolitikken, i første række inden for automobilsektoren, men mangelen på konkrete fremskridt inden for omstruktureringen af stålsektoren giver anledning til bekymring.

Inden for landbruget har der været fremgang med udarbejdelsen af en plan for udvikling af landdistrikterne, men der er endnu ikke opstillet nogen klar, helhedsorienteret, fuldt budgetlagt planlægning for denne sektor. Sammenfattet må det konstateres, at Polen endnu ikke har iværksat de gennemgribende omlægninger, der kræves inden for landbrug og fiskeri i henseende til politik, regelværk og strukturer, og at lovgivningsarbejdet er forsinket inden for begge disse sektorer.

På miljøområdet er der kun gjort små fremskridt i vedtagelsen af love på trods af, at der er lagt et stort arbejde i udarbejdelsen af lovudkast; det samme er tilfældet inden for energi- og transportsektoren. Rammelovgivningen er ikke omsat i national lovgivning. Inden for disse tre sektorer kræves der endnu en indsats til forbedring af administrationens kapacitet.

Der har været væsentlig fremgang inden for regionalpolitikken; der må dog oprettes instanser til gennemførelse af den nationale udviklingsplan og bestemmelserne på NUTS-området. På det sociale område er der kun gennemført et beskedent arbejde, og spørgsmålet om håndhævelsen af lovgivningen giver stadig anledning til bekymring, i særlig grad med hensyn til arbejdsmarkedets institutioner.

Der kan konstateres en vis fremgang med hensyn til retsvæsen og indre anliggender, i første række inden for grænsebevogtning og -kontrol, idet der nu er fastlagt en helhedsstrategi på området. Gennemførelsen heraf vil kræve en stor indsats og god koordination mellem de berørte instanser. Der arbejdes kraftigt på at forbedre retsvæsenets effektivitet, og dette arbejde må videreføres. Overensstemmelsen er mangelfuld på visse områder, og det er påkrævet med en kraftig forbedring af retshåndhævelsen, og i første række politiets bekæmpelse af organiseret kriminalitet. Både hvad angår overtagelsen af regelværket på toldområdet og med hensyn til tilvejebringelsen af en effektiv implementeringskapacitet er det nødvendigt med en kraftig indsats; det samme gælder finanskontrollen.

Polen har gjort store fremskridt i tilpasningen af sin lovgivning, men landet må gøre endnu en indsats for at tilpasse og styrke de instanser, som bliver nødvendige efter tiltrædelsen. Dette gælder ikke blot den centrale og regionale administrations kapacitet - omend dette klart er det primære krav - men også andre involverede parter, virksomhedsledere, NGO'er samt befolkningen generelt, dvs. alle der er involveret i gennemførelsen af regelværket i bredeste forstand. Inden for den statslige og offentlige forvaltning må der gøres en specifik og kraftig indsats for at gøre hele den polske administration mere stabil, mere uafhængig og mere effektiv.

Dette afspejles i det omfang, hvori de kortfristede prioriteringsopgaver i tiltrædelsespartnerskabet er blevet løst. Der har været fremgang med hensyn til de regelværkbaserede elementer, bl.a. inden for certificering og statsstøtte, men der må fortsat gøres en indsats for at styrke landets kapacitet for så vidt angår beskyttelse af den intellektuelle ejendomsret, certificering, statsstøtte, landbrugs- og regionalpolitik, socialvæsen, toldvæsen, samt retsvæsen og indre anliggender.

Polen er allerede gået i gang med at tage fat på visse mellemfristede prioriteringsopgaver i tiltrædelsespartnerskabet.

Rumænien

Rumænien opfylder fortsat de politiske kriterier der blev fastsat i København.

Regeringen har vist politisk vilje til at finde en løsning på problemerne med institutionsbørn, og der er gjort fremskridt. Ansvaret for institutionerne er overført til de lokale myndigheder, man har vedtaget en national strategi for strukturreform, og der er afsat de nødvendige budgetmidler. Rumænien kan derfor siges at have opfyldt de kortfristede prioriteringer i tiltrædelsespartnerskabet fra 1999. Kommissionen vil imidlertid fortsat følge situationen nøje for at sikre, at denne positive politiske udvikling munder ud i en omfattende reform og en forbedring af de faktiske levevilkår i de pågældende institutioner.

Hvad angår behandlingen af sigøjnerne, giver den omfattende fortsatte diskriminering anledning til alvorlig bekymring. Tiltrædelsespartnerskabets kortfristede prioriteringer er stadig ikke opfyldt (der skal udarbejdes en national strategi for sigøjnerne, og der skal afsættes tilstrækkelige økonomiske midler til mindretalsprogrammer), og fremskridtene er begrænset til programmer, der tager sigte på at forbedre adgangen til uddannelse.

Der kan konstateres stadige forbedringer i retsvæsenet - selv om reformprocessen skal fortsættes og konsolideres i overensstemmelse med tiltrædelsespartnerskabets

kortfristede prioriteringer. Der skal gøres yderligere fremskridt med hensyn til demilitarisering af politiet og andre organer, der er underlagt Indenrigsministeriet (en mellemfristet prioritering i tiltrædelsesparkerskabet).

Rumænien har veludviklede demokratiske institutioner, men beslutningsprocessen er fortsat svagt funderet. Trods de initiativer, der er truffet i løbet af det sidste år, har regeringen valgt at lovgive ved hjælp af dekretter, og der bør ske markante forbedringer af konsultationsprocessen i forbindelse med lovforslag.

Hvad den administrative kapacitet angår, har Rumænien opfyldt tiltrædelsesparkerskabets kortfristede prioriteringer, idet landet har vedtaget en lov om statsforvaltningen og oprettet et statsforvaltningsorgan. På grundlag heraf bør der udarbejdes et omfattende reformprogram for den offentlige administration. Især bør man være meget opmærksom på at sikre, at de decentraliserede ansvarsområder får stillet tilstrækkelige økonomiske og menneskelige ressourcer til rådighed på lokalt plan. Der er ikke gjort store fremskridt med at begrænse korrupsionen, og koordineringen mellem de forskellige initiativer til bekæmpelse af korrupsionen, der er blevet iværksat, bør forbedres.

Rumænien kan ikke betragtes som en velfungerende markedsøkonomi, og landet er ikke i stand til klare det konkurrencemæssige pres og hamle op med markeds kræfterne i EU på mellemlang sigt. Landet har ikke markant forbedret sine økonomiske fremtidsudsigter.

Rumænien har gjort nogle fremskridt med hensyn til makroøkonomisk stabilisering; der er kommet gang i væksten igen, og eksporten er øget. Rumænien har vedtaget økonomiske programmer og strategier efter aftale med de internationale finansielle institutioner og EU. Den brede politiske konsensus om den økonomiske strategi på mellemlang sigt viser, at der er en klar bevidsthed om behovet for økonomiske reformer.

Der er imidlertid alvorlige vanskeligheder med at føre disse aftaler ud i livet og med at nå frem til beslutninger om centrale reformer på mellemlang sigt. Det skrøbelige makroøkonomiske miljø, de usikre retlige og institutionelle rammer samt den lidt svingende reformvilje er fortsat en hindring for den økonomiske udvikling. Mange af de institutioner, der er påkrævet for at sikre en velfungerende markedsøkonomi, findes enten ikke eller er for svage til at gøre en effektiv indsats. Utilstrækkelige reformer og en stadig større sort økonomi har svækket resultaterne af den makroøkonomiske stabilisering. Det forhold, at der ikke findes et sundt og velfungerende finansielt system, er en hæmsko for den økonomiske aktivitet. En meget stor del af virksomhedssektoren mangler endnu at gå i gang med en omstrukturering eller har endnu ikke afsluttet den. Der har været et fortsat fald i investeringerne, hvilket har forsinket den nødvendige modernisering på udbudssiden i økonomien.

Der er et påtrængende behov for en omfattende og veltilrettelagt gennemførelse af de programmer, der er aftalt med de internationale institutioner og af de foranstaltninger, der skal træffes for at opfylde målsætningerne i den økonomiske strategi på mellemlang sigt. En forbedring af den finansielle disciplin bør prioriteres, ligesom der bør skabes et mere gennemsigtigt og erhvervsvenligt miljø. Det er påtrængende nødvendigt at få sat skub i privatiseringen af større virksomheder og

omstruktureringen, ligesom der skal gennemføres reformer af den sociale sikring og sundhedsvæsenet, hvis man skal sikre stabiliteten i de offentlige finanser.

Rumænien har fortsat gjort fremskridt med vedtagelsen af regelværket - selv om resultaterne i løbet af det sidste år har været blandede. I nogle sektorer er man kommet langt både med gennemførelsen af regelværket i national lovgivning og med at få skabt de nødvendige administrative strukturer. Samtidig giver de manglende fremskridt inden for visse centrale områder anledning til bekymring.

De områder, hvor der kan konstateres en positiv udvikling, omfatter *selskabslovgivning* og *konkurrence*, hvor Rumænien har opnået en høj grad af forenelighed mellem national lovgivning og regelværket. Rumænien har også gjort betydelige fremskridt med gennemførelsen i national lovgivning af regelværket på *transportområdet* i løbet af det sidste år (selv om spørgsmålene om skatteharmonisering inden for vejtransport og sikkerhed til søs stadig mangler en løsning). Der er gjort fremskridt med gennemførelsen i national lovgivning af regelværket på *det statistiske område*, selv om den statistiske dækning for en række områder stadig kan forbedres betydeligt.

Med hensyn til *lovgivningen om det indre marked* er der gjort fremskridt inden for offentlige indkøb, og der har været en positiv udvikling i forbindelse med forenkling af udstedelsen af arbejdstilladelser til EU-borgere og vedtagelsen af den nye lov om social sikring. Rumænien har også lempet på autorisationskravene til kapitalimport, og der er gjort fremskridt med bekæmpelsen af hvidvaskning af penge. Den rumænske *moms* og de rumænske *punktafgifter* er stort set på linje med EU-principperne.

Trods disse positive præstationer er der mange områder, hvor der er behov for yderligere fremskridt. Hvad angår *det interne marked* mangler Rumænien stadig at udforme rammelovgivning om principperne i den nye og globale metode. En række kriser i banksektoren viser, at tilsynet med finanssektoren skal styrkes markant. Der skal gøres en yderligere indsats for at lempe på autorisationskravene til kapitaleksport og for at gennemføre regelværket om grænseoverskridende pengeoverførsler i national lovgivning. Den rumænske lovgivning om beskyttelse af persondata er stadig ikke tidssvarende, og der skal stadig foretages en omfattende harmonisering på området for direkte skatter.

På *landbrugsområdet* er der behov for en omfattende strukturreform. De betingelser, der ville muliggøre en gennemførelse af meget af EF-regelværket på landbrugsområdet, foreligger stadig ikke. Der er en akut mangel på administrativ kapacitet, og Landbrugsministeriet er enten ikke i stand til at udarbejde de nødvendige reformer eller til effektivt at gennemføre de dele af lovgivningen, der allerede er vedtaget. På det *socialpolitiske område* er der kun gjort små lovgivningsmæssige fremskridt i løbet af perioden, og der er behov for yderligere foranstaltninger med henblik på vedtagelse af et nyt regelsæt for arbejdsmarkedet, der skal forbedre beskyttelsen af arbejdstagernes rettigheder og udvide lovgivningen om sundhed og sikkerhed på arbejdspladsen. Der findes strukturer for dialog mellem arbejdsmarkedets parter, men de bør tilægges større betydning. På *miljøområdet* har Rumænien i modsætning til tidligere år gjort fremskridt med at forberede strategier for gennemførelse af regelværket i national ret, men der mangler stadig meget. Der bør udarbejdes specifikke omkostningsvurderinger og tilhørende finansielle planer for gennemførelse af regelværket på miljøområdet. Rumæniens *industripolitiske strategi*

er endnu ikke hverken markedsbaseret eller forudsigelig, og Rumænien mangler stadig at fastlægge en officiel industripolitik både på nationalt og sektoralt niveau. Inden for *telekommunikation* er der ikke gjort markante fremskridt med gennemførelse af regelværket, og der bør gøres en yderligere indsats for at få opstillet de regulatoriske rammer. Med hensyn til *rets- og indenrigsanliggender* er der truffet positive foranstaltninger hvad angår visumpolitik, grænseforvaltning og asyl. Ikke desto mindre mangler Rumænien stadig at vedtage eller ændre lovgivningen på en række vigtige områder (udlændinges status, statsgrænserne, politiets opbygning og statuten for politibetjente).

De rumænske myndigheder har endnu ikke opstillet omfattende politiske rammer for den interne *finanskontrol*. Der skal stadig opstilles retningslinjer for den præventive finanskontrol og interne revisionsfunktioner (dette er særlig vigtigt på lokalt niveau, hvor der er en svagt udbygget kapacitet til at forvalte og kontrollere offentlige midler). Det er stadig nødvendigt, at der gøres en betydelig indsats for at udvikle kontrolmekanismer for førtiltrædelsesmidler. De nationale *budgetprocedurer* er svagt funderet, og der bør ske en markant forbedring af programlægningen på mellemlang sigt.

I forbindelse hermed giver også de rumænske institutioners evne til effektivt at forvalte den øgede strøm af midler fra EU anledning til bekymring. Der bør opstilles et programorienteret budgetsystem, og den overordnede proces for budgetgennemførelsen bør styrkes. Rumænien bør også træffe foranstaltninger til at styrke de offentlige finanskontrollfunktioner ved at stille tilstrækkeligt med personale, uddannelse og udstyr til rådighed.

Kvaliteten af den rumænske administration er meget ujævn. En række ministerier er velfungerende og er bemandede med kvalificerede medarbejdere. Generelt er *den offentlige administrations kapacitet* til at gennemføre og forvalte regelværket meget begrænset og udgør en stor hæmsko i tiltrædelsesforberedelserne. Selv om der i Rumænien er en udbredt erkendelse af, at dette er et fundamentalt problem, har der været få fremskridt med at få skabt en administrativ kapacitet siden sidste periodiske beretning. Hovedkonklusionerne i beretningen fra 1999 - at der stadig mangler at blive oprettet visse centrale institutioner, at administrationen i mange sektorer (især landbrug og miljø) mangler den fornødne kompetence, og at der er behov for at sikre de regelfastsættende og tilsynsførende organers uafhængighed - gælder stadig.

Med hensyn til opfyldelsen af tiltrædelsespartnerskabets kortfristede prioriteringer har Rumænien gjort nogle fremskridt inden for *beskatning, told, transport og rets- og indenrigsanliggender* samt *styrkelse af den administrative og retlige kapacitet*. Inden for *landbruget, beskæftigelsen og sociale spørgsmål samt miljøet* er der ikke gjort markante fremskridt.

Rumænien er allerede begyndt at gå i gang med opfyldelsen af nogle af tiltrædelsespartnerskabets mellemfristede prioriteringer.

Slovakiet

Slovakiet opfylder fortsat de politiske kriterier for tiltrædelse, hvilket blev erkendt i den foregående beretning for første gang. Slovakiet har gjort yderligere fremskridt med konsolideringen af sit demokratiske system og med at få sine institutioner til at fungere normalt. Imidlertid er reformprocessen gået en smule i stå, til dels på grund af manglende enighed i den regerende koalition.

Der er truffet en række retlige skridt for at styrke domstolene. Imidlertid er centrale dele i reformen, især den forfatningsmæssige ændring med hensyn til udnævnelses- og prøveordningen, som blev fastsat som en kortfristet prioritering, endnu ikke blevet vedtaget. Derfor er der behov for en fortsat indsats for at sikre domstolenes uafhængighed.

Der er også registreret fremskridt i bekæmpelsen af kriminalitet og korruption, hovedsagelig ved at der er fastlagt en politik fra regeringens side, og ved at internationale forpligtelser er gennemført i national lovgivning. Gode hensigter og velgennemtænkte ideer bør følges op af konkret handling uden forsinkelser for at forbedre Slovakiets i øvrigt utilstrækkelige resultater i så henseende.

Der kan konstateres yderligere fremskridt med hensyn til at finde en løsning på problemerne med mindretal, men der er langt mellem fastlæggelse af en politik og gennemførelse i praksis. Der er derfor ikke i videre udstrækning opnået en mærkbar forbedring af sigøjnermindretallets situation, som især skulle ske ved at gennemføre konkrete foranstaltninger, som er en kortfristet prioritering i tiltrædelsespartnerskabet fra 1999. Der er behov for en øget indsats for at gennemføre lovgivningen i forskellige sektorer og styrke politiske tiltag og budgetmidler i overensstemmelse med tiltrædelsespartnerskabets mellemfristede prioriteringer.

Vedtagelsen om loven om statsadministrationen og forberedelserne til gennemførelsen af strategien for reformen af den offentlige administration, begge kortfristede prioriteringer i tiltrædelsespartnerskabet fra 1999, er blevet forsinket. Der bør gøres en helhjertet indsats for at opretholde tempoet på disse vigtige områder af reformprocessen.

Slovakiet kan betragtes som en velfungerende markedsøkonomi og skulle være i stand til at klare det konkurrencemæssige pres og markedskræfterne i EU på mellemlang sigt, forudsat at planerne om strukturreform gennemføres 100%, og at de resterende reformer omfattes af disse planer.

Den makroøkonomiske stabilitet er blevet genoprettet ved foranstaltninger, der skal mindske finansunderskuddet og underskuddet over for udlandet. De lovgivningsmæssige rammer for erhvervsaktiviteten er nu stort set på plads. Prisforvridninger fjernes, og man er gået i gang med privatiseringen af offentlige værker. Myndighederne gør gode fremskridt med omstruktureringen og privatiseringen af de statsejede banker.

Imidlertid skal fremskridtene med hensyn til den makroøkonomiske stabilisering konsolideres ved hjælp af en fortsat skønsom blanding af politiske instrumenter. Især er der risiko for, at budgetforslagene for 2001 udgør en trussel mod stabiliseringsresultaterne, og der er stadig ingen garanti for stabilitet på mellemlang sigt i de offentlige finanser. De igangværende strukturreformer skal afsluttes, og den

nye lovgivning skal gennemføres effektivt i praksis. Banktilsynet bør styrkes yderligere.

Det er nødvendigt, at myndighederne gennemfører de resterende reformer og fører privatiseringen i den finansielle sektor og i energisektoren ud i livet i overensstemmelse med planerne. En effektiv gennemførelse af de lovgivningsmæssige rammer og den administrative kapacitet bør prioriteres højt. De offentlige finanser bør holdes under kontrol på kort sigt og konsolideres på mellemlang sigt, specielt på områder som sundhed, pensioner og social sikring. Dette ville hjælpe med til at skabe plads til finansieringen af offentlige investeringer og til foranstaltninger, der tager sigte på at mindske forskellene på de regionale arbejdsmarkeder og fremme arbejdskraftens mobilitet.

Slovakiet har fortsat gjort betydelige fremskridt med at tilpasse lovgivningen til regelværket og har således forbedret sin evne til at påtage sig medlemskabets forpligtelser. Imidlertid har fremskridtene ikke været ensartede over en bred kam. Som allerede nævnt i sidste års periodiske beretning, er der fortsat en række områder, der halter bagud, såsom selskabslovgivning, landbrug, transport, regionalpolitik og koordinering af strukturinstrumenter, miljø og finanskontrol. Desuden er fremskridtene generelt mere tydelige på lovgivningsområdet, end når det drejer sig om en styrkelse af de institutioner, der er ansvarlige for gennemførelse og håndhævelse. Disse svagheder bør der gøres noget ved. Der bør afsættes passende ressourcer til dette formål.

Med hensyn til *lovgivningen om det indre marked* er der gjort betydelige fremskridt inden for offentlige indkøb, finansielle tjenesteydelser og kapitalbevægelser og med forberedelserne på at skabe grundlaget for en 100% tilpasning til den nye metode, herunder standardisering. Der er kun gjort få fremskridt med hensyn til personers frie bevægelighed, da der ikke er opstillet generelle rammer for anerkendelse af udenlandske erhvervskvalifikationer. Bortset fra en fortsat tilpasning ligger der nu en særlig udfordring i at skabe en tilstrækkelig god kapacitet til at få gennemført og håndhævet regelværket. På det selskabsretlige område har der ikke kunnet registreres nogen markante fremskridt med hensyn til tilpasningen, med regnskabslovgivningen som en delvis undtagelse. Der er behov for en yderligere helhjertet indsats, især med hensyn til varemærker og patenter samt bekæmpelse af piratkopiering og varemærkeforfalskning. På det konkurrencepolitiske område har de lovgivningsmæssige fremskridt især fundet sted inden for antitrust-lovgivningen, og der bør nu fokuseres på en korrekt anvendelse heraf. Selv om der har været nogle fremskridt på statsstøtteområdet, er det påkrævet med flere lovgivningsmæssige skridt, og det nyligt oprettede statsstøttetilsyn bør styrkes.

Der er også gjort mærkbare fremskridt på det *statistiske* område, og der bør fortsat gøres en indsats, især med hensyn til makroøkonomiske statistikker og harmonisering af regionale statistikker. Der er gjort betydelige fremskridt på det *industripolitiske område* gennem fortsat privatisering og omstrukturering. Man bør vie overholdelsen af EU's statsstøtteregler særlig opmærksomhed. Der er også gjort markante fremskridt, især på lovgivningsområdet, inden for *telekommunikation* og den *audiovisuelle sektor*. Nu må der til gengæld lægges vægt på en styrkelse af den administrative kapacitet. Selv om Slovakiet også har opnået gode fremskridt inden for *forbruger- og sundhedsbeskyttelse*, både med hensyn til sikkerhedsrelaterede

foranstaltninger og forbrugerbeskyttelse generelt, skal der stadig foretages en vis tilpasning, og det skal sikres, at der foretages en passende koordinering og styrkelse af de organer, der er involveret i markedsovervågningsaktiviteter.

Med hensyn til *samarbejde om rets- og indenrigsanliggender* er der gjort betydelige fremskridt, hovedsagelig med at få tilpasset visumpolitik og asyllovgivningen. Imidlertid er der behov for markante fremskridt på alle relevante områder af regelværket, med særlig vægt på migration, grænsekontrol og bekæmpelsen af kriminalitet.

Der er kun opnået begrænsede fremskridt inden for *landbrugssektoren*, hvor indsatsen har været koncentreret om forberedelserne af SAPARD-programmet. Trods de fremskridt, der er opnået inden for de seneste år, er der behov for en accelereret tilpasning og gennemførelse med særlig vægt på at få etableret et integreret administrations- og kontrolsystem, at få vedtaget specifikke markedsforordninger og fortsætte gennemførelsen af den veterinære og plantesundhedsmæssige lovgivning. På *transportområdet* er der gjort begrænsede fremskridt med hensyn til vejtransport og indenlandske vandveje. På de fleste af transportområderne, især jernbane- og vejtransport, er der imidlertid stadig et behov for en betydelig tilpasningsindsats og en styrkelse af de relevante administrative strukturer. Der er gjort visse begrænsede fremskridt i *energisektoren* og inden for *regionalpolitik og koordinering af strukturinstrumenterne*; Slovakiet mangler stadig at styrke sin tilpasningsindsats og styrke sin administrative kapacitet inden for disse sektorer. Der er gjort begrænsede fremskridt på *miljøområdet*, hvor det er nødvendigt at gøre en helhjertet indsats med henblik på tilpasning af lovgivningen, investeringer og gennemførelses- og håndhævelseskapaciteten. Hvad *told* angår havde Slovakiet allerede opnået en betydelig grad af tilpasning af lovgivningen, men landet har ikke gjort markante fremskridt i perioden. Det er stadig nødvendigt med yderligere bestræbelser for at fuldstændiggøre de lovgivningsmæssige rammer og for at sikre den rette gennemførelse af regelværket på toldområdet. Der er kun registreret få fremskridt hvad *finanskontrol* angår, så på dette område er det nødvendigt, at Slovakiet gør betydelige fremskridt, især ved at landet skaber de nødvendige offentlige interne finanskontrollfunktioner.

Med hensyn til *administrativ kapacitet* generelt har Slovakiet med få undtagelser gjort få fremskridt med hensyn til styrkelse af de relevante institutioner. Forsinkelser med vedtagelsen af reformen af den offentlige administration og gennemførelsen af loven om statsadministrationen bidrager yderligere til denne generelle svaghed.

Opfyldelsen af de kortfristede prioriteringer varierer fra sektor til sektor. Med hensyn til det indre marked har Slovakiet i vid udstrækning opfyldt de relevante prioriteringer. Mens de kortfristede prioriteringer til dels er opfyldt på det socialpolitiske og beskæftigelsesmæssige område, på energiområdet og hvad angår samarbejde om rets- og indenrigsanliggender, er de kun i begrænset omfang opfyldt på landbrugsområdet. Med hensyn til miljøet og styrkelse af den administrative og retlige kapacitet er de kortfristede prioriteringer i alt væsentligt ikke blevet opfyldt.

Slovakiet har taget de første skridt til at sørge for at opfylde en række mellemfristede prioriteringer.

Slovenien

Slovenien opfylder stadigvæk Københavnskriterierne på det politiske område.

Der er gjort fremskridt med hensyn til reformen af retsvæsenet, som er en af prioriteterne på mellemlang sigt i tiltrædelsespartnerskabet. Det er dog endnu for tidligt at vurdere, hvor effektivt de nye foranstaltninger kan reducere antallet af uafgjorte verserende retssager.

Reformen af den offentlige administration er et andet område, som kræver opmærksomhed. Der er kun gjort få fremskridt på dette område siden den sidste periodiske rapport, idet der endnu ikke er blevet vedtaget vigtige dele af lovgivningen, som skal danne grundlag for reformen. Området er en af de kortsigtede prioriteter i tiltrædelsespartnerskabet.

Tilbagegivelsen af ejendom er fortsat langsom, og der må gøres en yderligere indsats for at sætte tempoet op.

Slovenien kan betragtes som et land med en fungerende markedsøkonomi og skulle være i stand til at modstå konkurrencepresset og markeds kræfterne i EU i nær fremtid, hvis det færdiggør de reformer, der er i gang, og som skal øge konkurrencen i samfundet.

Den fortsatte makroøkonomiske stabilitet med finanspolitikken og handelsbalancen under kontrol har givet grundlag for stabil vækst. Der er taget visse skridt for at sikre, at pensionsreformen vil være bæredygtig på mellemlang sigt. De retlige og institutionelle rammer for markedsøkonomi er i vid udstrækning på plads.

Implementeringen af disse rammer kan dog forbedres. Endvidere har staten stadig betydelig indflydelse inden for visse områder af økonomien. Det er navnlig de statsejede bankers fortsatte dominans over finanssektoren, som holder udviklingen og konkurrencen tilbage. Det langsomme tempo i privatiseringen og de stive forretningsvilkår gør, at de udenlandske direkte investeringer ligger på et lavt niveau.

Hvis der gøres fremskridt med hensyn til at forbedre det økonomiske klima, og samtidig sker en fuldstændig og rettidig færdiggørelse af privatisering, strukturelle reformer og markedsliberalisering, vil det kunne tiltrække flere udenlandske investorer og give bedre vilkår for bæredygtig vækst fremover. På kort sigt er det nødvendigt igen at sætte gang i reformen af finanssektoren, hvor der er behov for at fremme konkurrence og fremskynde omstruktureringen af virksomheder. Fleksibiliteten på arbejdsmarkedet bør også forbedres. Sådanne foranstaltninger vil kunne fremme udvikling af virksomheder og gøre markedet mere effektivt.

Siden den sidste periodiske rapport *har Slovenien alt i alt gjort gode fremskridt med hensyn til overtagelse af regelværket*. Der er gjort betydelige fremskridt inden for nogle vigtige områder som f.eks. miljø, landbrug, varers fri bevægelighed, fri udveksling af tjenesteydelser samt energi. På disse områder er landet nået langt i forberedelserne til medlemsskabet. Der er dog kun gjort begrænsede fremskridt inden for andre områder, navnlig hvad angår fri bevægelighed for personer, telekommunikation og *regelværket* for det audiovisuelle område. Sloveniens administrative kapacitet er blevet styrket, men på nogle områder er der stadig behov for forbedringer.

Slovenien har gjort gode fremskridt siden sidste periodiske rapport med at vedtage lovgivning på nøgleområder inden for *regelværket* for det indre marked. Der er gjort betydelige fremskridt med at få etableret en lovramme for *varernes fri bevægelighed*, herunder offentlige indkøb, og Slovenien bør nu koncentrere sig om en rettidig og fuldstændig vedtagelse af den resterende lovgivning og en styrkelse af den administrative struktur. Der er også gjort betydelige fremskridt på området for *fri udveksling af tjenesteydelser*. Med vedtagelsen af forsikringsloven er en stor del af lovgivningsarbejdet på dette område nu færdiggjort. Lovrammen for *fri bevægelighed for kapital* er på plads, men Slovenien bør fortsætte med at fjerne de resterende administrative restriktioner for kapitalbevægelser. Der er kun gjort få fremskridt siden den sidste periodiske rapport på området for *fri bevægelighed for personer*, og det er nødvendigt med en yderligere indsats på lovgivningsområdet herfor. Lovrammen er også ganske fremskreden med hensyn til *selskabsloven*, men det er stadig nødvendigt med forbedringer, for eksempel inden for intellektuel og industriel ejendomsret.

Slovenien har færdiggjort den lovmæssige og institutionelle ramme for *konkurrencepolitik* med vedtagelsen af loven om statsstøttekontrol og sekundær ret samt med oprettelsen af en kommission til overvågning af statsstøtte, og bestræbelserne bør nu rettes mod at opnå gode resultater med håndhævelse af lovgivningen på dette område. Der er gjort solide fremskridt på *beskatningsområdet*, bortset fra at Slovenien mangler at opfylde sin forpligtelse til at lukke de afgiftsfrie butikker.

I *transportsektoren* har fremskridtene været ujævnt fordelt, og situationen er globalt set blandet, idet der er gjort gode fremskridt inden for transport på landjorden, hvorimod transporten til vands og i luften er præget af forsinkelser med hensyn til vedtagelse af central lovgivning i parlamentet. Slovenien har gjort gode fremskridt inden for det seneste år på *energiområdet*, idet der er oprettet et energiagentur og vedtaget en del central lovgivning.

Der er gjort meget få fremskridt inden for *telekommunikation* og på det *audiovisuelle* område. Loven om massemedier, der skal danne rammen for tilpasningen inden for den audiovisuelle sektor, mangler stadig at blive vedtaget. Telekommunikationsloven er endnu ikke blevet vedtaget, og tilsynsmyndigheden for telekommunikationssektoren mangler stadig at blive oprettet.

Der er gjort gode fremskridt inden for *landbrugssektoren*, især gennem vedtagelsen af landbrugsloven og oprettelsen af etagentur for landbrugsmarkeder og udvikling af landområder. Tilpasningen af lovgivningen på det plantesundhedsmæssige og veterinære område bør fortsætte. Slovenien er nået langt med vedtagelse af lovgivning for *miljøområdet*, og der bør nu fokuseres på den praktiske gennemførelse og håndhævelse.

Der er gjort gode fremskridt generelt de foregående år på området for *retlige og indre anliggender*, hvor lovrammen er blevet yderligere udviklet. Det er dog stadig nødvendigt med en indsats hvad angår grænsekontrol, og det er en af de prioriteter, der må tages fat på.

Generelt er Sloveniens *administrative kapacitet* til at gennemføre *regelværket* blevet bedre. Siden den sidste periodiske rapport er der gjort betydelige fremskridt med etablering af institutioner til overvågning og implementering inden for områderne

statsstøtte, energi og landbrug, samt adskillelse af institutioner, der varetager standardisering, akkreditering og certificering. For telekommunikation og databeskyttelse mangler der stadig at blive oprettet uafhængige reguleringsorganer. Der bør nu lægges vægt på at få styrket den administrative kapacitet inden for nogle særlige områder, som det lokale niveau i miljøsektoren, grænsekontrol, offentlige indkøb, forsikringstilsyn.

Slovenien har imødekommet et betydeligt antal af de kortsigtede prioriteter i tiltrædelsespartnerskabet, især på områderne for de økonomiske kriterier, transport, miljø, beskæftigelse og sociale anliggender. På andre områder er prioriteterne delvis blevet imødekommet. Slovenien er også allerede startet på at implementere en række af de mellemsigtede prioriteter.

Tyrkiet

En positiv udvikling siden den sidste periodiske rapport har været indledningen af en alsidig debat i det tyrkiske samfund om de politiske reformer, der er nødvendige for at blive medlem af EU. Der er i den forbindelse taget to vigtige initiativer: undertegnelsen af flere internationale menneskerettighedsinstrumenter og regeringens seneste vedtagelse af arbejdet i det særlige råd for koordinering af menneskerettigheder. Sammenligner man situationen med sidste år, er der dog grundlæggende næppe sket nogen forbedringer, og Tyrkiet opfylder stadigvæk ikke Københavnskriterierne.

De grundlæggende træk ved et demokratisk system er fortsat til stede, men Tyrkiet er langsom til at implementere de institutionelle reformer, der skal til for at sikre demokrati og retsstaten. Der har fundet ændringer sted hos den udøvende magt i forbindelserne mellem EU og Tyrkiet, men en række af de grundlæggende institutionelle problemer, som f.eks. civil kontrol over militæret, mangler stadig at blive løst. Hvad angår retsvæsenet er den nye procedure, der skal gøre det lettere at retsforfølge offentligt ansatte, et opløftende element. De vigtige lovforslag vedrørende retsvæsenets funktion, der blev omtalt i den periodiske rapport fra sidste år, er endnu ikke vedtaget. Der har ikke fundet yderligere forbedringer sted af statens sikkerhedsdomstole siden den seneste reform heraf i juni 1999. Korruption giver fortsat anledning til bekymring.

Dødsstraf effektueres ikke, heller ikke i sagen med Abdullah Öcalan, men mange aspekter af situationen på menneskerettighedsområdet generelt er fortsat foruroligende. Tortur og mishandling er langt fra udryddet, selv om sagen bliver taget alvorligt af myndighederne og parlamentet, og der er indført uddannelsesprogrammer i menneskerettigheder. Fængselsvilkårene er ikke blevet forbedret, selvom Tyrkiet er gået i gang med en omfattende reform af fængselssystemet. Ytringsfrihed såvel som forenings- og forsamlingsfrihed bliver stadig jævnlige udsat for restriktioner. Der ser ud til at være en positiv udvikling i gang for ikke-muslimske samfundsgrupper med hensyn til religionsfrihed, men dette bør udvides til at omfatte alle religiøse grupper, herunder ikke-sunnimuslimer.

Sammenlignet med sidste år er situationen med hensyn til økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder ikke blevet forbedret, især når det kommer til spørgsmålet om kulturelle rettigheder for alle tyrkere uanset etnisk oprindelse. Situationen i den

sydøstlige del af landet, hvor befolkningen primært er kurdere, har ikke ændret sig væsentligt.

Tyrkiet har gjort betydelige fremskridt med at rette op på den mest akutte manglende balance i økonomien, men den proces, der skal lede frem til en fungerende markedsøkonomi, er ikke afsluttet. Betydelige dele af den tyrkiske økonomi er allerede i stand til at klare konkurrencepresset og markedskræfterne i toldunionen med EF.

Tyrkiet har gjort væsentlige fremskridt med hensyn til makroøkonomisk stabilisering. Privatiseringen af de statslige virksomheder har været en succes, og der er taget vigtige skridt til en reform af landbrugssektoren, det sociale sikringssystem og den finansielle sektor.

Der er dog endnu ikke opnået makroøkonomisk stabilitet, og der mangler stadig at blive skabt et solidt grundlag for bæredygtige, offentlige finanser på mellemlang sigt. Der er stadig alt for mange områder, både i fremstillings- og finanssektoren, hvor statens dominans giver markedsforvridninger. Kvaliteten på uddannelses-, sundheds- og infrastrukturområdet må forbedres for at kunne øge konkurrenceevnen i den menneskelige og fysiske kapital i Tyrkiet og for at mindske de nuværende sociale og regionale forskelle.

Myndighederne bør fortsat koncentrere sig om at nedbringe inflationspresset og det offentlige underskud og fortsætte deres forsøg med strukturreformer og markedsliberalisering. De bliver nødt til at omdefinere deres prioriteter på mellemlang sigt for at kunne skaffe tilstrækkelige midler til uddannelse, sundhed og sociale ydelser. Der er stadig behov for betydelig omstrukturering inden for forskellige sektorer, såsom bankvæsen, landbrug og statsvirksomheder, for at konkurrenceevnen på mellemlang sigt kan sikres for økonomien som helhed.

Generelt set er Tyrkiet nået længst med tilpasningen til Fællesskabets *regelværk* inden for områder, der dækkes af toldunionen. Siden den sidste periodiske rapport har der dog kun været begrænsede fremskridt med overtagelsen af lovgivningen på disse områder.

Som ansøgerland må Tyrkiet nu også begynde at gøre væsentlige fremskridt med tilpasning til *regelværket* på alle andre områder. Det er nødvendigt med strategier og detaljerede programmer (herunder prioriteter) til overtagelse, implementering og håndhævelse af disse relevante områder af *regelværket*. Resultaterne af den analytiske gennemgang af *regelværket* og det nationale program for overtagelse af Fællesskabets *regelværk*, som Tyrkiet skal udarbejde, vil være vigtige redskaber for dette arbejde.

Det er nødvendigt med væsentlige administrative reformer for at kunne gennemføre og håndhæve de forskellige EF-politiker på passende måde. At bringe det tyrkiske *statistiske* grundlag på linje med Eurostat er en af de allervigtigste prioriteter.

Hvad angår *lovgivningen for det indre marked* er det nødvendigt med en indsats inden for områderne fri bevægelighed for varer, især med hensyn til tilpasning af standarder og fjernelse af andre tekniske handelshindringer. Ifølge forpligtelserne under toldunionen skal denne proces være afsluttet inden udgangen af 2000. Handel med landbrugsprodukter er fortsat et problem. For det *indre marked* må Tyrkiet vedtage en

rammelovgivning, der er baseret på principperne i den nye og globale metode. Der er indført vigtige reformer i banksektoren. Der er ikke konstateret fremskridt med overtagelse af lovgivning om kapitalbevægelser. Der er fortsat alvorlige problemer med hvidvaskning af penge. Tilpasningen inden for områder for ikke-finansielle tjenesteydelser og fri bevægelighed for personer er kun lige startet. Der skal fortsat arbejdes med alle andre aspekter af det indre marked samt med institutionsopbygning, for eksempel i statsstøttesektoren. Det er nødvendigt med yderligere reguleringer for tyrkiske monopoler. Tyrkisk selskabslov undersøges fortsat af Kommissionen for overensstemmelse med EF-lovgivningen. Det er stadig nødvendigt med omfattende harmonisering på området *beskatning*. På toldområdet er der næsten fuld overensstemmelse.

På området *telekommunikation* er der gjort betydelige fremskridt med at få indført konkurrence. Der er behov for yderligere tilpasning til EF's *regelværk*. Piratkopiering af audiovisuelt materiale er fortsat et alvorligt problem.

Den første prioritet inden for *landbrug* og *fiskeri* er at starte med at indføre grundlæggende mekanismer og strukturer (statistikker, matrikel, bedre register over fiskerflåden, sygdomsbekæmpelse, systemer til identifikation af planter og dyr, forbedring af udstyr) for at kunne forvalte disse politikker. Sikkerheden *til søs* for den tyrkiske flåde giver fortsat anledning til bekymring. *Transporten til lands* og til vands må tilpasses EF's standarder.

På det *socialpolitiske* område er tyrkisk lovgivning stadig meget forskellig fra Fællesskabets lovgivning, navnlig med hensyn til standarder, metoder og tilsyns krav. På de forskellige områder er der fortsat stadig meget at gøre. Det samme gælder for vigtige *energilove* vedrørende reform af kraft- og gassektorerne, som endnu ikke er vedtaget. På *miljøområdet* anbefales det allerførst at få opstillet strategier til gennemførelse af *regelværket*.

Sammenlignet med 1999 er der ikke gjort større fremskridt på området *retlige og indre anliggender*. På migrationsområdet må der gøres en endnu større indsats for at få mindsket antallet af personer, der illegalt forsøger at nå frem til vesteuropæiske lande. Det anbefales, at arbejdet i de forskellige departementer i Tyrkiet koordineres bedre, således at kontrollen især ved udrejse bliver mere effektiv.

Der er behov for en omfattende politisk ramme for at fremme den *finansielle kontrol*. Der må stadig gøres en væsentlig indsats for at modernisere finansforvaltningen, også med henblik på at beskytte EF's finansielle interesser.

Som helhed kan det konkluderes, at der er behov for betydelige bestræbelser på de politiske områder uden for toldunionen for at opnå større tilnærmelse til *regelværket*, blandt andet må der indføres passende mekanismer til gennemførelse og håndhævelse af lovgivning. Det vil kræve omfattende reformer af administrationen på alle niveauer. I nogle tilfælde vil der blive tale om indførelse af nye strukturer, for eksempel på statsstøtteområdet og inden for regional udvikling. Mange af de ovenfor nævnte områder er fastsat som prioriteter i tiltrædelsespartnerskabet for Tyrkiet.

KANDIDATLANDE
VIGTIGSTE STATISTISKE INDIKATORER (1999)

	Areal	Befolkning	Tæthed	BNP i KKS (købekraftstandarder)(1)			BNP % ændring	Landbrug	
	1 000 km ²	Mio. indbyggere	Indbyg./km ²	KKS mia. EUR	KKS EUR/indbyg.	EUR/indbyg. % EU-gennemsnit	%	% brutto værditilvækst	% af beskæftigelsen
Bulgarien	111	8,3	75	38,5	4700	22	2,4	17,3	26,6
Cypern	9	0,7	78	12,0	17100	81	4,5	4,2	9,3
Tjekkiet	79	10,3	130	128,7	12500	59	-0,2	3,7	5,2
Estland	45	1,4	32	10,8	7800	36	-1,1	5,7	8,8
Ungarn	93	10,1	109	108,1	10700	51	4,5	5,5	7,1
Letland	65	2,4	37	13,9	5800	27	0,1	4,0	15,3
Litauen	65	3,7	57	22,9	6200	29	-4,1	8,8	20,2
Malta	0,3	0,4	1333	n.a.	n.a.	n.a.	4,2	2,5	1,8
Polen	313	38,7	124	301,9	7800	37	4,2	3,8	18,1
Rumænien	238	22,5	94	128,2	5700	27	-3,2	15,5	41,7
Slovakiet	49	5,4	110	55,6	10300	49	1,9	4,5	7,4
Slovenien	20	2,0	100	30,0	15000	71	4,9	3,6	10,2
Tyrkiet	775	64,3	83	379,4	5900	28	-5,0	14,3	41,3

Kilde : Eurostat fra nationale kilder.

(1) Metoden for beregning af BNP i KKS er blevet tilpasset siden sidste års rapporter.

Tallene kan derfor ikke sammenlignes.

	Inflation	Arbejdsløshed	Statens udgifter	Udenrigshandel				Løbende konto	Udenlandsk direkte investeringer	
	Årligt gennemsnit	Den Internationale Arbejdsorganisations definition % af den erhvervsaktive befolkning	Balance i GDP %	Handelsbalance eksport/import i %	eks.⇒ EU i % af den samlede eksport	imp.⇐ EU i % af den samlede import	EU's balance over for landene (mio. EUR)	Balance % af BNP	Beholdning EUR pr. indbyg. (2)	Netto-tilstrømning % BNP (2)
Bulgarien	2,6	17,0	0,2	72,5	52,6	48,6	424	-5,3	256	6,1
Cypern	1,3	3,6	n.a.	13,2	50,7	57,3	1748	-2,6	2860(3)	2,1(3)
Tjekkiet	2,0	8,7	-1,6	93,0	69,2	64,0	1482	-2,0	1357	9,1
Estland	4,6	11,7	-4,6	68,3	72,7	65,0	531	-6,2	1052	4,6
Ungarn	10,0	7,0	-3,7	89,3	76,2	64,4	1270	-4,3	1654	2,9
Letland	2,4	14,5	3,9	58,4	62,5	54,5	244	-10,6	825	5,8
Litauen	0,8	14,1	n.a.	62,1	50,1	49,7	481	-11,2	511	4,5
Malta	2,1	5,3	n.a.	69,6	48,7	65,4	1221	-3,5	3465(3)	3,4(3)
Polen	7,2	15,3	-2,7	59,6	70,5	64,9	11357	-7,5	485	4,3
Rumænien	45,8	6,8	n.a.	81,8	65,5	60,4	536	3,8	220	2,4
Slovakiet	10,6	16,2	-0,6	90,2	59,4	51,7	-500	-5,9	366	3,7
Slovenien	6,1	7,6	-0,6	85,8	66,0	68,6	1545	-2,9	532	0,2
Tyrkiet	64,9	7,6	n.a.	65,3	52,6	53,9	5484	-0,7	104(3)	0,4(3)

(2) **Kilde** : Transition Report EBRD (1 EUR = 1,066 USD).

(3) **1998-kilde** : UNCTAD (1 EUR = 1,122 USD).

Kilde : Eurostat fra nationale kilder.

**MENNESKERETTIGHEDSKONVENTIONER RATIFICERET AF KANDIDATLANDENE
SEPTEMBER 2000**

<i>Part i følgende konventioner og protokoller</i>	BG	CY	CZ	EE	HU	LV	LT	MT	PL	RO	SK	SV	TK
ECHR (den europæiske menneskerettighedskonvention)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Protokol 1 (ejendomsret mm.)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Protokol 4 (fri bevægelighed mm.)	O	X	X	X	X	X	X	O	X	X	X	X	O
Protokol 6 (dødsstraf)	X	X	X	X	X	X	X	X	O	X	X	X	O
Protokol 7 (ne bis in idem)	O	X	X	X	X	X	X	O	O	X	X	X	O
Europæisk konvention til forebyggelse af tortur	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Den europæiske socialpagt	O	X	X	O	X	O	O	X	X	O	X	O	X
Reviderede europæiske socialpagt	X	X	O	X	O	O	O	O	O	X	O	X	O
Tillægsprotokol til ESP (kollektivt klagesystem)	O	X	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O	O
Rammekonvention om nationale mindretal	X	X	X	X	X	O	X	X	O	X	X	X	O
ICCPR (international konvention om borgerlige og politiske rettigheder)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	O
Valgfri protokol til ICCPR (ret til individuel kommunikation)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	O
Anden valgfri protokol til ICCPR (afskaffelse af dødsstraffen)	X	X	O	O	X	O	O	X	O	X	X	X	O
ICESCR (international konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	O
CAT (konvention mod tortur)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
CERD (konvention om afskaffelse af alle former for racediskrimination)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	O
CEDAW (konvention om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
CRC (konventionen om barnets rettigheder)	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

X = Konventionen ratificeret

O = Konventionen IKKE ratificeret

BG = Bulgarien; CY = Cypern; CZ = Tjekkiet ; EE = Estland; HU = Ungarn; LV = Letland; LT = Litauen; MT = Malta; PL = Polen; RO = Rumænien; SK = Slovakiet; SV = Slovenien; TK = Tyrkiet

ANTAL PARVISE SAMARBEJDSPROJEKTER, DER ER FINANSIERET VIA PHARE I 1998-2000

Ansøger-land	Landbrug (projekter i forbindelse med planters og dyrs sundhed)	Miljø	Offentlige finanser (herunder beskatning, told, det indre marked osv.)	Retlige og indre anliggender	Socialpolitik	Regional udvikling og forberedelse til struktur-fondene	Andre	I alt
<i>Bulgarien</i>	7	11	12	6	4	3	2	45
<i>Tjekkiet</i>	3	5	7	11	9	2	5	42
<i>Estland</i>	4	2	7	5	3	1	---	22
<i>Ungarn</i>	6	5	9	5	4	2	---	31
<i>Letland</i>	3	2	4	4	1	3	1	18
<i>Litauen</i>	2	1	6	6	3	1	6	25
<i>Polen</i>	16	5	15	6	4	3	8	57
<i>Rumænien</i>	7	3	13	8	5	3	3	42
<i>Slovakiet</i>	6	6	8	12	6	1	5	44
<i>Slovenien</i>	6	2	7	7	4	2	3	31
alt	60	42	88	70	43	21	33	357

ANTAL PARVISE SAMARBEJDSPROJEKTER I 1998-1999, HVORI MEDLEMSSTATER ER INVOLVERET SOM LEDERE ELLER PARTNERE

År	A	B	D	DK	E	FIN	F	EL	IRL	I	NL	P	S	UK	I alt
1998	18	0	64	7	9	12	47	8	6	6	11	0	8	24	220
1999	10	2	35	10	11	7	30	6	3	13	17	2	24	21	191
I alt	28	2	99	17	20	19	77	14	9	19	28	2	32	45	411*

*) Dette samlede tal svarer ikke til det samlede antal projekter, idet de fleste involverer mere end en medlemsstat.